

ฟิวกฮุอย่างง่าย

رسالة في الفقه الميسر

<ไทย – Thai - التايلاندية >

ศอลิหฺ บิน หมอนิม อัศ-สัดลาน

صالح بن غانم السدلان

ผู้แปล: อารีฟีน ยาชะรัด, พัยซอล อับดุลฮาดี

ผู้ตรวจทาน: ซุฟอัม อุษมาน, พัยซอล อับดุลฮาดี

ترجمة: عارفين ياجاراد وفيصل عبد الهادي

مراجعة: صافي عثمان وفيصل عبد الهادي

บทนำ

สถานะของมรดกทางวิชาการฟิกฮ์ และปลูกจิตสำนึกการให้เกียรติมั่นในหัวใจของชาวมุสลิม

ความสำคัญของมรดกทางวิชาการฟิกฮ์ (นิติศาสตร์อิสลาม)

มรดกการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว ขอพรอันประเสริฐและความศานติจงมีแด่ มุหัมมัด ผู้ซึ่งไม่มีศาสนทูตหลังจากท่าน

เป็นที่ทราบกันดีว่า ความรู้เกี่ยวกับบทบัญญัติอิสลามหรือฟิกฮ์ เป็นความรู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุด เพราะมันคือหลักที่มุสลิมสามารถนำมาใช้ตรวจสอบการงานของเขาว่า เป็นที่อนุมัติหรือต้องห้าม? ถูกต้องหรือเป็นโมฆะ? มุสลิมในทุกยุคทุกสมัยต่างอยากรู้อยากเห็นว่างานที่เขาได้ปฏิบัติเป็นที่อนุมัติหรือต้องห้าม ถูกต้องหรือเป็นโมฆะ ไม่ว่าจะเป็นการงานที่เกี่ยวข้องระหว่างเขากับอัลลอฮ์หรือระหว่างมนุษย์ด้วยกัน คนใกล้ชิดหรือห่างไกล ศัตรูหรือมิตร ผู้พิพากษาหรือผู้ต้องหา มุสลิมหรือต่างศาสนิก เราไม่อาจรู้คำตอบของประเด็นของประเด็นเหล่านี้ นอกจากต้องผ่านวิชาฟิกฮ์หรือนิติศาสตร์อิสลาม ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยบทบัญญัติของอัลลอฮ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของบ่าว ไม่ว่าจะเป็นบทบัญญัติในเชิงการสั่งใช้ เลือกให้ปฏิบัติ หรือเป็นข้อกฎหมายที่ได้บัญญัติขึ้นมา

นิติศาสตร์อิสลามหรือฟิกฮ์ก็เหมือนกับศาสตร์อื่น ๆ ที่มีการเติบโตหากมีการนำไปใช้ และจะถดถอยเมื่อถูกละเลย นิติศาสตร์อิสลามได้ผ่านช่วงสมัยที่เจริญรุ่งเรือง มีการนำไปใช้ในทุก ๆ วิธีของการดำเนินชีวิต และได้ผ่านช่วงถดถอย ไม่มีความรุ่งเรืองหรือแทบจะไม่มี เพราะถูกละทิ้งไม่นำมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นด้วยเพราะความตั้งใจหรือละเลย เนื่องจากประเทศมุสลิมหลาย ๆ ประเทศได้เปลี่ยนข้อกฎหมายเป็นกฎหมายอื่นที่ไม่ใช่กฎหมายอิสลามซึ่งไม่มีรากฐานมาจากหลักความเชื่อ จารีตประเพณี และสังคมของพวกเขาเลย พวกเขารู้สึกพอใจกับความศิวิไลซ์ของกฎหมายใหม่ แต่มันได้บ่อนทำลายชีวิตของพวกเขาและทิ้งปัญหาไว้มากมาย ถึงแม้ว่า ศาสตร์นี้ได้เผชิญกับนานาวิฤติ แต่ก็ยังคงสามารถตั้งตระหง่านสูงเด่นได้เนื่องจากมีรากฐานที่แข็งแกร่งและโครงสร้างที่ประณีต และอัลลอฮ์ได้อนุมัติให้ประชาชาตินี้กลับมาเพื่อพิสูจน์อีกครั้งหลังจากที่ได้ลบล้างและกลับมาเรียกร้องให้ใช้กฎหมายอิสลามทั้งในด้านการบัญญัติและนำมาใช้

เราได้เห็นประชาชาติอิสลามอันมากมายได้เรียกร้องให้ใช้กฎหมายของอัลลอฮ์ ไม่ติดพันกับกฎหมายอื่น เราพบว่าชีวิตของพวกเขาผูกพันอยู่กับกฎหมายของพระองค์ มีปัจจัยยังชีพที่มากมาย และอัลลอฮ์จะทรงให้ศาสนาของพระองค์เป็นที่ประจักษ์ถึงแม้ว่าพวกตั้งภาคีจะไม่ชอบก็ตาม

ฟิกฮ์ (นิติศาสตร์อิสลาม) เริ่มขึ้นเมื่อไร? อะไรคือสาเหตุของการกำเนิด? นิติศาสตร์อิสลามมีข้อเด่นอะไร? และอะไรคือสิ่งจำเป็นของมุสลิมต่อศาสตร์นี้?

เราขอกล่าวรายละเอียดดังนี้

นิติศาสตร์อิสลามได้ถือกำเนิดอย่างค่อยเป็นค่อยไปในสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และสมัยของเศาะหาบะฮ์ สาเหตุที่ทำให้ศาสตร์นี้ถือกำเนิดตั้งแต่แรก ๆ เนื่องจากผู้คนมีความจำเป็นที่จะต้องรู้บทบัญญัติต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ความจำเป็นนี้ยังคงมีอยู่ในทุกยุคทุกสมัย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการ

จัดระบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคม เพื่อให้รู้สิทธิของแต่ละคน เพื่ออ้างผลประโยชน์ และจัดสิ่งที่เป็นอันตรายและไม่ดีต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่แล้วและเกิดขึ้นใหม่

สถานะและข้อพิเศษของมรดกนิติศาสตร์อิสลาม

นิติศาสตร์อิสลามมีข้อพิเศษมากมาย ที่สำคัญคือ

1. มีรากฐานมาจากวะหฺยู (วิวรณ์) ของอัลลอฮ์

นิติศาสตร์อิสลามมีข้อพิเศษคือ มีแหล่งอ้างอิงมาจากวะหฺยูของอัลลอฮ์ ซึ่งถูกถ่ายทอดลงมาในนามอัลกุรอานและสุนนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ผู้ที่ทำการวินิจฉัยปัญหาศาสนา จำเป็นต้องวิเคราะห์จากแหล่งอ้างอิงทั้งสองนี้และจากข้อปลีกย่อยที่มาจากแหล่งอ้างอิงทั้งสองโดยตรง จากเจตนารมณ์ของนิติศาสตร์อิสลาม จากกฎต่าง ๆ ทางนิติศาสตร์ เนื่องจาก สิ่งเหล่านี้ทำให้การถือกำเนิดของนิติศาสตร์อิสลามเป็นไปอย่างสมบูรณ์ มีรากฐานที่หนักแน่น โครงสร้างที่แข็งแกร่ง โดยที่รากฐานของมันได้ถูกวางไว้ในสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ [3 : 50]

“วันนี้ ข้าได้ทำให้ศาสนาของพวกเจ้าสมบูรณ์แล้ว ข้าได้ให้ความโปรดปรานของข้าครบถ้วน และข้าได้พอใจให้อิสลามเป็นศาสนาของพวกเจ้า” (อัล-มาอิดะฮ์ 3)

ดังนั้น หลังจากนั้น จึงไม่มีขั้นตอนอะไรอีก นอกจากการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ตามผลประโยชน์ของมนุษย์ที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของบทบัญญัติอิสลาม

2. มีความครอบคลุมในทุกแง่มุมของการดำเนินชีวิต

นิติศาสตร์อิสลามมีความสัมพันธ์สามด้าน ความสัมพันธ์กับพระผู้อภิบาล ความสัมพันธ์กับตัวมนุษย์เอง และความสัมพันธ์กับสังคม เพราะนิติศาสตร์อิสลามมีเกี่ยวข้องกับทั้งกับโลกนี้และโลกหน้า คือศาสนาและประเทศ ครอบคลุมมนุษย์ทุกคน และนิรันดร์ตราบนานกาลนิยามะฮ์ บทบัญญัติต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องกับหลักความเชื่อ อิบาเดฮ์ มารยาท และการปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึก ความรู้สึกรับผิดชอบ ตระหนักอยู่เสมอว่าอัลลอฮ์ทรงมองดูทั้งในที่ลับและที่แจ้ง ให้เกียรติต่อสิทธิของบุคคลอื่น จุดประสงค์คือความพึงพอใจ ความผาสุก การศรัทธา ความสงบสุข จัดระเบียบของชีวิต และมอบความสุขให้กับโลกนี้

เนื่องจากจุดประสงค์ดังกล่าวนี้ บทบัญญัติของนิติศาสตร์อิสลามซึ่งเกี่ยวข้องกับคำพูด การกระทำ สัญญาธุรกรรม และการกระทำต่าง ๆ ครอบคลุมประเด็นสองประการ

1. บทบัญญัติว่าด้วยอิบาดะฮ์ เช่น การทำความสะอาด การละหมาด การถือศีลอด การทำหัจญ์ การจ่ายซะกาต การบิฮาน หรืออื่น ๆ ที่มีจุดประสงค์เพื่อจัดระเบียบระหว่างมนุษย์กับพระผู้อภิบาลของเขา

2. บทบัญญัติว่าด้วยการปฏิสัมพันธ์ เช่น สัญญาธุรกรรมต่าง ๆ การลงโทษ การปราบอาชญากรรม การประกัน และอื่น ๆ ที่มีจุดประสงค์เพื่อจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือสังคม บทบัญญัติเหล่านี้แบ่งออกเป็น

2.1 บทบัญญัติว่าด้วยนิติบุคคล เช่น กฎหมายครอบครัว ที่เริ่มตั้งแต่การก่อร่างสร้างครอบครัวจนถึงประเด็นสุดท้าย เช่น การแต่งงาน การหย่าร้าง การสืบเชื้อสาย การจ่ายค่าเลี้ยงดู การแบ่งมรดก เป้าหมายของบทบัญญัตินี้คือ การจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างคู่สามีภรรยาและระหว่างเครือญาติ

2.2 การทำธุรกรรมต่าง ๆ คือการทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมของปัจเจกบุคคล การแลกเปลี่ยน เช่น การซื้อขาย การเช่า การจำนำหรือจำนอง การร่วมหุ้น การให้ยืม และการทำตามสัญญา จุดประสงค์ของบทบัญญัตินี้คือ เพื่อจัดระเบียบความสัมพันธ์ของปัจเจกบุคคลในด้านทรัพย์สินและการคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ

2.3 บทบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรม คือบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกระทำต่อมนุษย์ที่เป็นการก่ออาชญากรรมและบทลงโทษต่าง ๆ บทบัญญัตินี้ มีจุดประสงค์เพื่อปกป้องชีวิต ทรัพย์สิน เกียรติ สิทธิต่าง ๆ และรักษาความสงบสุขของสังคม

2.4 บทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องร้อง การดำเนินการ ในด้านการปกครองและอาชญากรรม คือบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการพิพากษา การฟ้องร้อง วิธีการให้การ การเป็นพยาน การสอบสวน หลักฐาน และอื่น ๆ บทบัญญัตินี้ มีจุดประสงค์เพื่อจัดระเบียบการดำเนินการเพื่อธำรงความยุติธรรมระหว่างมนุษย์

2.5 บทบัญญัติว่าด้วยการปกครอง คือบทบัญญัติว่าด้วยระบอบการปกครองและหลักการปกครอง จุดประสงค์ของบทบัญญัตินี้คือ เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับประชาชน และสิทธิของปัจเจกบุคคลและสังคม และข้อบังคับสำหรับพวกเขา

2.6 และบัญญัติหรือกฎหมายระหว่างประเทศ คือข้อกฎหมายหรือบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมุสลิมกับประเทศอื่น ไม่ว่าในช่วงที่สงบศึกหรือช่วงมีสงคราม ความสัมพันธ์กับประชาชนที่ไม่ใช่มุสลิมที่อาศัยอยู่ในประเทศมุสลิม ซึ่งครอบคลุมถึงการนิยาดและพันธะสัญญาต่าง ๆ จุดประสงค์ของบทบัญญัตินี้คือ เพื่อจัดระเบียบความสัมพันธ์ ความร่วมมือช่วยเหลือ การให้เกียรติระหว่างประเทศ

2.7 บทบัญญัติว่าด้วยเศรษฐกิจและการคลัง คือบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิปัจเจกบุคคลในด้านทรัพย์สินและข้อปฏิบัติในเรื่องระบบการเงิน สิทธิและสิ่งจำเป็นของประเทศในเรื่องการคลัง จัดระเบียบรายได้และรายจ่ายของกองคลัง จุดประสงค์ของบัญญัติคือ เพื่อจัดระเบียบความสัมพันธ์ของการเงินระหว่างคนรวยกับคนจน และระหว่างพลเรือนกับประเทศ ซึ่งครอบคลุมถึงทรัพย์สินส่วนรวมและทรัพย์สินเฉพาะ เช่น ภาครัฐ ทรัพย์สินเชลย ภาษี ทรัพย์สินจากสมบัติเก่าที่ขุดค้นพบใต้ดิน ก๊าซธรรมชาติ ทรัพย์สินเกี่ยวกับสังคมเช่น ชะกาด การบริจาค การบิณาน การ

ให้เยี่ยม ทรัพย์สินเกี่ยวกับครอบครัว เช่น ค่าอุปการะ มรดก การสูญเสีย ทรัพย์สินส่วนบุคคล เช่น กำไรจากการค้าขาย การจ้าง หนี้ส่วนตัว การลงทุน การผลิต และบทลงโทษทางทรัพย์สิน เช่น การจ่ายกัฟฟาราเราะฮ์ ดิยะฮ์ และฟิดยะฮ์

2.8 มารยาท คือบทบัญญัติที่ว่าด้วยคุณธรรมของมนุษย์ เพื่อกระจายบรรยากาศของความดีงาม ความช่วยเหลือและมีเมตตาต่อกัน

สาเหตุที่ทำให้นิติศาสตร์อิสลามครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ มากมายคือ เพราะมีตัวบทหลักฐานต่าง ๆ มากมายในสุนนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม ในทุกประเด็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

3. มีความเป็นศาสนาทั้งในด้านการอนุมัติและข้อห้าม

ส่วนหนึ่งจากข้อแตกต่างของกฎหมายอิสลามกับกฎหมายทั่วไปคือ ทุก ๆ การกระทำของประชาชนในด้านธุรกรรมอยู่ในข่ายของกฎ “สิ่งที่หะลาลและสิ่งที่หะรอม” ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีสองลักษณะ

1. หุก่มทางโลก ตามผิวเผินของการกระทำ และไม่มีความเกี่ยวข้องใด ๆ กับความตั้งใจที่ซ่อนเร้น เพราะผู้พิพากษาจะตัดสินตามที่เขามีความสามารถจะเข้าถึงข้อมูล และหุก่มของมันก็ คือ ไม่ทำให้สิ่งที่ไม่ถูกต้องเป็นสิ่งที่ถูก ไม่ทำให้สิ่งที่ถูกเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นการอนุมัติสิ่งที่หะรอมและไม่เป็นการห้ามสิ่งที่อนุมัติ ส่วนคำตัดสินของผู้พิพากษานั้นจำเป็นต้องปฏิบัติตามซึ่งต่างกับฟัตวา

2. หุก่มทางโลกหน้า ตั้งอยู่บนหลักข้อเท็จจริง ถึงแม้ว่าอาจหลาย ๆ คนอาจไม่รู้ เป็นการปฏิบัติระหว่างเขากับอัลลอฮ์ หรือที่เรียกว่า หุก่มทางศาสนา และนี่คือเรื่องที่มุฟตียึดหลักในการให้คำวินิจฉัย

4. มีความสัมพันธ์กับคุณธรรม

นิติศาสตร์อิสลามมีการชี้ชัดหลักคุณธรรม ซึ่งเป็นข้อแตกต่างกับกฎหมายทั่วไปที่มีเป้าหมายสูงสุดเพียงผลประโยชน์ นั่นคือ การรักษาระเบียบและความสงบของสังคมโดยไม่ได้ใส่ใจต่อหลักศาสนาและคุณธรรม ส่วนนิติศาสตร์อิสลามให้ความสำคัญกับการรักษามารยาทที่ดีงาม

การบัญญัติอาชญากรรมต่าง ๆ ก็เพื่อชะล้างหัวใจให้สะอาดบริสุทธิ์และห่างไกลจากความชั่วร้ายต่าง ๆ การห้ามดอกเบี๋ยก็เพื่อปลูกฝังการช่วยเหลือและเห็นใจซึ่งกันและกันและปกป้องผู้ที่ขัดสนจากความหิวโหยของคนรวย

ห้ามการคดโกงในการทำสัญญาธุรกรรมต่าง ๆ บริโภคทรัพย์สินอย่างมิชอบ ทำลายสัญญาธุรกรรมเนื่องจากการไม่รู้ในสินค้าหรือมีข้อบกพร่อง ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เกิดความรัก มีความไว้วางใจกัน ป้องกันการทะเลาะเบาะแว้ง มองข้ามเรื่องวัตถุ และให้เกียรติต่อสิทธิของบุคคลอื่น

เมื่อมีศาสนาและคุณธรรมพร้อมกับการปฏิสัมพันธ์ที่ดี ปัจเจกบุคคลและสังคมก็จะดีและมีความสุขและเป็นการเตรียมเพื่อชีวิตอันนิรันดร์ในสวนสวรรค์ ดังกล่าวนี้นี้คือ เป้าหมายของนิติศาสตร์อิสลาม นั่นคือ เพื่อสร้างให้เป็นมนุษย์ที่ดีเลิศทั้งในปัจจุบันในโลกนี้และอนาคตในโลกหน้า และสร้างความสุขในโลกนี้

และโลกหน้า ด้วยเหตุนี้ นิติศาสตร์อิสลามจึงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้โดยปริยาย นิติศาสตร์อิสลามเชิงหลักการพื้นฐานนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น ความยินยอมในการทำสัญญาธุรกรรม รับผิดชอบในความเสียหาย กำจัดอาชญากรรม รักษาสิทธิ หน้าที่ของพลเรือน ส่วนนิติศาสตร์ที่ตั้งอยู่บนหลักการอนุমান (กียาส) รักษาผลประโยชน์ และจารีตนั้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตามความต้องการของกาลสมัย และสังคมที่มีความแตกต่างกันในช่วงสมัยและสถานที่ トラบได้ที่บทบัญญัติยังอยู่ในกรอบของเจตนารมณ์อิสลามและหลักการที่ถูกต้อง เรื่องดังกล่าวเน้นเฉพาะในประเด็นของการทำธุรกรรมหรือมูอามาละลาต ไม่ใช่ประเด็นของหลักความเชื่อและอิบาเดฮ์ และนี่คือข้อเท็จจริงหรือจุดประสงค์ของกฎที่ว่า “ข้อชี้ขาดนั้นเปลี่ยนแปลงได้ตามปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย”

ดังนั้น การนำนิติศาสตร์อิสลามมาใช้ถือเป็นสิ่งจำเป็น เพราะผู้วินิจฉัยจำเป็นต้องปฏิบัติตามที่เขาได้วินิจฉัย สำหรับผู้วินิจฉัยแล้วเขาเสมือนบทบัญญัติของอัลลอฮ์ สำหรับผู้ที่ไม่มีเงื่อนไขที่สามารถทำการวินิจฉัย เขาจำเป็นต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้วินิจฉัย เพราะเขาไม่มีทางเลือกอื่นใดเพื่อให้ได้คำตอบของศาสนานอกจากต้องถาม อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ فَسَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ٧ ﴾ [الأنبياء : 7]

“ดังนั้น พวกเจ้าจงถามผู้รู้ หากพวกเจ้าไม่รู้” (อัล-อันบิยาฮ์ 7)

ส่วนการปฏิเสธบทบัญญัติอิสลามที่มาจากหลักฐานที่ชัดเจน หรืออ้างว่าบทบัญญัติอิสลามมีความป่าเถื่อน เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับทำโทษ เป็นต้น หรือกล่าวอ้างว่า บทบัญญัติอิสลามไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ปฏิเสธและหลุดพ้นออกจากอิสลาม ส่วนการปฏิเสธบทบัญญัติที่มาจากการวินิจฉัยถือเป็นความผิดและอหฺรรม เพราะผู้วินิจฉัยได้ใช้ความพยายามอย่างที่สุดเพื่อจะได้มาซึ่งสิ่งที่ถูกต้องและชี้แจงบทบัญญัติของอัลลอฮ์ ห่างไกลจากอารมณ์ใฝ่ต่ำ ผลประโยชน์ และชื่อเสียง ทว่า เขาได้ใช้แหล่งอ้างอิงของเขามาจากหลักฐานของอิสลาม เป้าหมายเพื่อความถูกต้อง โดยมีสัญลักษณ์คือความซื่อสัตย์ สัจจริง และบริสุทธิ์ใจ

ผู้แต่ง

ดร.ศอลิหฺ บิน ซอนนิม อัล-ลัดดาน

หมวดที่ 1 อิบาตะฮุ

القسم الأول : العبادات

ตอนที่ 1

การทำความสะอาด

الطهارة

1. ความหมายของ อัฎ-ฏะฮะฮฺเราะฮฺ

ตามหลักภาษา คือ ความสะอาดและบริสุทธิ์

ตามหลักวิชาการ คือ การที่ลักษณะอันเป็นอุปสรรคต่อการละหมาดและอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ได้หายไปจากร่างกาย

2. บทบัญญัติเกี่ยวกับน้ำ

น้ำมี 3 ประเภท

หนึ่ง : ฏะฮฺฮฺ (น้ำสะอาดและสามารถนำไปใช้ทำความสะอาดได้)

คือ น้ำที่ยังคงสภาพเดิม ซึ่งใช้ในการชำระร่างกายให้สะอาดจากหะดัษ และชำระสิ่งโสโครกปฏิกูลได้

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ﴾ [الأنفال: 11]

“และพระองค์ทรงหลั่งน้ำสะอาดจากฟากฟ้าแก่พวกเจ้า เพื่อทรงชำระพวกเจ้าให้สะอาดด้วยน้ำนั้น” (อัลอันฟาล 11)

สอง : ฏะฮฺฮฺ (น้ำสะอาดแต่ไม่สามารถนำไปใช้ทำความสะอาดได้)

คือน้ำสะอาดที่ได้เปลี่ยนสภาพของสี รส หรือกลิ่น อันเนื่องจากสิ่งอื่นซึ่งมิใช่สิ่งปฏิกูล(นะญิส) น้ำประเภทนี้สะอาด แต่ไม่สามารถใช้ในการปลดปล่อยหะดัษได้ เพราะได้เปลี่ยนจากสภาพเดิม

สาม : นะญิส (น้ำสกปรก)

คือน้ำที่เปลี่ยนสภาพของสี กลิ่น หรือรส อันเนื่องจากสิ่งปฏิกูล(นะญิส) ไม่ว่าน้ำจะมีปริมาณน้อยหรือมากก็ตาม

- น้ำที่สกปรก (นะญิส) จะเปลี่ยนสภาพเป็นน้ำสะอาดเมื่อมันเปลี่ยนสภาพด้วยตัวเอง หรือมันเหือดแห้ง หรือโดยการเพิ่มปริมาณน้ำสะอาดลงไป ดังนั้นการเปลี่ยนสภาพของน้ำจะทำให้หายจากการเป็นน้ำสกปรก

- เมื่อมีความสงสัยว่าน้ำนั้นสกปรกหรือสะอาด ให้ยึดที่มั่นใจ เนื่องจากมูลฐานเดิมของสิ่งทีสะอาดนั้นคือมีความสะอาด

- เมื่อน้ำสะอาดผสมกับน้ำที่สกปรก แล้วไม่มั่นใจว่าน้ำสะอาดหรือไม่ ให้ทำการตะยัมมุ (คือการทำความสะอาดโดยใช้ดินหรือฝุ่น)
- เมื่อเสื้อผ้าที่สะอาดปะปนกับเสื้อผ้าที่สกปรก หรือปะปนกับเสื้อผ้าที่ไม่อนุมัติ แล้วเกิดความสงสัย ให้ยึดถือความมั่นใจเป็นหลัก และไม่ต้องละหมาดใหม่

3. ประเภทของการทำความสะอาด

การทำความสะอาดตามบทบัญญัติ มี 2 ประเภท

รูปธรรม คือ การทำความสะอาดอวัยวะต่างๆ

นามธรรม คือ การชำระจิตใจให้สะอาดจากมลทินของบาปต่าง ๆ

การทำความสะอาดเชิงรูปธรรม คือ การทำความสะอาดภายนอกเพื่อละหมาด ซึ่งมี 2 ประเภท คือ

1. การทำความสะอาดจากหะดัษ
2. การทำความสะอาดจากนะญิส (สิ่งสกปรก)

การทำความสะอาดจากหะดัษ มี 3 ประเภท

หะดัษใหญ่ คือ การอาบน้ำ

หะดัษเล็ก คือ การอาบน้ำละหมาด

และการตะยัมมุ (การใช้ดินหรือฝุ่น) ในกรณีที่มีอุปสรรคในการใช้น้ำ

การทำความสะอาดจากสิ่งปฏิกูล มี 3 ประเภท

การล้าง การเช็ดถู และการพรมน้ำ

บทว่าด้วยภาษาชะ

1. ความหมาย

ตามหลักภาษา คือ ภาษาที่ใช้สำหรับใส่อาหารและเครื่องดื่ม เช่น ถังและเครื่องใช้

ส่วนความหมายตามหลักวิชาการก็มีความหมายในทำนองเดียวกัน

2. ประเภทของภาษาชะ

เมื่อพิจารณาตามลักษณะของวัตถุที่ผลิต ภาษาชะมีหลายประเภท

1. ภาษาชะที่เป็นทองคำและเงิน
2. ภาษาชะที่ประดับ (หรือชุบ) ด้วยเงิน
3. ภาษาชะที่ชุบ (หรือเคลือบ) ด้วยทองและเงิน
4. ภาษาชะที่มีราคาแพง เนื่องจากวัตถุดิบหรือกระบวนการผลิต
5. ภาษาชะที่ทำจากหนังสัตว์

6. ภาชนะที่ทำจากกระดูก
7. และอื่น ๆ เช่นทำจากไม้ กระเบื้อง ทองเหลือง และภาชนะทั่วไป

3. บทบัญญัติเกี่ยวกับภาชนะ

ภาชนะทุกชิ้นเป็นสิ่งที่สะอาดและเป็นที่อนุมัติ ราคาแพงหรือถูกก็ตาม ยกเว้นภาชนะทองคำและเงิน และที่เคลือบด้วยทองหรือเงิน เนื่องจากมีรายงานจากหุซัยฟะฮ์ บิน อัล-ยะมาน กล่าวว่า ท่านบีศัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

«لَا تَتَرَبُّوا فِي آيَةِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَلَا تَأْكُلُوا فِي صِحَافِهَا فَإِنَّهَا لَهْمٌ فِي الدُّنْيَا وَلَكُمْ فِي الْآخِرَةِ»

“แท้จริงท่านเราะสูลกล่าวว่า พวกท่านอย่าได้ดื่มด้วยภาชนะทองคำและเงิน และอย่าได้รับประทานด้วยจานทองและเงิน เพราะแท้จริงทองและเงินนั้นพวกเขา (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) จะใช้สอยในโลกนี้ และพวกเจ้าจะได้ใช้สอยในโลกหน้า” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 5110, มุสลิม 2067, อัตติรมิซีย์ 1878, อันนะสาอี 5310, อับูดาวูด 2723 และท่านอื่นๆ)

และสิ่งใดก็ตามที่ห้ามใช้สอย ก็ห้ามครอบครองเป็นเจ้าของในลักษณะของการใช้สอยเช่นกัน เช่น เครื่องดนตรี (ตีหรือเป่า) การห้ามเช่นนี้ครอบคลุมทั้งผู้ขายและผู้หญิง เนื่องจากหะดีษนี้มีความหมายครอบคลุมทั้งผู้ขายและผู้หญิง

และสิ่ง ๆ หนึ่งจะยังไม่ถูกชี้ขาดว่าสกปรก (เป็นนะญิส) เนื่องจากความสงสัย ตราบใดที่ยังไม่รู้แน่ชัดว่าสกปรกหรือไม่ เนื่องจากมูลฐานเดิมของมันนั้นเป็นสิ่งที่สะอาด

4. ภาชนะของต่างศาสนิก

ประกอบด้วย

1. ภาชนะของชาวคัมภีร์ (ชาวยิวและคริสต์)
2. ภาชนะของผู้ปฏิเสธศรัทธาอื่นๆ

ข้อชี้ขาดตามบทบัญญัตินั้น คืออนุมัติให้ใช้สอยได้ ตราบใดที่มั่นใจว่าสะอาด เนื่องจากมูลฐานเดิมนั้นมันเป็นสิ่งที่สะอาด

- เสื้อผ้าของต่างศาสนิกนั้นสะอาด ตราบใดที่ยังมั่นใจว่าไม่สกปรก
- หนังสือที่อนุมัติให้บริโภคเนื้อซึ่งตายโดยไม่ถูกเชือดตามบทบัญญัติ (ซาก) จะชำระให้สะอาดโดยการฟอก
- สิ่งที่ขาดหรือหลุดจากสิ่งมีชีวิต ก็เช่นเดียวกับซาก ส่วนขนนกหรือผมเป็นสิ่งที่สะอาด เมื่อถูกเอามาตอนที่มันยังมีชีวิต
- ควรปิดภาชนะและถังน้ำ เนื่องจากหะดีษจากญาบิร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านบีศัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

((أَوْكَ سِقَاكَ وَادْكِرِ اسْمَ اللَّهِ، وَتَحْمِرِ إِنَاءَكَ وَادْكِرِ اسْمَ اللَّهِ، وَلَوْ أَنْ تَعْرِضَ عَلَيْهِ غُودًا))

จากญะบิร กล่าวว่า แท้จริงท่านเราะสูลกล่าวว่า “ จงผูกถุงน้ำของเจ้าและจงกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ และจงปิดภาชนะและกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ แม้ว่าเจ้าจะปิดทับด้วยไม้ก็ตาม

(บันทึกโดย อัลบุคอรี 3106, มุสลิม 2012, อัตติรมิซีย์ 1812, อับูดาวูด 3731 และท่านอื่นๆ)

บทว่าด้วยมารยาทในการขับถ่ายและการทำความสะอาด

- **อัล-อิสตินญา** คือการทำความสะอาดหรือการชำระสิ่งที่ออกจากทวารหนักและทวารเบาด้วยน้ำ
- **อัล-อิสติญมา** คือการชำระสิ่งที่ออกจากทวารหนักและทวารเบาด้วยก้อนหิน ไม้ หรืออื่น ๆ
- ควรเข้าส้วมด้วยเท้าซ้ายและกล่าวว่า

بِسْمِ اللَّهِ، أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ฉันขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์ให้พ้นจากความชั่วร้ายของชัยฏอนมารร้ายทั้งหลาย

- ควรออกจากส้วมด้วยเท้าขวา และกล่าวว่า

غُفْرَانَكَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الْأَذَى وَعَافَانِي

ฉันขออภัยโทษต่อพระองค์ การสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ ผู้ซึ่งขจัดสิ่งไม่พึงประสงค์ออกจากตัวฉัน และทรงคุ้มครองฉัน

- ผู้ต้องการขับถ่ายควรเทน้ำหนักไปที่เท้าซ้าย และหากขับถ่ายในที่โล่ง (ไม่ใช่ในอาคาร) ควรที่จะให้ห่างจากสายตาผู้คน และปกปิด ให้มิดชิด และหาสถานที่เหมาะเพื่อบี้น้ำปัสสาวะ
- ไม่ควรนำสิ่งใดที่มีถ้อยคำรำลึกถึง (กล่าวถึง) อัลลอฮ์เข้าส้วม นอกจากมีความจำเป็น และไม่ควรรีบกลกผ้าขึ้น ไม่ควรพูด ไม่ควรปัสสาวะในรู และไม่ควรใช้มือขวาจับและทำความสะอาดทวารเบา
- ไม่อนุญาตให้ผืนหน้าหรือหลังไปทางกิบละฮ์ (ทิศที่ตั้งของกะบะฮ์) ขณะขับถ่ายในที่โล่ง ส่วนในอาคารนั้นเป็นที่อนุญาต แต่ทางที่ดีควรหลีกเลี่ยง
- ห้ามขับถ่ายบนทางสัญจร ได้ร่มเงาที่เป็นที่พักระถางธนะ ได้ต้นไม้ที่รับประทานผลของมัน
- เช็ดด้วยก้อนหินสะอาดสามก้อน หากไม่สะอาดก็ให้เพิ่ม และควรเพิ่มเป็นจำนวนสี่ สาม ห้า หรืออื่นๆ
- ห้ามเช็ดด้วยกระดูก มูลสัตว์แห้ง อาหาร และสิ่งที่ไม่ควรให้เกียติ และเพียงพอกับการล้างชำระด้วยน้ำ กระดาษชำระ และไม้ การเช็ดด้วยก้อนหินแล้วล้างด้วยน้ำย่อมดีกว่าการล้างด้วยน้ำเพียงอย่างเดียว
- นิเวศ (สิ่งสกปรก) ที่เสื่อผืนนั้นจำเป็นต้องล้างออกด้วยน้ำ หากไม่รู้ว่าเป็นจุดใด ก็ให้ล้างทั้งชิ้น

- ผู้ชายควรนุ่งบัสสาวะ และหากมั่นใจว่าไม่เปื้อน ก็ไม่เป็นไรที่จะยืนบัสสาวะ

ทว่าด้วยหลักปฏิบัติที่เป็นธรรมชาติ (ฟิฏเราะฮฺ)

1. คำนิยาม

ฟิฏเราะฮฺ คือหลักปฏิบัติที่เป็นธรรมชาติ และแบบอย่างที่สวยงาม คือ วิถีชีวิตที่มนุษย์ต้องปฏิบัติ

2. สิ่งที่เป็นฟิฏเราะฮฺ

หนึ่ง : การแปรงฟัน ส่งเสริมให้ปฏิบัติบ่อยๆ เป็นการทำความสะอาดช่องปาก เป็นความพอพระทัยของพระเจ้า และเน้นย้ำให้ปฏิบัติเมื่ออาบน้ำละหมาด เมื่อต้องการละหมาด อ่านอัลกุรอาน เข้ามัสญิด เข้าบ้าน ขณะตื่นนอน และขณะมีกลิ่นปาก

สอง : การขจัดขนลับและขนรักแร้ ตัดเล็บ และการล้างข้อพับของนิ้วมือ

สาม : การขลิบหนวด และการไว้เครา

สี่ : การตกแต่งผมโดยทาน้ำมัน และหวีผม ไม่ควรโกนบางส่วน หรือเว้นไว้บางส่วน (อัลลอฮะซุ) เพราะทำให้ดูไม่สุภาพเรียบร้อย

ห้า : ย้อมผมด้วยเทียนสี

หก : การใช้น้ำหอม

เจ็ด : คิดาน นั้นคือการขลิบหนังหุ้มอวัยวะเพศชาย เพื่อมิให้เป็นแหล่งรวมสิ่งสกปรกและบัสสาวะ ส่วนเพศหญิงนั้น คือการขลิบหนังที่อยู่ด้านบนสุดของอวัยวะเพศ บนช่องที่ใช้ร่วมเพศ มีลักษณะคล้ายเมล็ดอินผาลัมหรือหงอนไก่ ซึ่งเป็นที่รู้จักของแพทย์เกี่ยวกับเรื่องนี้ การคิดานเป็นการรักษาความสะอาด และมีประโยชน์หลายประการ เน้นย้ำให้กระทำสำหรับเพศชาย และเป็นสิ่งที่ดีสำหรับเพศหญิง

การอาบน้ำละหมาด

1. ความหมาย

คือการทำความสะอาดอวัยวะทั้งสี่ด้วยน้ำ (ใบหน้า มือทั้งสองจนถึงข้อศอก ศีรษะและเท้า) ตามรูปแบบที่ศาสนบัญญัติ

2. ความประเสริฐของการอาบน้ำละหมาด

«مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ يَتَوَضَّأُ فَيُسْبِغُ الْوُضُوءَ ثُمَّ يَقُولُ : أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا فُتِّحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ الثَّمَانِيَةِ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّهَا شَاءَ»

ท่านเราะสูลกล่าว่า “ไม่มีคนใดจากพวกท่านที่อาบน้ำละหมาดอย่างสมบูรณ์ แล้วกล่าวว่า ฉันปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮ์ ไม่มีภาคีใดๆ แก่พระองค์ และฉันปฏิญาณว่า แท้จริงมุหัมมัดเป็นบ่าวและเป็นศาสนทูตของพระองค์ นอกจากประตูสวรรค์ทั้งแปดจะถูกเปิดแก่เขา เขาจะเข้าไปทางใดก็ได้ตามที่

ประสงค์” (บันทึกโดย มุสลิม 234, อัต-ติรมิซีย 55, อัน-นะสาอีย 148, อิบน์มาญะฮฺ 470, และอะหมัด 4/158)

และการอาบน้ำที่สมบูรณ์ โดยไม่ฟุ่มเฟือยจะทำให้อวัยวะต่าง ๆ มีรัศมีในวันปรโลก

«إِنَّ أُمَّتِي يُدْعَوْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ غُرًّا مُحَجَّلِينَ مِنْ آثَارِ الْوُضُوءِ، فَمَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يُطِيلَ غُرَّتَهُ فَلْيَفْعَلْ»

“แท้จริงประชาชาติของฉันจะถูกเรียกในวันปรโลกในสภาพที่โอบหน้าและอวัยวะต่าง ๆ มีรัศมี เนื่องจาก ร่องรอยของการอาบน้ำจะลมหาด ดังนั้นบุคคลใดสามารถที่ทำให้รัศมีของเขากว้าง จงกระทำเถิด” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 136 มุสลิม 246 อิบน์มาญะฮฺ 4306 อะฮฺมัด 2/400 และมาลิก 60)

3. เงื่อนไขการอาบน้ำละหมาด 10 ประการ

1. เป็นมุสลิม
2. มีสติสัมปชัญญะ
3. รู้เดียงสา
4. เจตนาอาบน้ำละหมาด และไม่ตั้งใจเลิกอาบน้ำละหมาดจนกว่าจะเสร็จสมบูรณ์
5. ยุติ (หรือแห้ง) จากหะดัษ
6. ขำระให้สะอาดจากอุจจาระและปัสสาวะ
7. น้ำที่ใช้ต้องสะอาด
8. น้ำที่ใช้เป็นที่อนุมัติ (ไม่ใช่หะรอม)
9. ขจัดสิ่งที่กั้นมิให้น้ำเข้าถึงผิวหนัง
10. เข้าเวลาละหมาด (สำหรับคนที่มีหะดัษเป็นประจำต่อเนื่อง)

4. สิ่งที่เป็นต้องอาบน้ำละหมาด

คือ มีหะดัษ

5. องค์ประกอบหลัก (รูกัน) ของการอาบน้ำละหมาด 6 ประการ

หนึ่ง : ล้างหน้า ปากและจมูกก็เป็นส่วนหนึ่งของใบหน้า

สอง : ล้างมือทั้งสองจนถึงข้อศอก

สาม : เช็ดศีรษะ หูทั้งสองก็เป็นส่วนหนึ่งของศีรษะ

สี่ : ล้างเท้าทั้งสอง

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى

الكَعْبَيْنِ﴾ [المائدة: 6]

“โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย เมื่อพวกเจ้าต้องการละหมาด จงล้างหน้า มือทั้งสองจนถึงข้อศอก จงเช็ดศีรษะ และ จงล้างเท้าทั้งสองจนถึงตาตุ่ม” (อัลมาอิดะฮ์ 6)

หำ : เรียบเรียงตามลำดับ เนื่องจากอัลลอฮ์ได้ระบุไว้อย่างเรียบเรียงและให้การเช็ดอยู่ระหว่างสองอวัยวะที่ถูกล้าง

หก : กระทำโดยติดต่อกัน เพราะท่านเราะสูลปฏิบัติเช่นนั้น

6. สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการอาบน้ำละหมาด

ส่วนหนึ่งจากสิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. แปรงฟัน
2. ล้างมือทั้งสองสามครั้ง
3. บ้วนปาก สูดน้ำมูกและสั่งออกมา
4. สางเศราที่หนา และสางระหว่างนิ้วมือและนิ้วเท้า
5. เริ่มด้วยอวัยวะด้านขวา
6. ล้างสองครั้งและสามครั้ง
7. น้ำที่เช็ดหูนั้นให้เอาใหม่ (ไม่ใช่ร่องรอยที่เหลือจากการเช็ดศีรษะ)
8. อ่านดุอาอ์หลังอาบน้ำละหมาด
9. ละหมาดสองร็อกอะฮ์หลังอาบน้ำละหมาด

สิ่งไม่ควรปฏิบัติ (มักรูฮ) ได้แก่

1. อาบน้ำละหมาดในที่สกปรก (ที่มีนะญิส) เนื่องจากเกรงว่าจะเปื้อน
2. ล้างเกินสามครั้ง เนื่องจากมีรายงานของท่านเราะสูลล้างสามครั้ง และกล่าวว่า

«مَنْ زَادَ فَقَدْ أَسَاءَ وَظَلَمَ»

“บุคคลใดเพิ่มมากกว่านี้ เขาย่อมทำสิ่งไม่ดี (ไม่รักษามารยาทการอาบน้ำละหมาด) และอธรรม (ต่อตัวเองโดยบกพร่องในผลบุญ)” (บันทึกโดย อัน-นะสาอียฺ 140, และอบูดาวูด 135)

3. ใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย เนื่องจาก ท่านเราะสูลอาบน้ำละหมาดด้วยน้ำหนึ่งลิตร และการฟุ่มเฟือยนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม (หะรอม) ในทุกๆ เรื่อง

4. ละทิ้ง (หรือละเลย) สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการอาบน้ำละหมาด เมื่อเขาละทิ้ง เขาย่อมเสียโอกาสในผลบุญ ดังนั้นไม่ควรที่จะละเลย

สิ่งที่ทำให้เสียน้ำละหมาด 7 ประการ

หนึ่ง : สิ่งที่ออกมาจากทวารหนักและทวารเบา

สอง : สิ่งที้ออกมาจากส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย

สาม : หมดสติ โดยเป็นบ้า เป็นลม หรือมีนเมา

สี่ : สัมผัสอวัยวะเพศชาย หรืออวัยวะเพศหญิง โดยไม่มีสิ่งขวางกั้น

ห้า : การสัมผัสกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิงด้วยอารมณ์ทางเพศ

หก : รับประทานเนื้อสุสุ

เจ็ด : มีหะดัษใหญ่ (สิ่งที่จำเป็นต้องชำระร่างกายโดยการอาบน้ำ) เช่น การเข้ารับอิสลาม มีน้ำอสุจิเคลื่อน และอื่นๆ ส่วนคนตายนั้นไม่จำเป็นต้องอาบน้ำละหมาด แต่จำเป็นต้องอาบน้ำชำระร่างกาย (มุสลิม)

การอาบน้ำชำระร่างกาย

1. ความหมาย

เชิงภาษา คือหากอ่านว่า อัล-มุซุล และอัล-ฮือซุล คือการชำระล้าง หากอ่านว่า อัล-มิซุล คือสิ่งที่ใช้ทำความสะอาด

เชิงวิชาการ คือ การรดน้ำให้ทั่วทุกส่วนของร่างกาย ตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า ตามรูปแบบที่กำหนดผู้ชายและผู้หญิงก็ปฏิบัติเหมือนกัน นอกจากการชำระร่างกายจากเลือดประจำเดือนหรือเลือดหลังคลอดบุตร ควรขัดถูด้วยสิ่งที่มีกลิ่นหอมให้สะอาดหมดจดจากร่องรอยของเลือด

2. สิ่งที่ต้องอาบน้ำ 6 ประการ

1. มีน้ำอสุจิเคลื่อนเนื่องจากมีอารมณ์ทางเพศ (ทั้งผู้ชายและผู้หญิง)
2. การมีเพศสัมพันธ์
3. การตาย ยกเว้นการตายชะฮีด (สงครามศาสนา)
4. การเข้ารับอิสลาม (จากต่างศาสนิกหรือผู้ที่เคยสิ้นสภาพจากการเป็นมุสลิม)
5. มีเลือดประจำเดือน
6. มีเลือดหลังคลอดบุตร

3. การอาบน้ำที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ

1. การอาบน้ำในวันศุกร์
2. อาบน้ำเพื่อเข้าพิธีการทำหัจญ์และอุมเราะฮ์
3. การอาบน้ำของผู้ที่อาบน้ำศพ
4. การอาบน้ำในวันอีดทั้งสอง (อีดิลฟิฏรีห์และอีดิลอัฎฮา)
5. เมื่อฟื้นจากการเป็นลมหรือหายจากการเป็นบ้า
6. การอาบน้ำเมื่อเข้าเขตมักกะฮ์

7. การอาบน้ำเพื่อละหมาดสุริยคราสหรือจันทร์ปราศหรือละหมาดขอฟน
8. การอาบน้ำของผู้หญิงที่มีเลือดเสีย (อิสติฮาญะฮฺ) สำหรับละหมาดทุกครั้ง
9. ทุกๆ การรวมตัวหรือชุมนุมกัน

4. เงื่อนไขการอาบน้ำ 7 ประการ

1. หมดหรือยุดิสิ่งที่จะต้องอาบน้ำ (หกประการที่กล่าวมาแล้ว)
2. การตั้งใจเตนา
3. เป็นมุสลิม
4. มีสติสัมปชัญญะ
5. รู้เดียงสา
6. ใช้น้ำที่สะอาดและเป็นที่ยอมรับ
7. ขจัดสิ่งที่ยกั้นมิให้น้ำเข้าถึงผิวหนัง

5. สิ่งที่ต้องปฏิบัติ (วาญิบ)

สิ่งที่ต้องปฏิบัติของการอาบน้ำ คือการกล่าวพระนามของอัลลอฮฺ หากลืมก็ไม่เป็นไร

6. องค์ประกอบ (รูก่น) ของการอาบน้ำ

คือการตั้งใจเตนาและให้น้ำโดนทุกส่วนของร่างกาย ในช่องปาก และในจมูก และเพียงพอด้วยการมั่นใจว่าน้ำโดนทุกส่วนแล้ว

ผู้ใดตั้งใจเตนาอาบน้ำที่จำเป็น (วาญิบ) หรือที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ (สุนนะฮฺ) ก็สามารถทดแทนกันได้ และเพียงพอกับการตั้งใจเตนาอาบน้ำครั้งเดียวจากการมีเพศสัมพันธ์และประจำเดือน

7. ข้อควรปฏิบัติของการอาบน้ำ

1. เริ่มด้วยการกล่าวพระนามของอัลลอฮฺ (บิสมิลลาฮฺ)
2. เริ่มด้วยการขจัดสิ่งไม่พึงประสงค์ออกจากร่างกาย
3. ล้างมือทั้งสองก่อนที่จะนำลงไปในภาชนะที่บรรจุน้ำ (ถังหรืออ่าง)
4. อาบน้ำละหมาดก่อน
5. เริ่มด้วยอวัยวะด้านขวา
6. ปฏิบัติด้วยความต่อเนื่อง
7. ใช้มืออุบให้ทั่วร่างกาย
8. ล้างเท้าอีกครั้งเมื่อออกจากที่อาบน้ำ

8. สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติของการอาบน้ำ (มักรูฮฺ)

1. ใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย
2. อาบน้ำในสถานที่สกปรก (นะญิส)
3. อาบน้ำโดยไม่มีสิ่งปิดบัง (เช่นผืนผ้าหรือกำแพงหรืออื่นๆ)
4. อาบน้ำในแหล่งน้ำที่นิ่ง (ไม่ไหลถ่ายเท)

9. ข้อห้ามสำหรับผู้ที่มีหะดัษใหญ่ (ผู้ที่ต้องอาบน้ำ)

1. ละหมาด
2. เฆาะวาฟ(เดินวน)รอบกะอฺบะฮ์
3. กระทบ ทุน ถืออัลกรุอานโดยไม่มีสิ่งห่อหุ้ม
4. นั่งในมัสญิด
5. อ่านอัลกรุอาน

บทบัญญัติเกี่ยวกับนะญิส (สิ่งปฏิกูล)

1. นิยาม

เชิงภาษา คือ สิ่งสกปรก

เชิงวิชาการ คือ สิ่งสกปรกที่เป็นอุปสรรคต่อการละหมาดเป็นการเฉพาะ เช่น ปัสสาวะ เลือด และเหงื่อ

2. ชนิดของนะญิส

นะญิส มี 2 ชนิด

1. นะญิสที่ติดอยู่กับตัว
2. นะญิสตามบทบัญญัติ

นะญิสที่ติดอยู่กับตัว คือ เรือนร่างที่เป็นนะญิส (สิ่งสกปรก) และไม่สามารถทำให้สะอาดได้เลย เช่น สุนัขและสุกร

นะญิสตามบทบัญญัติ คือ นะญิสที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่สะอาด

3. ประเภทของนะญิส

นะญิสแบ่งออก 3 ประเภท

หนึ่ง : นะญิสที่บรรดาผู้รู้มีความเห็นพ้องกัน

สอง : นะญิสที่บรรดาผู้รู้ขัดแย้งกันว่าเป็นนะญิสหรือไม่

สาม : นะญิสที่ได้รับการยกเว้นหรืออนุโลม

ประเภทที่หนึ่ง : นะญิสที่บรรดาผู้รู้มีความเห็นพ้องกัน

1. ซากสัตว์บก (ตายโดยมิได้เชือดตามบทบัญญัติ) ส่วนซากสัตว์น้ำเป็นสิ่งที่สะอาด
2. เลือดสัตว์บกที่ไหลขณะเชือด
3. เนื้อสุกร
4. ปัสสาวะมนุษย์
5. อุจจาระมนุษย์
6. น้ำมะขี้ (น้ำที่ออกจากอวัยวะเพศขณะที่มีกำหนด)
7. น้ำวะดี (น้ำใสที่ออกจากอวัยวะเพศขณะขับถ่าย)
8. เนื้อของสัตว์ที่ห้ามบริโภค
9. ชิ้นส่วนที่ได้มาจากสัตว์ที่ยังมีชีวิต เช่นเท้าของแพะที่ถูกตัดขาด โดยที่ตัวแพะยังมีชีวิต
10. เลือดประจำเดือน
11. เลือดนิฟาส (เลือดหลังการคลอดบุตร)
12. เลือดอิสติฮาฎะฮฺ (เลือดเสียของผู้หญิง)

ประเภทที่สอง : หนะญิสที่บรรดาผู้รู้มีความเห็นขัดแย้งกัน

1. ปัสสาวะของสัตว์ที่อนุญาตให้บริโภคเนื้อ
2. มูลของสัตว์ที่อนุญาตให้บริโภคเนื้อ
3. น้ำอสุจิ
4. น้ำลายสุนัข
5. อาเจียน
6. ซากของสัตว์ที่ไม่มีเลือด เช่น ผี แมลงสาบ เหา และอื่นๆ

ประเภทที่สาม : สิ่งที่ได้รับการยกเว้นหรืออนุโลม

1. ดินตามท้องถนน
2. เลือดเพียงเล็กน้อย
3. น้ำเหลือง และน้ำหนอง ของมนุษย์หรือของสัตว์ที่อนุญาตให้บริโภคเนื้อ

4. การทำความสะอาดหนะญิส

- ทำความสะอาดด้วยการล้าง พรมน้ำ การถู และการเช็ด
- เสื้อผ้าที่เปื้อนหนะญิส ทำความสะอาดโดย :
หากหนะญิสเป็นก้อน ก็ให้ถูและขูดออก แล้วก็ล้าง และหากหนะญิสนั้นเปื้อน ก็ให้ล้าง
- ปัสสาวะของเด็กผู้ชาย ทำความสะอาดโดย :
เด็กที่ยังไม่บริโภคสิ่งใดนอกจากนม ก็ให้พรมน้ำลงไป

- ระบายดินที่แห้งเป็นก้อน ก็ให้ขุดออก หากเป็นของเหลว ก็ให้เทน้ำลงไป
- รองเท้าที่เปื้อนระบาย ก็ให้ถูหรือเดินบนสิ่งที่สะอาด
- และสิ่งที่เป็นเงาอื่น เช่น กระเจี๊ยบ มีด พื้นกระเบื้อง และอื่นๆ ก็ให้เช็ดถู
- ภาชนะที่ถูกสุนัขเลีย ก็ให้ล้างเจ็ดครั้ง โดยใช้ผ้าดินหนึ่งครั้ง

การทำตะยัมมูม

1. นิยาม

เซิงภาษา คือ การเจตนา การค้นหา และความตั้งใจ

เซิงวิชาการ คือ การใช้ดินสะอาดเช็ดที่ใบหน้าและมือ ตามรูปแบบที่ถูกกำหนดซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่อัลลอฮ์ให้แก่ประชาชาตินี้ คือการใช้ดินทดแทนน้ำในการทำวัสละฮะ

2. ผู้ที่อนุญาตให้ทำตะยัมมูม

1. ผู้ที่ไม่มีน้ำ (หาน้ำไม่ได้หรืออยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำ)
2. มีบาดแผลหรือเจ็บป่วยและเกรงว่าจะเกิดอันตรายจากการใช้น้ำ
3. อากาศหนาวจัดและไม่มีเครื่องทำน้ำอุ่น
4. น้ำมีปริมาณน้อยไม่พอเพียงพอต่อการบริโภค

3. เงื่อนไขที่ต้องทำตะยัมมูม

1. บรรลุศาสนภาวะ
2. ไม่มีอุปสรรคในการใช้ดิน
3. มีหะดัษเล็กหรือหะดัษใหญ่ (คือมีมูลเหตุที่ต้องอาบน้ำละหมาดหรืออาบน้ำ)

4. เงื่อนไขที่ทำให้การตะยัมมูมสมบูรณ์

1. เป็นมุสลิม
2. สะอาดจากเลือดประจำเดือนหรือเลือดหลังคลอดบุตร
3. มีสติสัมปชัญญะ
4. ใช้ดินหรือฝุ่นที่สะอาด

5. สิ่งที่ต้องปฏิบัติของการทำตะยัมมูม (องค์ประกอบ)

1. การตั้งใจเจตนา
2. ดินหรือฝุ่นที่สะอาด
3. การแตะดินครั้งที่หนึ่ง
4. ลูบหน้าและมือทั้งสอง

6. สิ่งที่ต้องปฏิบัติของการตะยัมมูม

1. กล่าวพระนามของอัลลอฮ์ (บิสมิลละฮ์)
2. ผินหน้าทางกิบละฮ์
3. ตะยัมมูมเมื่อต้องการละหมาด
4. ตบดินครั้งที่สอง
5. เรียงเรียงตามลำดับ
6. ปฏิบัติติดต่อกัน
7. การสอดกันระหว่างนิ้วมือ

7. สิ่งที่ทำให้ตะยัมมูมเป็นโมฆะ

1. มีน้ำ
 2. มีหะดัษเล็กและหะดัษใหญ่ (มีมูลเหตุที่ต้องอาบน้ำละหมาดและอาบน้ำดังที่กล่าวไว้ข้างต้น)
- เนื่องจากการตะยัมมูมนั้นทดแทนการอาบน้ำหรืออาบน้ำละหมาด

8. วิธีการตะยัมมูม

ตั้งเจตนาตะยัมมูม แล้วกล่าวบิสมิลละฮ์ ใช้มือทั้งสองแตะดิน แล้วนำมาลูบหน้าและมือทั้งสอง โดยเรียงตามลำดับและติดต่อกัน

9. การตะยัมมูมบนเปลือกและบาดแผล

ผู้ใดที่มีบาดแผลตามร่างกาย หรือมีรอยฉีกขาด และเกรงว่าจะเกิดอันตรายหากโดนน้ำ หรือมีความลำบากที่จะเช็ดด้วยน้ำ ก็ให้ตะยัมมูมที่บาดแผล และส่วนอื่นๆ ก็ใช้น้ำล้าง

ผู้ที่ไม่มีน้ำและดิน ก็ให้ละหมาดตามสภาพ และไม่ต้องละหมาดใหม่

การลูบรองเท้าหนังและเปลือก

1. อัลดุลลอฮ์ อิบน์ อัล-มุบาร็อก กล่าวว่า “การลูบรองเท้าหนังนั้น อนุญาตให้ทำโดยไม่มี ความเห็นคัดค้านหรือขัดแย้งกันระหว่างอุละมาฮ์”

อิมามอะฮ์มัด กล่าวว่า “ฉันปราศจากข้อสงสัยในเรื่องการลูบรองเท้าหนัง ซึ่งมีรายงานถึงสี่สิบ หะดีษจากท่านเราะสูล”

และยังกล่าวอีกว่า “การลูบดีกว่า (ประเสริฐกว่า) การล้าง อันเนื่องจากเราะสูลและบรรดาสาวก แสวงหาสิ่งที่ดีกว่า”

2. ระยะเวลา

สำหรับผู้ที่ไม่เดินทาง คือหนึ่งวันและหนึ่งคืน และสำหรับผู้เดินทาง คือ 3 วันและ 3 คืน เริ่มนับตั้งแต่การเสียน้ำละหมาดครั้งแรกหลังจากที่สวมนิ้

3. เจือน้ำ

รองเท้าหนังที่สวมนิ้้นต้องสะอาด เป็นที่อนุมัติ ปกปิดเท้าในส่วนที่จำเป็นต้องล้าง และผู้สวมนิ้ต้องมือน้ำละหมาดอยู่ก่อนหน้า

4. ลักษณะการอาบน้ำรองเท้าหนัง

เอามือน้ำ แล้วอาบน้ำรองเท้า จากปลายเท้าจนถึงลำแข้ง เพียงครั้งเดียว โดยไม่ต้องอาบน้ำล้างรองเท้าและตาตุ่ม

5. สิ่งที่ทำให้การอาบน้ำรองเท้าหนังเป็นโมฆะมี 4 ประการ

1. เมื่อถอดรองเท้า
2. เมื่อมีญุน (มูลเหตุที่ต้องอาบน้ำยกหะดัษใหญ่)
3. เมื่อรองเท้าฉีกขาดเป็นวงกว้าง
4. เมื่อครบกำหนดเวลา

และอนุญาตให้อาบน้ำนอกทุกชนิด จนกว่าจะเอาออก แม้ว่าจะเป็นระยะเวลานานก็ตาม หรือจะมีญุนก็ตาม

ตอนที่ 2

การละหมาด

الصلاة

การละหมาดหลักการที่สองในอิสลาม

1. คำนิยาม

เชิงหลักภาษา คือ การขอพร (ดุอาอ์)

ดังโองการที่ว่า

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ﴾ [التوبة: 103]

“เจ้าจงเอาส่วนหนึ่งจากทรัพย์สินของพวกเขาเป็นทานบริจาค เพื่อชำระพวกเขา (จากความผิด) และขัดเกลากพวกเขา และจงขอพรแก่พวกเขา (ให้ได้รับการอภัยโทษ)” (อัลเตอาบะฮ์ 103)

เชิงวิชาการ

คือถ้อยคำและการปฏิบัติที่ถูกกำหนดเฉพาะตามเงื่อนไขที่ถูกกำหนด ซึ่งเริ่มด้วยคำว่า “อัลลอฮุอักบาร” และเสร็จสิ้นด้วยคำว่า “อัลอะละมุลัยกุม”

2. การบัญญัติละหมาด

การละหมาดถูกบัญญัติขึ้นในคำคืนอิสรออ์มีอรอญ์ (การเดินทางสู่ฟากฟ้าของท่านเราะฮ์มุลลอฮ์) ก่อนที่จะอพยพไปยังเมืองมะดีนะฮ์ ซึ่งเป็นหนึ่งจากองค์ประกอบหลักของอิสลาม หลังจากคำปฏิญาณตน เพราะอยู่ภายใต้เนื้อหาของคำปฏิญาณ และเป็นสิ่งแรกที่ถูกกำหนดหลังจากที่ปฏิญาณตน

«رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ، وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ، وَدُرُؤُهُ سَنَامُهُ الْجِهَادُ»

“รากฐานของศาสนา คือการปฏิญาณตน เสาคือละหมาด และสันคัมภ์ (โดมหรือธง) คือการเสียสละต่อสู้ (ญิฮาด) ในหนทางแห่งอัลลอฮ์” (บันทึกโดย อัลติรมิซียฺ เลขที่ 2616, อิบน์มาญะฮ์ เลขที่ 3973 และอะหมัด 231/5)

3. เหตุผลการบัญญัติละหมาด

การละหมาดเป็นการขอบคุณในความโปรดปรานต่าง ๆ ที่อัลลอฮ์ทรงให้แก่ปวงบ่าว และเป็นการเคารพภักดีที่มีความหมายอันเด่นชัดที่สุด เนื่องจากประจักษ์ถึงการมุ่งหน้าไปยังอัลลอฮ์ นอบน้อมและคารวะต่อพระองค์ และใกล้ชิดพระองค์ด้วยการอ่านบทรำลึกและบทขอพร

อีกทั้งยังเป็นการสื่อสาร ระหว่างบ่าวกับพระผู้อภิบาลของเขา และเป็นการก้าวผ่านจากโลกแห่งวัตถุสู่ความสงบและความบริสุทธิ์ของจิตใจ เพราะทุกครั้งที่บ่าวหมกมุ่นกับความวุ่นวายของชีวิตและสิ่งยั่วชวนในโลกนี้ การละหมาดจะยังเขาไว้ ก่อนที่เขาจะจมลงไป และนำเขากลับสู่แก่นแท้ของชีวิต ซึ่งเขาได้เผลอไป และขณะเดียวกันก็รู้ว่า แท้จริง ณ โลกหน้านั้น มีสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่านี้ และแท้จริงเป็นไปไม่ได้ที่มนุษย์จะใช้

ชีวิตโดยไม่มีการเตรียมเสียบ้าง

4. ข้อชี้ขาดเกี่ยวกับการละหมาดและจำนวน

การละหมาดมี 2 ประเภท ภาคบังคับ และภาคสมัครใจ

ภาคบังคับมี 2 ประเภท คือ บังคับรายบุคคล และบังคับโดยรวม

ภาคบังคับรายบุคคล

คือ บังคับทุกคนที่เป็นมุสลิม ทั้งชายและหญิง ซึ่งบรรลุนิติภาวะ นั่นคือละหมาดห้าเวลา

﴿إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا﴾ [النساء : 103]

“แท้จริงการละหมาดนั้นเป็นบัญญัติที่ถูกกำหนดเวลา ไว้แก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย” (อันนิสาอ์, 103)

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ﴾ [البينة : 5]

“และพวกเขามีได้ถูกบัญชาให้กระทำการอื่นใดนอกจากเพื่อ เคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรง และดำรงการละหมาด และจ่ายซะกาต” (อัลบัยยีนะฮ์, 5)

﴿بُيِّنَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ ...﴾ [الح]

“อิสลามถูกวางอยู่บนโครงสร้าง 5 ประการ หนึ่งใน การปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าที่ถูกเคารพภักดีโดยแท้จริง นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น และมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และ จ่ายซะกาต ... (จนจบหะดีษ)” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ 8, มุสลิม 16, อัตติรมิซีย์ 2609)

นาฟีอ์ บิน อัลริอาก กล่าวแก่ อิบนิอับบาส ว่า “ละหมาดห้าเวลาถูกระบุไว้ในอัลกุรอานหรือไม่? อิบน์ อับบาสกล่าวว่า ใช่ถูกกล่าวไว้ แล้วก็อ่าน

﴿فَسَبِّحْ لِلَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ۖ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ﴾ [الروم : 17-18]

“จงสดุดีต่ออัลลอฮ์อย่างแท้จริงเถิด ไ้บรรดาผู้ศรัทธา เมื่อเข้าสู่ยามเช้าและยามเย็น และสำหรับพระองค์ นั้น คือการสรรเสริญในบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน และจงสดุดีเมื่อยามพลบค่ำ และเมื่อยามบ่าย” (อัลรอม 17-18)

และหะดีษอาหรับชนบทคนหนึ่งซึ่งมาหาท่านเราะสูล แล้วกล่าวว่า “ละหมาดใดที่อัลลอฮ์ทรงบัญญัติแก่ฉัน ? ท่านเราะสูลตอบว่า “ละหมาดห้าเวลา เขาถามต่อว่า “ยังมีละหมาดอื่นอีกไหม?” ท่านเราะสูลกล่าวว่า “ไม่ นอกจากท่านจะสมัครใจเท่านั้น” (บันทึกโดย อัลบุคอรีย์ 1792, และมุสลิม 17)

5. การละหมาดของผู้เยาว์

เมื่อเด็กอายุครบเจ็ดปีต้องสั่งให้ให้ละหมาด และจะถูกลงโทษ (เนื่องจากการละเลย) โดยการตี (ตีไม่แรง เพื่อเป็นแค่การส่ำทับตักเตือน) เมื่ออายุครบสิบปี เนื่องจากหะดีษ

«مُرُوا أَبْنَاءَكُمْ بِالصَّلَاةِ لِسَبْعِ سِنِينَ وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا عَشْرَ سِنِينَ، وَفَرَّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ»

“จงสั่งให้ลูกๆ ของพวกเจ้าให้ละหมาดเมื่ออายุครบเจ็ดปี และจงลงโทษโดยการเฆี่ยนตีเมื่ออายุครบสิบปี และจงแยกฟืนนอนระหว่างพวกเขา” (บันทึกโดย อับูดาวูด 495, และอัตติรมิซีย์ และอะหมัด 2/178)

6. ข้อขัดแย้งเกี่ยวกับผู้ที่ปฏิเสธว่าการละหมาดเป็นบัญญัติที่บังคับ

บุคคลใดปฏิเสธว่าการละหมาดไม่ใช่ข้อบังคับจำเป็น เขาย่อมเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา แม้ว่าเขาได้ละหมาดก็ตาม หากว่าเขามิใช่ผู้ที่ขาดความรู้ (ญายิด)

และจะเป็นกาฟิรเช่นเดียวกัน ผู้ที่ละทิ้งละหมาดเพราะไม่เอาใจใส่ หรือเกียจคร้าน แม้ว่าเขายอมรับว่าการละหมาดเป็นบัญญัติบังคับก็ตาม

﴿فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ [التوبة: 5]

“ต่อมาหากพวกเขาสำนึกผิด (โดยกลับตัวจากการปฏิเสธ) และดำรงไว้ซึ่งการละหมาดและบริจาคทาน พวกเจ้าจงปล่อยพวกเขา ไป แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอภัย ทรงเมตตายิ่ง” (อัลเตาบะฮ์ 5)

และหะดีษ จากญายิด

«بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ»

“ระหว่างผู้ที่เป็นมุสลิมและผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น คือการละทิ้งละหมาด” (บันทึกโดย มุสลิม 82, อัตติรมิซีย์ 2620, อับูดาวูด 4678, อิบน์มาญะฮ์ 1078, อะหมัด 3/370, และอัตตาริมียะฮ์ 1233)

7. รุกน (องค์ประกอบหลัก) ของการละหมาด

มี 14 ประการ จะละเลยมิได้ ไม่ว่าเจตนา สะเพร่า หรือขาดความรู้ก็ตาม

1. ยืนตรง สำหรับผู้ที่มีความสามารถ (เฉพาะละหมาดฟัรฎู)
2. ตักบีรอุตูลอิหฺรออม (เข้าพิธีละหมาดด้วยการกล่าวว่ อัลลอฮ์อักบัร) และจะใช้ถ้อยคำอื่นมิได้
3. อ่านซูเราะฮ์ อัลฟาติหะฮ์
4. รุกูอ์ (ก้มศีรษะ)
5. เงยศีรษะจากการรุกูฮ์ และยืนตรง
6. สุญูด (ก้มกราบ)
7. ยกศีรษะขึ้นจากการสุญูด
8. การนั่งระหว่างสองสุญูด
9. ฏะมะนีนะฮ์ (ทำอย่างสงบนิ่งมีจังหวะไม่รีบร้อนผลิผลาม)
10. การอ่านตะชะฮุดครั้งสุดท้าย
11. การนั่งเพื่ออ่านตะชะฮุดครั้งสุดท้าย
12. เสาะลาวาต (การกล่าวคำขอพรแก่ท่านเราะสูลและวงศาคณาญาติ)
13. การกล่าวคำสลามสองครั้ง (คือ อัลสละลามุอะลัยกุม วะเราะมะตุลลอฮ์) และทางที่ดีไม่ควร

เพิ่มคำว่า “วะบะรอกกาตุฮฺ”

เนื่องจากหะดีษ จากอิบนินิมัสฮุด

«أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُسَلِّمُ عَنْ يَمِينِهِ: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ، وَعَنْ يَسَارِهِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ»

“แท้จริงท่านเราะสูลกล่าวสลามข้างขวาและข้างซ้ายด้วยคำว่า อัลสลามอะลัยกุมวะเราะมะตุลลอฮฺ”

(บันทึกโดย มุสลิม อัลติรมิซีย์ 295, อับูดาวูด 996, อิบนุมาญะฮฺ 914, และอะหมัด 1/409)

14. การเรียบเรียงตามลำดับระหว่างรูกันต่างๆ

8. สิ่งที่เป็นวาญิบของการละหมาด มี 8 ประการ

วาญิบคือ สิ่งที่ต้องปฏิบัติ หากละทิ้งโดยเจตนา การละหมาดจะเป็นโมฆะ และเป็นท็อนูโลม หากเกิดจากความสะเพร่าหรือไม่รู้

1. การกล่าวคำตักบีร อื่นจากตักบีรเข้าพิธีละหมาด (ตักบีรในการเปลี่ยนอิริยาบถ)
2. การกล่าวคำว่า *อะลลอฮุอักบัร* สำหรับผู้ที่เป็นอิมาม และผู้ที่ละหมาดคนเดียว
3. การกล่าวคำว่า *ร็อบบะนา วัลละกัลหัมดุล*
4. กล่าวคำตัสบีห์หนึ่งครั้งในขณะรูกูฮ์ (สُبหานะร็อบบียัลอะซีมี)
5. กล่าวคำตัสบีห์หนึ่งครั้งในขณะสุญูด (สُبหานะร็อบบียัลอะลา)
6. กล่าวคำว่า “*ร็อบบิซซ็อลาม*” ระหว่างสองสุญูด
7. การอ่านตะชะฮุดครั้งแรก
8. การนั่งเพื่ออ่านตะชะฮุดครั้งแรก

9. เงื่อนไขของการละหมาด

เงื่อนไขตามหลักภาษา คือ เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์

และในทางบทบัญญัติ คือ สิ่งที่มีผลผูกพันให้สิ่งอื่นมีความถูกต้องหรือสมบูรณ์

1. การตั้งเจตนาละหมาด
2. เป็นมุสลิม
3. มีสติสัมปชัญญะ
4. รู้เจียงสา (บรรลุลวัยที่สามารถแยกแยะเรื่องต่างๆ ได้)
5. เข้าเวลาละหมาด
6. มีน้ำละหมาด (ปราศจากหะดีสเล็กและหะดีสใหญ่)
7. ผืนหน้าไปทางกิบละฮฺ (กะอฺบะฮฺ)
8. ปกปิดเอาเราะฮฺ (ส่วนของร่างกายที่ต้องปกปิดตามบทบัญญัติ)
9. สะอาดจากสิ่งปฏิกูล (นะญิส)

10. เวลาละหมาด

คือกรอบเวลา เพราะเวลานั้นเป็นสาเหตุที่จำเป็นต้องละหมาด และเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ทำให้ละหมาดถูกต้องใช้ได้

มีหะดีษหลายบท ซึ่งท่านเราะสูลได้กำหนดเวลาละหมาด เช่น จาก อิบนิอับบาส กล่าวว่า

“ท่านเราะสูลกล่าวว่า “ญิบรীลได้นำละหมาดฉัน ณ กะอูบะฮฺ สองครั้ง(ในสองวัน) และได้กล่าว (ระบุ) ถึงเวลาละหมาดต่างๆ หลังจากนั้นท่านกล่าวว่า “แล้วญิบรীลได้หันมายังฉัน พลางกล่าวว่า โอ้มุหัมมัด เวลาละหมาดนี้เหมือนเวลาละหมาดของบรรดาศาสนทูตก่อนหน้าเจ้า เวลาละหมาดนั้น อยู่ระหว่างละหมาดทั้งสองนี้” (บันทึกโดย อัลติรมิซีย์ 148, อับู ดาวูด 393, และอะหมัด 1/333)

เวลาละหมาดทั้งห้านี้ถูกแบ่งระหว่างกลางวันและกลางคืน เมื่อมนุษย์ได้นอนพักผ่อน เขาย่อมมีความกระฉับกระเฉง และเมื่อถึงเวลาเช้า คือเวลาทำงาน ก็มีละหมาดศุบห์ (ยามรุ่งอรุณ) เพื่อให้เขาารู้สึกว่าเขามีความแตกต่างกับสรรพสิ่งอื่นๆ และเพื่อต้อนรับวันใหม่โดยที่เขาได้เตรียมเสปียงแห่งความศรัทธา

และเมื่อเที่ยงวัน เขาจะหยุดพักจากการทำงาน เพื่อเขาได้ใช้เวลาพิจารณา ใคร่ครวญมุ่งหน้าสู่ ผู้อภิบาลของเขา โดยการละหมาดซุฮฺ และได้ปรับปรุงสิ่งที่เขาได้ทำในช่วงเช้า แล้วเมื่อเข้าสู่ยามบ่ายของวัน เขาจะละหมาดอัสรี จากนั้น เมื่อเวลาพลบค่ำและค่ำคืน ก็ละหมาดมัฆริบและอิชาอ์ ซึ่งละหมาดทั้งสองนี้เป็นแสงสว่างและทางนำจะนำพาเขาในยามค่ำคืน ซึ่งเป็นที่เจียบสงัดไปสู่แนวทางที่ถูกต้อง

เช่นกัน การละหมาดในเวลาต่างๆ เป็นโอกาสในการใคร่ครวญในอำนาจและความประณีตของอัลลอฮฺ ที่มีต่อสรรพสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ในยามกลางวันและกลางคืน

เวลาละหมาดซุฮฺ

เริ่มเข้าเวลาเมื่อตะวันคล้อย (จากตรงกลางของฟ้า ซึ่งรับรู้ได้โดยมันจะมีความยาว จากที่มันสั้นก่อนนั้น (เที่ยงวัน) และหมดเวลาเมื่อเงาของสิ่งต่างๆ มีความยาวเท่ากับตัวเอง ซึ่งไม่ใช่เงาตอนที่ตะวันกำลังจะคล้อย (หลักการคือ จะรับรู้ถึงเงาของสิ่งที่ตะวันได้คล้อยผ่าน จากนั้นก็สังเกตปริมาณที่เพิ่มขึ้น เมื่อมีปริมาณเท่าตัว เวลาซุฮฺก็หมด)

เวลาละหมาดอัสรี

เริ่มเข้าเวลา เมื่อ เงาของสิ่งต่างๆ มีความยาวเท่ากับตัวเอง (ไม่นับตอนที่ตะวันกำลังคล้อย) และจะหมดเมื่อ เงาของสิ่งหนึ่งมีความยาวสองเท่าตัว (นี่คือเวลาปกติ) และเมื่อตะวันลับขอบฟ้า (เวลาคับขัน)

เวลาละหมาดมัฆริบ

เริ่มเข้าเวลาเมื่อดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า จนกระทั่งดวงดาวเต็มท้องฟ้า (ดาวประสานกัน เห็นได้เพราะมืด) และเวลาสุดท้าย แต่น่ารังเกียจ เมื่อเมฆสีแดงหายหมดไป

เวลาละหมาดอิชาอ์ เริ่มเมื่อเมฆสีแดงหมดไป จนกระทั่งถึงเที่ยงคืน

เวลาละหมาดศุบห์ หรือ فجر เริ่มเข้าเวลาเมื่อแสงอรุณขึ้น จนกระทั่งดวงอาทิตย์ขึ้น

11. การกำหนดเวลาละหมาดในประเทศที่อยู่เหนือเส้นศูนย์สูตร (ขั้วโลกเหนือ)

ประเทศที่อยู่เหนือเส้นศูนย์สูตรมี สิบแบ่งออกเป็น สามประเภท

หนึ่ง ประเทศที่อยู่ระหว่าง 45 และ 48 องศาเหนือ และได้ ประเทศเหล่านี้ เครื่องหมายบอกเวลา จะหมดจะปรากฏชัด ไม่ว่าจะกลางคืนและ กลางวันจะสั้นหรือยาว

สอง ประเทศที่อยู่ระหว่างเส้น 48 และ 66 องศาเหนือและได้ ประเทศเหล่านี้จะไม่มีสัญลักษณ์บอก เวลาหมดในบางช่วงของปี เช่น เมฆสีแดงจะไม่หายไปจนกว่าจะเข้าเวลาหมดศุภหิ

สาม ประเทศที่อยู่เหนือเส้น 66 องศาเหนือและได้ และสัญญาณเวลาหมดไม่ปรากฏเป็นระยะ เวลานานของปี ไม่ว่าจะเป็นกลางคืนหรือกลางวัน

ข้อชี้ขาดเรื่องเวลาหมดของแต่ละประเภท

ประเภทที่หนึ่ง

ต้องหมดตามเวลาที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

ประเภทที่สาม

ต้องใช้การคำนวณ โดยไม่มีความเห็นขัดแย้ง โดยใช้การเปรียบเทียบการคำนวณที่ถูกกล่าวถึงในหะดีษ ที่เกี่ยวข้องกับดัจญาล ซึ่งในตอนหนึ่งคือ :

«قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَا لَيْتُهُ فِي الْأَرْضِ؟ أَيُّ الدَّجَالِ. قَالَ: "يَوْمَ كَسَنَةُ"، قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَذَا الْيَوْمُ الَّذِي كَسَنَةُ أَتُكْفِينَا فِيهِ صَلَاةَ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ؟ قَالَ: "لَا. اقْدُرُوا لَهُ قَدْرًا"»

“พวกเรากล่าวว่า โอ้เราะซูลของอัลลอฮฺ ดัจญาลจะอยู่นานเท่าไร ? ท่านตอบว่า วันหนึ่ง ซึ่งเท่ากับหนึ่งปี พวกเรากล่าวว่า โอ้เราะซูลของอัลลอฮฺ วันที่เท่ากับหนึ่งปีนั้นเพียงพอไหมที่ เราจะหมดแค่ห้าเวลา ท่านตอบว่า ไม่ พวกท่านจงคำนวณเวลาหมด” (บันทึกโดย มุสลิม 2937, อัตติรมิซียฺ 2240, อับูดาวูด 4321, อิบน์ มาญะฮฺ 4075, และอะหมัด 4/182)

ผู้รู้มีความเห็นต่างกันในวิธีการคำนวณเวลาหมด บางทัศนะเห็นว่าใช้เวลาของประเทศที่ใกล้เคียงมากที่สุด ที่สามารถแยกแยะระหว่างกลางคืนกับกลางวันได้ และรับรู้เวลาหมดได้ตามสัญลักษณ์ที่ศาสนาบัญญัติ

และหวังว่านี่คือทัศนะที่มีน้ำหนักมากที่สุด และบางทัศนะเห็นว่า ใช้เวลาสากลในการคำนวณ โดยให้นับกลางวันสิบสองชั่วโมง และกลางคืนก็เช่นเดียวกัน และบางทัศนะเห็นว่าใช้เวลาของเมืองมักกะฮฺ หรือเมืองมะดีนะฮฺ

สำหรับประเภทที่สอง ก็เหมือนกับประเภทที่หนึ่ง นอกจากหมดอิชาห์กับศุภหิ ส่วนหมดอิชาห์และศุภหิ นั้น ก็เหมือนกับประเภทที่สามในการใช้วิธีคำนวณ

การละหมาดญะมาอะฮ์

1. เหตุผลการบัญญัติละหมาดญะมาอะฮ์

การละหมาดแบบญะมาอะฮ์ เป็นการเคารพภักดีที่ยิ่งใหญ่ และเป็นการแสดงออกอันประจักษ์ถึงความรักและความเมตตาที่มีต่อกัน และความเสมอภาคระหว่างบรรดาผู้ศรัทธา เนื่องจากการรวมตัวกันเล็กๆ จำนวนห้าครั้ง ในหนึ่งวัน (วันกับคืน) ซึ่งมีความหมายมาก และภายใต้การนำหนึ่งเดียว ในทิศทางเดียวกัน เป็นเหตุให้หัวใจมีความสามัคคี บริสุทธิ์ และนำมาซึ่งความรักและความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน และทำลายความแตกต่างระหว่างกัน

2. ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติเกี่ยวกับการละหมาดญะมาอะฮ์

การละหมาดญะมาอะฮ์เป็นข้อบังคับ (วาญิบ) สำหรับผู้ชายที่เป็นอิสระ(ไม่ใช่ทาส) ที่มีความสามารถ ในยามที่เดินทางและไม่เดินทาง

﴿وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِن وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ﴾ [النساء : 102]

“และเมื่อเจ้าอยู่ในหมู่พวกเขา แล้วเจ้าได้ให้พวกเขาละหมาด ก็จงให้มีกลุ่มหนึ่งจากพวกเขาละหมาดพร้อมกับเจ้า และให้พวกเขามีอาวุธของพวกเขาไว้พร้อมด้วย ต่อมาเมื่อพวกเขาแรกได้ละหมาดเสร็จแล้ว ก็ให้พวกเขาไปยืนป้องกันอยู่เบื้องหลังของพวกเขาเจ้า และให้อีกกลุ่มหนึ่งที่ยังไม่ละหมาดได้มาละหมาดพร้อมกับเจ้า ต่อ” (อันนิสาฮ์ 102)

นี่คือการละหมาดญะมาอะฮ์ในยามที่มีความหวาดกลัวหรือยามสงคราม ฉะนั้นในยามปกติและปลอดภัยจึงเป็นความจำเป็นยิ่งกว่า ขณะเดียวกันคำสั่งนั้นบ่งชี้ว่าต้องปฏิบัติ

3. จำนวนที่ละหมาดญะมาอะฮ์จะมีผล

«الْإِثْنَانِ فَمَا فَوْقَهُمَا جَمَاعَةً»

“สองคนขึ้นไปคือญะมาอะฮ์” (บันทึกโดย อิบน์มาญะฮ์ 972)

4. สถานที่ละหมาดญะมาอะฮ์

ส่งเสริมให้ละหมาดญะมาอะฮ์ ที่มีสติ และอนุโลมให้ละหมาดที่อื่นได้ในกรณีมีความจำเป็นและส่งเสริมให้ผู้หญิงละหมาดแยกจากผู้ชาย

เนื่องจากมีหลักฐานจากการปฏิบัติของท่านหญิงอาอิชะฮ์และอุมมุ สะละมะฮ์ (ได้กล่าวไว้โดย อัลดาวะกูญนี) และท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งให้อุมมุ ะเราะกะฮ์ นำละหมาดแก่คนในครอบครัวของนาง (บันทึกโดย อิบน์ ดาฮูด 591 และอะหมัด 6/405)

การละหมาดย่อ

1. ความหมาย

การละหมาดย่อเนื่องจากเดินทาง คือ การทำให้ละหมาดสี่ร็อกอะฮ์เหลือสองร็อกอะฮ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สื่อความหมายว่าบัพญญิตอิสลามเอาใจใส่ต่อสภาพของมุสลิม และบรรลุถึงการให้ความสะดวกอย่างแท้จริง

การละหมาดย่อ มีหลักฐานจากอัลกุรอานและหะดีษ และอนุมติให้กระทำได้โดยมติเอกฉันท์ของประชาชาติมุสลิม

2. การละหมาดย่อในยามปกติและอื่นๆ

การละหมาดย่อทำได้ในทุกสภาพ ในภาวะที่มีความปลอดภัย หรือภาวะที่มีความหวาดกลัว ความหวาดกลัวที่ถูกกล่าวถึงในอัลกุรอานนั้น คือสภาพโดยมาก เนื่องจากโดยมากแล้วการเดินทางย่อมมีความหวาดกลัว

ท่านอะลีได้กล่าวแก่ผู้มัวร์ว่า ท่านจะละหมาดย่ออีกหรือ ? เราอยู่ในภาวะปลอดภัยแล้ว ผู้มัวร์ตอบว่า “ฉันก็เคยแปลกใจเช่นเดียวกับท่าน ฉันเคยถามท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านเราะสูลก็ตอบว่า “นั่นคือท่านที่อัลลอฮ์มอบแก่พวกท่าน จงรับไว้เถิด” (บันทึกโดย มุสลิม 686, อัตติรมิซีย์ 3034, อันนะสาอี 1433, อับูดาวูด 1199, อิบน์มาญะฮ์ 1065, อะหมัด 1/36, และอัลดาริมีย์ 1505)

3. ระยะทางที่อนุญาตให้ละหมาดย่อ

คือทุกระยะทางที่เรียกว่าการเดินทางโดยปกติวิสัย และมีการเตรียมเสบียงสัมภาระ

4. จุดที่เริ่มละหมาดย่อ

เริ่มละหมาดย่อได้เมื่อเดินทางออกจากอาคารบ้านเรือนในถิ่นที่เขายู่อาศัย โดยยึดตามจารีต เนื่องจากอัลลอฮ์ให้ละหมาดย่อเกี่ยวพันกับการท่องเที่ยวไปในแผ่นดิน และจะไม่ถูกเรียกว่าท่องเที่ยวไปในแผ่นดินจนกว่าจะแยกออกจากอาคารถิ่นที่อยู่อาศัยของเขา

การละหมาดรวม

การละหมาดรวมเป็นการอนุโลมเฉพาะกรณี (บางครั้งบางคราว) เนื่องจากมีความจำเป็น และผู้รู้ส่วนมากเห็นว่าควรละทิ้งการละหมาดรวม นอกจากกรณีที่มีความจำเป็นที่เห็นได้ชัดเท่านั้น เนื่องจากท่านเราะสูลไม่ได้ละหมาดรวม นอกจากเพียงไม่กี่ครั้ง

และทุกคนที่ได้รับการอนุโลมให้ละหมาดย่อ ย่อมได้รับการอนุโลมให้ละหมาดรวมได้ แต่ไม่ได้หมายความว่า ทุกคนที่ได้รับการอนุโลมให้ละหมาดรวม จะได้รับการอนุโลมให้ละหมาดย่อ (ละหมาดย่อในกรณีเดินทางเท่านั้น)

การละหมาดรวมแบบตักดิ้มและตะคีร์

- ทางที่ดีให้ละหมาดรวมตามสภาพที่สะดวกที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการรวมแบบตักดิ้มและตะคีร์ เนื่องจากเป้าหมายหรือเจตนารมณ์ของการละหมาดรวมนั้น คือการผ่อนปรนและให้มีความสะดวก
- หากว่าการละหมาดรวมทั้งสองรูปแบบมีความสะดวกเท่ากันๆ ทางที่ดีควรละหมาดรวมแบบตะคีร์
- เมื่อคนเดินทางหยุดอยู่ที่พัก ทางที่ดี (ตามสุนนะฮ์) ให้ละหมาดตามเวลา (ย่อโดยไม่รวม)

การสัจญ์ดะวีย

คือการลื้มในละหมาด การสัจญ์ดะวียเป็นสิ่งที่ถูกบัญญัติไว้สำหรับผู้ที่มีการลื้มขณะละหมาด โดยมติเอกฉันท์ของประชาชาติอิสลาม เนื่องจากมีแบบอย่างและคำสั่งจากท่านเราะสูล การสัจญ์ดะวียเนื่องในกรณีที่มีการกระทำเพิ่มเติม หรือบกพร่อง หรือในกรณีที่เกิดความลังเล การสัจญ์ดะวียนั้นก่อนสะลามหรือหลังจากสะลาม นั่นคือการสัจญ์ดะวียสองครั้ง โดยไม่มีการอ่านตะชะฮีด และให้มีการกล่าวคำตักบีร์ (อัลลอฮุอักบัร) ในทุกๆ ครั้งที่ยสัจญ์ดะวีย และจากนั้นมีการกล่าวสลาม (อัลสลามมุอะลยกุม) เมื่อสัจญ์ดะวียเสร็จ

การละหมาดตะญาวูอ (ภาคสมัครใจ)

1. เหตุผลการบัญญัติ

ส่วนหนึ่งจากความโปรดปรานของอัลลอฮุที่มีต่อปวงบ่าวของพระองค์ นั่นคือให้บ่าวมีการเคารพภักดีที่สอดคล้องกับ ธรรมชาติของการเป็นมนุษย์ และการเคารพภักดีที่ทำให้บรรลุปาหมายที่พระองค์ต้องการ โดยการปฏิบัติที่ถูกต้อง เนื่องจากมนุษย์นั้นถูกชักนำสู่ความผิดพลาดและบกพร่อง พระองค์จึงบัญญัติสิ่งที่มาเติมเต็มให้สมบูรณ์และทดแทน

ส่วนหนึ่งจากนั้นก็คือการละหมาดภาคสมัครใจ ดังที่มีรายงานจากท่านเราะสูล ว่าการละหมาดตะญาวูอจะเติมเต็มให้ละหมาดฟัรฎูมีความสมบูรณ์ หากเขากระทำบกพร่อง

2. ตะญาวูอที่ประเสริฐที่สุด (การกระทำภาคสมัครใจที่ดีที่สุด)

การกระทำภาคสมัครใจที่ประเสริฐที่สุดคือ การเสียสละต่อสู้อยู่ในหนทางของอัลลอฮุ ต่อจากนั้นคือการศึกษาหาความรู้ และการสอน

﴿وَإِذَا قِيلَ اٰنْشُرُوْا فَاَنْشُرُوْا يَرْفَعُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَالَّذِيْنَ اٰوْتُوْا الْعِلْمَ دَرَجٰتٍ ۚ﴾ [المجادلة : 11]

“และเมื่อถูกกล่าวแก่พวกท่านว่า จงลุกออกไป (เพื่อกระทำความดี) จงออกไปเถิด แน่หนอนอัลลอฮุจะยกย่องเทิดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาและผู้ได้รับความรู้ในหมู่พวกเจ้าหลายระดับชั้น” (อัลมุญาดิละฮ์ 11)

ต่อจากนั้นคือ การละหมาด และขณะเดียวกันการละหมาดเป็นการเคารพภักดีของร่างกายที่ประเสริฐที่สุด เนื่องจากท่านเราะสูลกล่าวว่า

«اَسْتَقِيْمُوْا وَلَنْ تُخْصُوْا وَاَعْلَمُوْا اَنَّ خَيْرَ اَعْمَالِكُمُ الصَّلَاةُ»

“พวกท่านจงยืนหยัดเถิด และพวกท่านไม่สามารถทำได้ครบถ้วน และพึงทราบเถิด แท้จริงการงานที่ประเสริฐสุดของพวกท่านคือการละหมาด” (บันทึกโดย อิบน์มาญะฮฺ 277 อะหมัด 5/282 และอัตติรมิซีย์ 655)

หรือ จงยืนหยัดเถิด หากพวกเจ้าทำไม่สามารถทำได้ครบถ้วน จงยึดการละหมาดไว้ เพราะการงานที่ประเสริฐยิ่งคือการละหมาด

ส่วนหนึ่งจากการละหมาดตะฆาอูฮฺ

1. การละหมาดยามค่ำคื่น

การละหมาดยามค่ำคื่นประเสริฐกว่าการละหมาดตอนกลางวัน และส่วนหลังของยามค่ำคื่นนั้นดีที่สุด

«يُنْزِلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا إِذَا مَضَى شَطْرُ اللَّيْلِ»

“พระผู้อภิบาลของเราผู้ทรงจำเริญ ทรงสูงส่ง จะลงมายังฟ้าชั้นต่ำในทุกค่ำคื่น เมื่อเลยเที่ยงคืนแล้ว” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 1094, มุสลิม 758, อัตติรมิซีย์ 446, อับูดาวูด 1315)

การละหมาดตะฮัจญุด นั้นหมายถึงละหมาดที่ปฏิบัติหลังจากการนอนหลับ ท่านหญิงอาอิชะฮฺกล่าวว่า อันนาฮิอะฮฺ (ที่ระบุให้อายะฮฺที่เกี่ยวข้องกับละหมาดกลางคืน) คือ การละหมาดหลังจากการนอนหลับ

2. ละหมาดฎุฮา

ส่งเสริมให้ปฏิบัติบางครั้งบางคราว (ไม่กระทำสม่ำเสมอ) เนื่องจากหะดีษจากอบีสะอีด

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُصَلِّي الصُّحَى حَتَّى نَقُولَ لَا يَدْعُهَا، وَيَدْعُهَا حَتَّى نَقُولَ لَا بُصَلِّيَهَا

“ท่านนบีเคยละหมาดฎุฮาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งพวกเราบอกว่า ท่านจะไม่ละทิ้งอีกแล้ว และท่านละทิ้งจนกระทั่งพวกเราบอกว่า ท่านจะไม่กระทำอีกเลย” (บันทึกโดย อะหมัด 3/36, และอัตติรมิซีย์ 477 และกล่าวว่า เป็นหะดีษหะสัน เชาะรีบ)

จำนวนน้อยสุดคือสองร็อกอะฮฺ และท่านเราะสูลเคยละหมาดสี่ หก และมากที่สุดคือ แปดร็อกอะฮฺ และไม่มีเงื่อนไขว่าต้องทำแบบนั้นเป็นประจำ

3. ละหมาดตะหียะตุลมัสนูต (เคาะรพมัสนูต)

ส่งเสริมให้ปฏิบัติ เนื่องจากหะดีษ จากอบีเกาะตาบะฮฺ

«إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ الْمَسْجِدَ فَلَا يَجْلِسْ حَتَّى يَصِلِيَ رَكَعَتَيْنِ»

“เมื่อคนใดจากพวกเจ้าได้เข้ามัสญิด เขาอย่านั่งจนกว่าจะได้ละหมาดสองร็อกอะฮฺ” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 1114, มุสลิม 714, อัตติรมิซีย์ 316, อันนะสาอี 730, อับูดาวูด 467, อิบน์มาญะฮฺ 1012, อะหมัด 5/311)

4. สุญูดตุลิลาวะ (สุญูดเนื่องจากการอ่านอัลกุรอาน)

ส่งเสริมให้ผู้ที่อ่าน ผู้ที่ฟังหรือได้ยินอัลกรุอ่านทำการสัจญุด โดยมีการตักบีรขณะลงสัจญุด (กล่าวว่ อัลลอฮ์อักบัร) และกล่าวละลามเมื่อเงยศีรษะขึ้นมาแล้ว คำกล่าวขณะสัจญุด

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

สุบหานะ ร็อบบียัล อะอูลา

หรืออื่นๆ ตามที่มีรายงาน

5. สัจญุด ชุกรุ (ขอบคุณในความโปรดปราน)

ส่งเสริมให้สัจญุดเมื่อได้รับสิ่งใหม่ๆ และปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ เนื่องจากมีหะดีษ จากอบีบัก เราะฮะฮ์

أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا أَتَاهُ أَمْرٌ يُسْرُّ بِهِ خَرَّ سَاجِدًا

“แท้จริงแล้ว เมื่อมีสิ่งที่ทำให้สบายใจมายังท่านนบี ท่านก็จะลงสัจญุดขอบคุณ” (บันทึกโดย อบู ดาวูด 2774 อัลติรมิซียี 1578 และอิบนุ มาญะฮ์ 1374)

และท่านอะลี เราะฮิยัลลอฮุอันฮุ ก็ได้สัจญุด เมื่อพบ ชุล ษะดียะฮ์ ถูกฆ่าตายในหมู่เคาะวาริจญ์ (บันทึก โดยอะหมัด) และท่านกะอับ เราะฮิยัลลอฮุอันฮุ ก็ได้สัจญุดเมื่อรู้ว่าอัลลอฮ์อภัยแก่เขาแล้ว (เรื่องราวของ ท่านเป็นที่รับรู้กัน)

ลักษณะและรายละเอียดการสัจญุด เหมือนกับสัจญุดตติลาอะฮ์

6. ละหมาดตะรอวีห์

เป็นละหมาดที่ท่านเราะฮ์ลุเน้นย้ำให้ปฏิบัติ โดยละหมาดรวมกันในมัสญิด หลังละหมาดอิชาห์ ใน เดือนเราะมะฎอน ดังที่ท่านกระทำเป็นแบบอย่างไว้ และเคาะลีฟะฮ์อุมัรได้ฟื้นฟูอีกครั้งในสมัยของท่าน

และทางที่ดีให้ละหมาดสิบเอ็ดร็อกอะฮ์ และหากจะเพิ่มมากกว่านี้ก็ไม่เป็นไร และให้เพิ่มการละหมาด บทรำลึก การขอพรให้มากขึ้น ในช่วงสิบวันสุดท้าย

7. ละหมาดวิตริ

เป็นละหมาดที่เน้นย้ำให้ปฏิบัติ ซึ่งท่านเราะฮ์ลุได้ปฏิบัติและได้สั่งให้ปฏิบัติ จำนวนน้อยสุดคือ หนึ่ง ร็อกอะฮ์ และน้อยที่สุดของความสมบูรณ์ คือสาม และมากที่สุดคือ สิบเอ็ด

เวลาของละหมาดวิตร คือ หลังจากละหมาดอิชาห์ จนถึงเวลาละหมาดศุบห์ และส่งเสริมให้อ่านดุอาห์ กุญุดหลังจากรุกอ์

รูปแบบการละหมาด

1. ละหมาดติดต่อกันโดยไม่นั่งตะชะฮุดเลย นอกจากร็อกอะฮ์สุดท้าย
2. ละหมาดติดต่อกันแล้วนั่งอ่านตะชะฮุดก่อนร็อกอะฮ์สุดท้าย โดยไม่สลาม แล้วยืนต่ออีกร็อกอะฮ์ และอ่านตะชะฮุด และสลาม

3. สลามทุกสองร็อกอะฮ์ และปิดด้วยร็อกอะฮ์เดียว โดยมีการอ่านตะชะฮ์ด และสลาม และลักษณะนี้ดีที่สุด เพราะท่านเราะสูลได้ปฏิบัติ และทำอย่างสม่ำเสมอ

8. ละหมาดเราะวาติบ (ละหมาดที่ติดต่อกับละหมาดฟัรฎูห้าเวลา)

ละหมาดเราะวาติบที่ประเสริฐที่สุดคือ สุนนะฮ์ก่อนศุบห์ เนื่องจากหะดีษ จากท่านหญิงอาอิชะฮ์ จากท่านเราะสูล คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«رُكْعَتَا الْفَجْرِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا»

“สุนนะฮ์สองร็อกอะฮ์ของละหมาดศุบห์นั้น ประเสริฐกว่าโลกนี้และสิ่งที่อยู่ในโลกนี้” (บันทึกโดย มุสลิม 725 และอัตติรมิซีย์ 416 และให้การรับรองว่าเป็นหะดีษเศาะฮีหฺ)

ที่เน้นย้ำให้ปฏิบัตินั้น สิบสองร็อกอะฮ์ สี่ร็อกอะฮ์ก่อนซุฮริ และหลังอีกสอง สองร็อกอะฮ์หลังมัฆริบ สองร็อกอะฮ์หลังอิชาห์ และสองร็อกอะฮ์ก่อนศุบห์

ควรชดเชยละหมาดเราะวาติบเมื่อไม่ได้ละหมาด และการชดเชยละหมาดวิตรุนั้นให้ละหมาดจำนวนคูนอกจากว่าไม่ได้ละหมาดรอวาติบเป็นจำนวนมากและพร้อมกับละหมาดฟัรฎู ทางที่ดีไม่ต้องชดเชยเนื่องจากเกิดความยากลำบาก นอกจากเราะวาติบก่อนศุบห์ ควรชดเชยในทุกกรณี เนื่องจากเน้นย้ำมาก

การละหมาดเราะวาติบให้กระทำที่บ้านดีที่สุด ซึ่งต่างกับละหมาดฟัรฎู และละหมาดที่ศาสนบัญญัติให้ละหมาดรวมกัน

ละหมาดวันศุกร์

1. ความประเสริฐของวันศุกร์

วันศุกร์เป็นวันที่ดีที่สุดจากวันต่างๆ ซึ่งอัลลอฮ์คัดเลือกให้เป็นวันที่มุมะฮ์มุดตัวกัน และส่วนหนึ่งจากเหตุผลคือ ให้มุสลิมได้ทำความรู้จักกัน คูนเคย ช่วยเหลือ ให้ความเมตตาแก่กัน วันศุกร์เป็นวันตรุษของสัปดาห์ และดีที่สุดของทุกๆ วัน

2. ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติของละหมาดวันศุกร์

การละหมาดวันศุกร์เป็นบัญญัติบังคับ

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ﴾ [الجمعة : 9]

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธา เมื่อมีเสียงเรียกสู่การละหมาดวันศุกร์ จงรีบเร่งสู่การรำลึกถึงอัลลอฮ์ และจงละทิ้งการค้าขาย” (อัลญุมอะฮ์ 9)

- ละหมาดสองร็อกอะฮ์
- ส่งเสริมให้อาบน้ำเพื่อละหมาดวันศุกร์
- ไปมัสญิดตั้งแต่นั้นๆ

3. บุคคลที่ต้องละหมาดวันศุกร์

คือ มุสลิมชายทุกคน ที่บรรลุนิติภาวะ เป็นอิสระ (มิใช่ทาส) ซึ่งไม่มีอุปสรรคที่ได้รับการอนุโลม

4. เวลาละหมาด

ละหมาดวันศุกร์ถือว่าใช้ได้ก่อนและหลังตะวันตกล้อย และหลังตะวันตกล้อยดีกว่า เนื่องจากเป็นเวลาที่ท่านเราะสูลละหมาดเป็นส่วนมาก

5. จำนวนที่ละหมาดจะมีผล

ละหมาดวันศุกร์จะมีผลเมื่อมีคนจำนวนมากรวมตัวกันตามจารีต (ปกติวิสัย)

6. เงื่อนไขที่ทำให้ละหมาดถูกต้องใช้ได้ 5 ประการ

1. เข้าเวลา
2. การตั้งใจแน
3. เป็นการละหมาดของคนที่อยู่ในท้องที่
4. มีผู้ร่วมละหมาดที่อยู่ในเกณฑ์มากตามจารีต
5. เริ่มด้วยสองคุฏบะฮ์ ที่ประกอบด้วย
 - 5.1 การสรรเสริญอัลลอฮ์
 - 5.2 การสดุดีและขอพรแก่ท่านเราะสูล
 - 5.3 อ่านหนึ่งโองการจากอัลกุรอาน
 - 5.4 และสั่งเสียกันให้มีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์
 - 5.5 อ่านเสียงดังให้จำนวนผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ได้ยิน
 - 5.6 ห้ามพูดขณะอิมามอ่านคุฏบะฮ์
 - 5.7 และห้ามข้ามปาผู้คน และ
 - 5.8 ละหมาดวันศุกร์ทดแทนละหมาดซุฮรี

5.9 บุคคลใดที่อิมามหนึ่งร็อกอะฮ์ ก็ทันละหมาดวันศุกร์ หากทันน้อยกว่านั้น ให้เจตนาละหมาดซุฮรี และละหมาดสี่ร็อกอะฮ์

ละหมาดอีตทั้งสอง

เหตุผลทางบทบัญญัติ

การละหมาดอีตเป็นสัญลักษณ์ที่เด่นชัดของศาสนาอิสลาม และเป็นลักษณะพิเศษของประชาชาตินี้ เพื่อบรรลุการขอบคุณต่ออัลลอฮ์ ในการถือศีลอดเดือนเราะมะฎอน และการปฏิบัติพิธีกรรมหัจญ์ และนอกจากนี้ ในอีตนั้นมีการเรียกร้องสู่ความรัก ความเมตตาต่อกันระหว่างมุสลิม เรียกร้องความสามัคคี และให้จิตใจบริสุทธิ์แก่กัน

ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ

การละหมาดอีดเป็นการบังคับภาพรวม (ฟัรฎูเกียฟายะฮฺ มิใช่รายบุคคล)

ท่านเราะสูลและบรรดาเคาะลีฟะฮฺหลังจากท่านได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เป็นละหมาดที่เน้นย้ำให้มุสลิมทุกคนปฏิบัติ และบัญญัติให้คนที่ไม่ได้อยู่ในการเดินทางปฏิบัติ

เงื่อนไขของละหมาดอีด

มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับละหมาดวันศุกร์ เพียงแต่คฺฎูบะฮฺทั้งสองอยู่หลังละหมาด และมีใช้เป็นข้อบังคับวาญิบ

เวลาละหมาด เริ่มจากดวงอาทิตย์ขึ้นประมาณเท่ากับความยาวของหอก จนถึงตะวันตกล้อย แต่หากรู้ว่าเป็นวันอีดหลังจากที่ตะวันตกล้อยแล้ว ให้ชดเชยในวันรุ่งขึ้นในเวลาของละหมาดอีด

วิธีละหมาด

คือละหมาดสองร็อกอะฮฺ เนื่องจากคำกล่าวของอุมัรฺ

صَلَاةُ الْفِطْرِ وَالْأَضْحَى رَكْعَتَانِ، تَمَامٌ غَيْرُ قَصْرٍ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّكُمْ، وَقَدْ خَابَ مَنْ افْتَرَى

“ละหมาดอีดฟิตรีสองร็อกอะฮฺ และอีดอัฎฮา สองร็อกอะฮฺ ละหมาดปกติมิใช่ละหมาดย่อ ซึ่งตามแบบอย่างของท่านนบี และแท้จริงบุคคลที่ใส่ร้ายย่อมขาดทุน” (บันทึกโดย อะหมัด 1/37, และอิบนุมาญะฮฺ 1064)

และละหมาดก่อนคฺฎูบะฮฺ ในร็อกอะฮฺแรกตักบีรหฺกัรฺ หลังจากตักบีรเข้าฟิรฺ (ตักบีเราะตุลอิห์รอหม) และก่อนที่จะอ่านอะฮฺซุบิลลาฮฺ ในร็อกอะฮฺที่สองตักบีรห้าครั้งก่อนที่จะอ่านฟาติหะฮฺ

สถานที่ละหมาด

คือ มุศ็อลลา (สนามที่เตรียมไว้เพื่อละหมาด)

สิ่งควรปฏิบัติในอีดทั้งสอง

ควรกล่าวตักบีร *มุฎลัก* (ทั่วไปมิใช่กรณีหลังละหมาดห้าเวลา) และกล่าวเสียงดัง ในคืนอีดทั้งสอง และอิหม่ามอะหมัดกล่าวว่า อิบนุ อุมัรฺเคยกล่าวตักบีรในอีดทั้งสอง

และในสิบวันแรกของเดือนซุลหิจญะฮฺนั้น มีหลักฐานว่า

﴿وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ﴾ [الحج : ٢٨]

“และเพื่อให้พวกเขารำลึกถึงพระนามของอัลลอฮฺในวันต่างๆ ที่รู้กัน” (อัลหัจญ์ 28)

ส่วนการตักบีร *มุกัอยยัด* (เฉพาะที่) คือ หลังละหมาดฟัรฎู ในอีดอัฎฮา สำหรับคนที่ไม่ได้ทำหัจญ์ เริ่มจากหลังละหมาดศุบหฺ ในวันอะเราะเราะฮฺ จนถึงวันดัซริ์กวันสุดท้าย

- ส่งเสริมให้มะมูมออกไปรอกละหมาดตั้งแต่เช้าตรู่ ส่วนอิหม่ามนั้น ให้ออกล่าช้าจนถึงใกล้เวลาละหมาด

- และส่งเสริมให้ผู้จะที่ออกไปละหมาดชำระร่างกายให้สะอาดและสวมเสื้อผ้าที่ดีที่สุดตามสภาพที่เขามีอยู่
- และสตรีไม่ว่าไม่อดนมด้วยเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับ

สังวรปฏิบัติเกี่ยวกับอีด

ควรละหมาดอีดอัฐฮาตั้งแต่เช้าตรู่ ให้ล่าช้าในละหมาดอีดฟิฏร

ควรรับประทานอินทผลัมก่อนออกไปละหมาดอีดฟิฏร และไม่ควรรับประทานก่อนออกไปละหมาดอีดอัฐฮา เพื่อที่จะรับประทานเนื้อ قربานเป็นลำดับแรกก่อนจะทานอย่างอื่น

ละหมาดขอฝน

1. เหตุผลการบัญญัติ

อัลลอฮ์ได้บังเกิดมนุษย์ และให้มีสัญญาณที่ต้องหันหน้าสู่พระองค์ เมื่อเขาประสบกับความเดือดร้อน และการขอฝนก็เป็นสิ่งที่ประจักษ์ชัดจากสัญญาณ ซึ่งมุสลิมจะหันหน้าสู่พระเจ้าของเขาเพื่อขอฝน เมื่อเขาประสบกับความเดือดร้อน

2. ความหมาย การอิสติสกออ์

คือการขอฝนจากอัลลอฮ์ ให้กับบ้านเมืองและผู้คน โดยการละหมาด วิงวอน และขอร้องโทษ

3. ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ

เป็นสิ่งที่เน้นหนักให้ปฏิบัติ ดังที่ท่านเราะฮ์ลุ คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม เคยปฏิบัติ และประกาศให้ผู้คนออกไปละหมาดที่มัสยิด (ที่เตรียมไว้สำหรับการละหมาด)

4. เวลา รูปแบบ และบัญญัติต่างๆ ของการละหมาด

เช่นเดียวกับการละหมาดอีด

5. อิมามควรประกาศละหมาดล่วงหน้า

อิมามควรประกาศละหมาดล่วงหน้าหลายๆ วัน และเรียกร้องให้มีการสำนึกผิดจากบาปและการละเมิดต่างๆ เชิญชวนให้มีการถือศีลอด บริจาคทาน และละเลิกความบาดหมางกัน เพราะบาปต่างๆ เป็นสาเหตุของความแห้งแล้ง ดังที่การรักดีก็เป็นเหตุของความดีและความจำเริญ

ละหมาดสุริยะคราสและจันทรคราส

1. นิยาม เหตุผลแห่งการบัญญัติ

กุสุฟ คือ การที่แสงของดวงอาทิตย์และดวงจันทร์หายไป เป็นส่วนหนึ่งจากสัญญาณของอัลลอฮ์ ซึ่งเรียกร้องให้มนุษย์สู่การเตรียมตัว และพึงระวังการสอดส่องของอัลลอฮ์ และให้พึงพาต่อพระองค์ในยามที่เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และให้ใคร่ครวญในความยิ่งใหญ่ในการที่พระองค์สร้างโลกนี้อย่างประณีต และพระองค์เท่านั้นที่ได้รับการเคารพภักดี ดังนั้นเมื่อเกิดสุริยะคราสหรือจันทรคราส จึงส่งเสริมให้ละหมาดกุสุฟแบบญะมาอะฮ์

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾ [فصلت : 37]

“และส่วนหนึ่งจากสัญญาณของพระองค์ คือกลางคืนและกลางวัน ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ พวกเจ้าอย่าได้กราบแก่ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ แต่จงกราบแต่อัลลอฮ์ผู้ทรงสร้างพวกมัน ถ้าหากพวกเจ้านั้นเป็นผู้ที่เคารพภักดีพระองค์” (ฟุศสิลัต : 37)

2. รูปแบบการละหมาด

คือ สองร็อกอะฮ์ ในร็อกอะฮ์แรกอ่านสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ และสุเราะฮ์ยิวาซ อ่าน เสียงดัง จากนั้นก็ให้รูกูนานๆ แล้วก็เจยศีเราะฮ์ขึ้น กล่าวอะละฮ์อัลลอฮ์ ลิลมันหะมิดะฮ์ และอ่านตะหมีด (ร็อบบะนา วะละกะลัมहु) แล้วอ่านฟาติหะฮ์และสุเราะฮ์ยิวาซ จากนั้นก็รูกู แล้วเจยศีเราะฮ์ขึ้น จากนั้นก็สุญูดสองครั้งนานๆ ละหมาดในร็อกอะฮ์ที่สองเหมือนกับร็อกอะฮ์ที่หนึ่ง แต่ให้สั้นกว่าในทุกๆ การกระทำ

และยังมีการละหมาดในรูปแบบอื่นๆ แต่นี้คือรูปแบบที่สมบูรณ์ยิ่งกว่า และมีสายรายงานแข็งแรงกว่า และหากจะละหมาดสามหรือสี่หรือห้าร็อกอะฮ์ ก็ไม่เป็นไร เมื่อจำเป็นต้องทำเช่นนั้น

บทบัญญัติเกี่ยวกับศพ

1. มนุษย์ทุกคนต้องตายแม้อายุยืนยาวก็ตาม

และต้องเคลื่อนย้ายจากโลกแห่งการปฏิบัติสู่โลกแห่งการตอบแทน

ส่วนหนึ่งจากหน้าที่ของมุสลิมที่มีต่อพี่น้องมุสลิมด้วยกันคือ

- เยี่ยมเยียนเมื่อเขาเจ็บป่วย
- ไปส่งศพเมื่อเขาตาย
- ส่งเสริมให้เยี่ยมผู้ป่วย ตักเตือนให้เขาสำนึกผิด และให้สิ่งเสีย

● ควรให้ผู้ใกล้จะตายหันหน้าสู่กิบลัต โดยให้นอนตะแคงขวาและหันหน้าสู่กิบลัต หากไม่ลำบาก แต่ถ้ามีความลำบากก็ให้นอนหงาย และยื่นเท้าไปทางกิบลัต และยกศีเราะฮ์สูงเล็กน้อย เพื่อให้หันหน้าสู่กิบลัต จากนั้นก็สอนให้กล่าวคำปฏิญาณตน ลาอิลาฮะ อิลัลลลอฮ์ และใช้น้ำหรือเครื่องดื่มหยดที่กระเดือก และให้อ่านสุเราะฮ์ ยาสีน ไกลๆ เขา

- เมื่อมุสลิมเสียชีวิต ควรปิดตาทั้งสองของเขา และผูกขากรรไกรทั้งสองของเขาด้วยผ้า และขยับข้อพับต่างๆ เบาๆ และวางให้สูงจากพื้นดิน เปลื้องเสื้อผ้าออก ปกปิดเอวเราะฮ์ และวางบนเตียงที่อาบนํ้าศพเขาโดยหันไปทางกิบลัต ให้ตะแคงขวา หากสะดวก ถ้าไม่สะดวกก็ให้นอนหงาย ยื่นเท้าไปทางกิบลัต

2. การอาบนํ้าศพ

- ผู้ที่สมควรยิ่งในการอาบนํ้าศพ คือผู้เขาส่งเสียไว้ จากนั้นคือพ่อของเขา จากนั้นปู่ จากนั้นบุคคลที่เป็นญาติใกล้ชิดที่สุด
- ส่วนผู้ที่สมควรยิ่งในการอาบนํ้าศพแก่ผู้หญิงคือ ผู้ที่เขาได้ส่งเสียไว้ จากนั้นคือมารดา ต่อมาคือย่า จากนั้นญาติใกล้ชิดที่เป็นผู้หญิง
- สามีและภรรยาที่เป็นมุสลิมอาบนํ้าศพแก่กันได้

เงื่อนไขผู้ที่อาบนํ้าศพ

- มีสติสัมปชัญญะ
- รู้เดียงสา
- รู้บทบัญญัติการอาบนํ้าศพ
- ไม่อนุญาตให้มุสลิมอาบนํ้าศพ หรือฝังศพต่างศาสนิก แต่อุญาตให้ฝังศพต่างศาสนิกเมื่อไม่มีใครฝังเขา

3. ลักษณะการอาบนํ้าศพ

เมื่อทำการเริ่มอาบนํ้าศพ ให้ปิดเอวเราะฮ์ของศพ จากนั้นยกศีรษะของศพให้สูงขึ้น จนใกล้เคียงกับการนั่ง และรีดท้องเบาๆ และรดน้ำเยอะๆ จากนั้นใช้ผ้าขึ้นเล็กพันมือผูกทำความสะอาด จากนั้นควรอาบนํ้าละหมาดให้ศพ หลังจากที่ใช้ผ้าขึ้นอื่นพันมือ แล้วก็เจตนาอาบนํ้าศพ และกล่าวบิสมิลละฮ์ แล้วล้างด้วย น้ำไบพุทรา หรือสบู่ เริ่มจากศีรษะและเครา จากนั้นก็ด้านขวา ต่อมาด้านซ้าย จากนั้นอาบซ้ำอีกเป็นครั้งที่สองและสาม เหมือนกับครั้งแรก

- หากไม่สะดวกต้องเพิ่มจำนวนครั้งอีกจนสะดวก และครั้งสุดท้ายให้ใช้นํ้าผสมการบูรหรือเครื่องหอม
- หากหนาวหรือเล็บยาวให้ตัดออก แล้วห่อด้วยผ้า
- ผมหของผู้หญิงให้ผูกจัดทำเป็นสามส่วนและปล่อยไปด้านหลัง

4. การห่อศพ

ผู้ชายควรห่อด้วยผ้าสามชั้น สีขาว ผสมด้วยเครื่องหอม ทับซ้อนกันระหว่างชั้น จากนั้นนำศพมาวางนอนหงายบนผ้า

เอาสำลีปิดที่ทวารหนักและทวารเบา แล้วผูกมัดด้วยเศษผ้า เหมือนกับกางเกงตัวเล็ก และใช้เครื่องหอมในส่วนอื่นๆ ของร่างกาย จากนั้นก็ให้ดึงชายผ้าส่วนบนด้านซ้ายไปทางด้านขวา ด้านขวาไปซ้าย ชั้นที่

สองและสามก็ทำเช่นเดียวกัน และให้ผู้ชายผ้าส่วนที่เหลือด้านศีรษะ และจะแก้ออกเมื่อตอนฝัง

ศพเด็กผู้ชายห่อด้วยผ้าผืนเดียว (ชั้นเดียว) และอนุญาตให้ห่อด้วยผ้าสามผืน

ศพผู้หญิงนั้นต้องสวมเสื้อ ผ้านุ่ง และใช้ผ้าคลุม(คิมารุ) และผ้าอีกสองชั้น

ศพเด็กผู้หญิงห่อด้วยเสื้อและผ้าสองชั้นการอาบน้ำศพเพียงครั้งเดียวซึ่งทั่วทุกส่วนของร่างกาย ถือว่าใช้ได้ จะเป็นศพชายหรือหญิงก็ตาม

การห่อศพด้วยผ้าผืนเดียวซึ่งปกปิดทุกส่วนของร่างกาย ถือว่าใช้ได้ จะเป็นศพชายหรือหญิงก็ตาม

เด็กที่เสียชีวิตจากการแท้ง เมื่อครบอายุครรภ์สี่เดือน จะต้องตั้งชื่อ อาบน้ำศพ และละหมาดศพให้

5. การละหมาดศพ

- อิหม่ามควรยืนตรงที่ส่วนอกของศพผู้ชาย และตรงส่วนกลางของศพหญิง
- กล่าวคำตักบีร์สี่ครั้ง โดยยกมือทั้งสองในการตักบีร์ทุกครั้ง
- ตักบีร์ครั้งแรก แล้วอ่านอะอฺซุบิลลาฮฺ อ่านบิสมิลลาฮฺ และสุเราะฮฺอัลฟาติหะฮฺ (อ่านเบา) โดยไม่อ่านดุอาอ์อิสติฟตาห์

- ตักบีร์ครั้งที่สอง และอ่านเศาะละวาตต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม
- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»
- (บันทึกโดย อัลบุคอรี 3190, มุสลิม 406, อัตติรมิซีย 483, อันนะสาอี 1288, อบูดาวูด 976, อิบนุมาญะฮฺ 604, อะหมัด 4/244, และอัตติรมิซีย 1324)

- ตักบีร์ครั้งที่สาม และอ่านดุอาอ์
- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرْنَا وَأُنْثَانَا، إِنَّكَ تَعْلَمُ مَنَاقِبَنَا وَمَنْثُونَا، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ مِنْ أَحْيَيْنَا مِنْهُ فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَالسُّنَّةِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَيْهِمَا، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، وَغَافِرٌ غَفْءٌ، وَأَكْرَمُ نُزُلَةٍ وَأَوْسَعُ مَدْخَلَةٍ، وَاغْسِلْهُ بِالمَاءِ وَالتَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الذُّنُوبِ وَالْخَطَايَا كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَأَعِزَّهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ، وَأَفْسِحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنُورِ لَهُ فِيهِ»

(บันทึกโดย อัตติรมิซีย 1042, อันนะสาอี 1986, และอะหมัด 5 / 412)

- หากเป็นศพของเด็กให้กล่าวดุอาอ์หลังจากประโยค มัณตะวัพฟัยตะฮฺมินนา อะตะวัพฟะฮฺอะลัยฮิมา ว่า
- «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ ذَخْرًا لَوَالِدَيْهِ، وَفُرْطًا وَشَفِيعًا مَجَابًا، اللَّهُمَّ ثَقُلْ بِهِ مَوَازِينَهِمَا وَأَعْظُمْ بِهِ أَجُورَهُمَا وَأَلْحِقْهُ بِصَالِحِ سَلَفِ الْمُؤْمِنِينَ، وَاجْعَلْهُ فِي كِفَالَةِ إِبْرَاهِيمَ، وَفِيهِ بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ الْحَجِيمِ»
- จากนั้น ตักบีร์ครั้งที่สี่ และหยุดครู่หนึ่ง จากนั้นสลาม ครั้งเดียว ทางด้านขวา

6. ความประเสริฐของการละหมาดศพ

- ผู้ที่ละหมาดศพจะได้ผลบุญ หนึ่งกัรอญ (กัรอญหนึ่งเท่ากับภูเขาหุฎ) และหากเขาตามไปส่ง

จนกระทั่งฝัง เขาจะได้ผลบุญสองกัรอญ

- ส่งเสริมให้ผู้ชายสี่คนแบกศพ โดยจับคนละมุมของเตียงที่วางศพ และควรรีบนำศพไปฝัง คนที่เดินเท้าให้นำหน้าศพ ส่วนคนที่ขี่พาหนะให้ตามหลัง

7. การฝัง และสิ่งที่ห้ามปฏิบัติในสุสาน

- ต้องขุดหลุมให้ลึก และให้ขุดลูกหลุม (โพรง) เพื่อวางศพด้านที่หันไปทางกิบลัต ซึ่งดีกว่าขุดตรงกลางหลุม
- ผู้ที่นำศพลงหลุมกล่าวว่า

«بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ»

- และวางศพในลูกหลุม ตะแคงขวา หันหน้าไปทางกิบลัต จากนั้นให้วางก้อนดิน (อิฐ หิน) แล้วกลบดิน
- ยกหลุมฝังศพให้สูงกว่าพื้นประมาณหนึ่งศืบ แล้วรดน้ำ
- ไม่อนุญาตให้ปลูกสร้างอาคาร ประดับ เดินเหยียบย่ำ ละหมาด สร้างมัสญิด บูชา ประดับไฟ โปรยดอกไม้ และเดินวนรอบเพื่อทำพิธีกรรม
- ส่งเสริมให้ปรุงอาหารแก่ครอบครัวของผู้ตาย
- ครอบครัวของผู้ตายปรุงอาหารแก่ผู้คนนั้นน่ารังเกียจ
- ผู้ที่เยี่ยมสุสานควรกล่าวว่า

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ دَارِ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ، يَرْحَمُ اللَّهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَالْمُسْتَأْخِرِينَ، نَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ، اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُمْ، وَلَا تَفْتِنَّا بَعْدَهُمْ، وَاعْفُ رَنَا وَأَلْهِمْ»

(บันทึกโดย มุสลิม 149, อันนะสาอียี 150, อับูดาวูด 3237, อิบน์มาญะฮฺ 4306, อะหมัด 2/300, และมาลีก 60)

- ส่งเสริมให้ปลอบโยนญาติผู้ตายก่อนและหลังจากการฝัง สามวันสามคืน นอกจากผู้ที่ไม่ได้อยู่ร่วมขณะจัดการศพ
- ผู้ที่ประสบความสำเร็จหรือมีทุกข์ ควรกล่าวว่า

«إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ أَجْرِي فِي مَصِيبَتِي، وَاخْلُفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا»

(บันทึกโดย มุสลิม 918, อัตติรมิซียี 977, อับูดาวูด 3119, อิบน์มาญะฮฺ 1667, อะหมัด 6/307, และมาลีก 558)

- อนุญาตให้ร้องไห้เจี๊ยบๆ เนื่องจากอาลัยผู้ตาย และห้ามฉีกผ้า ตบแค้น พรณนา โหยหวน และอื่นๆ

ตอนที่ 3

ชะกาต

الزكاة

1. เหตุผลบางประการของการบัญญัติชะกาต

1. ชำระจิตใจให้สะอาดจากความต่ำช้าของความตระหนี่ ความตะกละ และความละโมภ
2. เอาใจใส่คนยากจน แก้ปัญหาความเดือดร้อนของคนขัดสน และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส
3. พิทักษ์รักษาประโยชน์ส่วนรวมซึ่งทำให้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ควบคุมมิให้ทรัพย์สินกระจุกอยู่เฉพาะคนที่ร่ำรวย และพอกำ หรือหมุนเวียนอยู่ระหว่างคนร่ำรวย

2. นิยามชะกาต

คือปริมาณของทรัพย์สินที่ต้องจ่ายแก่ผู้มีสิทธิ เมื่อครบพิกัด โดยมีเงื่อนไขต่างๆ ตามที่ถูกบัญญัติไว้เป็นการชำระและขัดเกลาคจิตใจให้สะอาด

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ﴾ [التوبة : 103]

“โอ้มุหัมมัด เจ้าจงเอาส่วนหนึ่งจากทรัพย์สินของพวกเขาเป็นทาน เพื่อเจ้าจะทำให้พวกเขาบริสุทธิ์จากมลทินบาปต่างๆ และเพื่อเพิ่มพูนคุณงามความดีแก่พวกเขาด้วยทานนั้น” (อัลเตาบะฮ์ 103)

3. สถานะของชะกาตในอิสลาม

ชะกาตเป็นองค์ประกอบหลัก (รูกัน) ของอิสลาม ซึ่งถูกระบุพร้อมกับการละหมาดในหลายๆ โองการ

4. บทบัญญัติเกี่ยวกับชะกาต

ชะกาตนั้นเป็นภาคบังคับเหนือมุสลิมผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ครบพิกัด โดยมีเงื่อนไขต่างๆ

ซึ่งอัลลอฮ์ได้บัญญัติไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ และท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งให้ปฏิบัติ ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้เยาว์หรือผู้ใหญ่ ผู้ชายหรือผู้หญิง สุขภาพดี พิกัด หรือวิกลจริต

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ﴾ [التوبة : 103]

“โอ้มุหัมมัด เจ้าจงเอาส่วนหนึ่งจากทรัพย์สินของพวกเขาเป็นทาน เพื่อเจ้าจะทำให้พวกเขาบริสุทธิ์จากมลทินบาปต่างๆ และเพื่อเพิ่มพูนคุณงามความดีแก่พวกเขาด้วยทานนั้น” (อัลเตาบะฮ์ 103)

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ﴾ [البقرة : 267]

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงบริจาคจงบส่วนหนึ่งจากสิ่งที่ดีๆจากสิ่งที่คุณเจ้าแสวงหาไว้ และจากสิ่งที่เราให้แก่พวกเจ้า ซึ่งเราให้ออกมาจากดิน” (อัลบะเกาะเราะฮ์ 267)

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ﴾ [المزمل : 20]

“และพวกเจ้าจงดำรงละหมาด และจงจ่ายซะกาต” (อัลมุซซัมมิล 20)

และท่านเราะสูล คือลัลลอฮ์อะลัยฮิอะสสลาม กล่าวว่า

«بُني الإسلام على خمس: شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله، وإقام الصلاة، وإيتاء الزكاة»

“อิสลามถูกวางอยู่บนโครงสร้าง 5 ประการ หนึ่งใน การปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าที่ถูกเคารพภักดีโดยแท้จริง นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น และมุหัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ สอง ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และสาม จ่ายซะกาต” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ 8, มุสลิม 16, อัตติรมิซีย์ 2609)

ทรัพย์สินที่ต้องจ่ายซะกาต

ทรัพย์สินที่ต้องจ่ายซะกาตมี 4 ประเภท คือ

เงินตรา ปศุสัตว์ พืชผลที่ออกเงยจากดิน และซะกาตในการค้าขาย

1. เงินตรา คือ ทองคำ เงิน และธนบัตรต่างๆ

ทองคำ เมื่อครบพิกัด น้ำหนัก 20 มิชกอล อัตราการจ่าย 2.5%

โลหะเงิน เมื่อครบพิกัด 200 ดิรฮัม จ่าย 2.5% เช่นเดียวกับทองคำ

ธนบัตรตระกูลต่างๆ ณ ปัจจุบัน เมื่อมีราคาเทียบเท่าพิกัดทองคำหรือโลหะเงิน จ่ายในอัตรา 2.5% เมื่อครบรอบปี

2. ปศุสัตว์ คือ ฐฐ วัว แพะหรือแกะ

ต้องจ่ายซะกาตถ้าปล่อยให้เต็มหญ้าตามท้องทุ่ง หรือทะเลทราย เป็นเวลาทั้งปีหรือส่วนมากของปี เมื่อครบพิกัดและครบรอบปี เมื่อเลี้ยงไว้เพื่อนมและขายพันธุ์ ตามพิกัดดังนี้

2.1 แพะและแกะ

เมื่อครบ 40-120 ตัว ให้จ่ายซะกาตเป็นแกะหนึ่งตัว

เมื่อครบ 121-200 ตัว ให้จ่ายซะกาตเป็นแกะสองตัว

201 จ่ายซะกาตเป็นแกะสามตัว จากนั้นในทุกหนึ่งร้อยตัว ให้จ่ายเป็นแกะหนึ่งตัว

2.2 วัว

วัว 30-39 ตัว ให้จ่ายซะกาตเป็น ตะบิอู หรือตะบิอะฮ์ หนึ่งตัว (วัวตัวผู้หรือตัวเมียที่มีอายุครบหนึ่งปี)

วัว 40-59 ตัว ให้จ่ายซะกาตเป็น มุสินนะฮ์ หนึ่งตัว (วัวตัวเมียที่อายุครบสองปี)

วัว 60 ตัว ให้จ่ายซะกาตเป็นวัวที่มีอายุครบหนึ่งปีสองตัว

จากนั้นในทุกสามสิบตัว ให้จ่ายวัวที่มีอายุครบอายุหนึ่งปีหนึ่งตัว และในทุกสี่สิบตัว ให้จ่ายวัวตัวเมียที่มีอายุครบสองปีหนึ่งตัว

2.3 อุรุ

อุรุ 5—9 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็นแกะ 1 ตัว

อุรุ 10 —14 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็นแกะ 2 ตัว

อุรุ 15 — 19 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็นแกะ 3 ตัว

อุรุ 20 —24 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็นแกะ 4 ตัว

อุรุ 25 — 35 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็น บินตุมะคอกู 1 ตัว (อุรุตัวเมียที่มีอายุครบหนึ่งปี)

อุรุ 36— 45 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็น บินตุละบูน 1 ตัว (อุรุตัวเมียที่มีอายุครบสองปี)

อุรุ 46 — 60 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็น หิกเกาะฮ์ 1 ตัว (อุรุตัวเมียที่มีอายุครบสามปี)

อุรุ 61 — 75 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็น ญะชะอะฮ์ 1 ตัว (อุรุตัวเมียที่มีอายุครบสี่ปี)

อุรุ 76 — 90 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็น อุรุตัวเมียที่มีอายุครบสองปี 2 ตัว

อุรุ 91 —120 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็น อุรุตัวเมียที่มีอายุครบสามปี 2 ตัว

อุรุ 121 ตัว ให้จ่ายชะกาตเป็นอุรุตัวเมียที่มีอายุครบสองปี 3 ตัว

จากนั้นในทุกสี่สิบตัว ให้จ่ายชะกาตเป็นอุรุตัวเมียที่มีอายุครบสองปี 1 ตัว และในทุกห้าสิบตัว ให้จ่ายชะกาตเป็นอุรุตัวเมียที่มีอายุครบสามปี 1 ตัว

- ถ้าหากบุคคลนั้นมีไว้เพื่อการค้าขาย และเพื่อหากำไร เมื่อครบรอบปีให้ประเมินราคา แล้วจ่ายในอัตรา 2.5% และถ้ามีไว้เพื่อการค้าขาย ก็ไม่ต้องจ่ายชะกาตค้าขาย
- ต้องจ่ายชะกาตเป็นตัวเมียเท่านั้น ส่วนการจ่ายตัวผู้นั้นใช้ไม่ได้ นอกจากชะกาตวัว และอุรุที่เป็นตัวผู้สองปี สามปี หรือสี่ปี ซึ่งให้จ่ายทดแทนอุรุตัวเมีย ในกรณีที่มีเฉพาะตัวผู้เท่านั้น

3. สิ่งทิ้งออกเงยจากดิน (พืชผล)

ต้องจ่ายชะกาตพืชผลทุกชนิดที่เป็นเมล็ดและผลไม้เล็กๆ ซึ่งใช้การวัดตวงและเก็บไว้ได้นาน เช่น อินทผลัม และองุ่นแห้ง เมื่อครบพิกัด 300 ทะนัน เท่ากับ 624 กิโลกรัม โดยประมาณ

พืชผลในปีเดียวกัน ถ้าเป็นชนิดเดียวกันจะถูกเอามารวมกันเพื่อให้ครบพิกัด เช่น อินทผลัมต่างพันธุ์ชนิดต่างๆ

อัตราที่ต้องจ่าย

1. สำหรับพืชผลที่รดน้ำโดยไม่มีค่าใช้จ่าย เช่น ใช้น้ำฝน ให้จ่ายชะกาต 10%
2. พืชผลที่มีค่าใช้จ่ายในการให้น้ำ เช่น ใช้น้ำจากบ่อ จ่ายชะกาต 5%
3. พืชที่ให้น้ำโดยมีค่าใช้จ่ายเป็นบางครั้ง จ่ายชะกาต 7.5%

- จำเป็นต้องจ่ายเมื่อเมล็ดเริ่มแข็ง และผลไม้เริ่มสุก (เช่น มีสีเหลืองหรือแดง)

- ผักและผลไม้อื่นๆ ไม่ต้องจ่ายซะกาต นอกจากมีไว้เพื่อทำการค้าขาย หากเป็นเช่นนั้น ต้องจ่าย 2.5% จากมูลค่า เมื่อครบปีถัดและครบรอบปี
- สิ่งที่ได้มาจากทะเล เช่น ไข่มุก หินปะการัง และปลา ไม่ต้องจ่ายซะกาต แต่หากมีไว้เพื่อการค้าขายก็ให้จ่ายซะกาตการค้า 2.5% จากมูลค่า เมื่อครบรอบปี และครบปีถัด
- อรัริกาซ คือสมบัติที่เจอถูกฝังอยู่ในดิน ต้องจ่ายหนึ่งส่วนห้า หรือ 20% มีค่ามากหรือน้อยก็ตาม และต้องจ่ายเหมือนกับทรัพย์สินที่ยึดได้จากสงครามโดยไม่ต้องใช้กำลัง (คือหนึ่งส่วนห้าจ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เครื่องญาติของท่านเราะสูล เด็กกำพร้า คนขัดสน และคนเดินทางที่ขาดเสบียง) และอีกสี่ส่วนก็เป็นสิทธิของผู้ค้นพบ

4. สินทรัพย์ในการค้าขาย

คือสิ่งที่มีไว้เพื่อการค้าขายและหากำไร ได้แก่ อาคารที่อยู่อาศัย สัตว์ อาหาร เครื่องดื่ม เครื่องมือต่างๆ และอื่นๆ

สินทรัพย์เพื่อการค้า ต้องจ่ายซะกาตเมื่อครบปีถัด และครบรอบปี ในอัตรา 2.5% จากมูลค่าทั้งหมด และอนุญาตให้ใช้ตัวสินทรัพย์นั้นจ่ายเป็นซะกาตได้ ซะกาตค้าขายนั้น ควรแจกจ่ายแก่คนขัดสน

หากสินทรัพย์มีไว้เพื่อครอบครอง มิได้มีเป้าหมายทำการค้าขาย ก็ไม่ต้องจ่ายซะกาต

ผลผลิตจากปศุสัตว์และกำไรจากการค้าขายนั้น ให้นำรอบปีพร้อมกับส่วนที่เป็นต้นทุน เมื่อต้นทุนมีปริมาณครบปีถัด

เงื่อนไขที่ต้องจ่ายซะกาต

1. เป็นไท
2. เป็นมุสลิม
3. ครบปีถัด
4. ถือกรรมสิทธิ์โดยสมบูรณ์
5. ครบรอบปี นอกจาก ริกาส และสิ่งทิ้งออกเงยจากดิน คือ ริกาสจะจ่ายเมื่อค้นพบ และพืชผลจะจ่ายเมื่อฤดูกาลเก็บเกี่ยว

การจ่ายซะกาต

1. เวลา

จำเป็นต้องจ่ายซะกาตโดยเร็ว เช่นเดียวกับการบนบาน และกัฟฟาเราะฮ์ (สิ่งไถ่โทษ) เพราะจำนวนคำสั่งโดยทั่วไปแล้ว คือ ต้องทำทันทีโดยเร็วเช่น

﴿وَأَتُوا الزَّكَاةَ﴾ [البقرة: 277]

“และพวกเจ้าจงจ่ายซะกาต” (อัลบะเกาะเราะฮ์ 277)

และอนุญาตให้ล่าช้าได้เพื่อเก็บไว้จ่ายในยามที่มีเหตุผลจำเป็น หรือเพื่อให้แก่ญาติใกล้ชิด หรือแก่เพื่อนบ้าน

2. ข้อชี้ขาดเกี่ยวกับการไม่จ่ายชะกาต

บุคคลใดปฏิบัติบัญญัติชะกาต โดยมีความรู้และตั้งใจ เขาย่อมเป็นผู้ปฏิบัติศรัทธา แม้ว่าเขาจ่ายชะกาตก็ตาม เนื่องจากเขาได้ปฏิบัติอัลลอฮ์ เราะฮูม และปฏิบัติเอือกฉันทของปวงปราชญ์ เขาต้องกลับตัวสำนึกผิด หากไม่สำนึกผิด เขาต้องโทษประหารชีวิต

และบุคคลใดไม่จ่ายชะกาตเพราะความตระหนี่ และเลินเล่อ ต้องเก็บชะกาตจากเขา และต้องสั่งสอนและตักเตือน เนื่องจากเขากระทำการที่ต้องห้าม

ผู้ปกครองโดยชอบธรรมต้องจ่ายชะกาตแทนคนบ้าและเด็ก

3. ข้อควรปฏิบัติขณะจ่ายชะกาต

- 3.1 ควรจ่ายอย่างเปิดเผย เพื่อให้พ้นจากข้อกล่าวหา
- 3.2 ให้แจกจ่ายด้วยตัวเอง เพื่อให้ถึงผู้มีสิทธิอย่างแท้จริง
- 3.3 กล่าวดูอาห์ ขณะจ่ายชะกาต

«اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا مَغْنَمًا وَلَا تَجْعَلْهَا مَغْرَمًا»

“โอ้อัลลอฮ์โปรดให้ทานนี้เป็นกำไรและความสบายใจ อย่าให้เป็นค่าปรับ” (บันทึกโดย อิบน์ มาญะฮฺ จากอบู สุรียะเราะฮ์)

- 3.4 ผู้รับควรกล่าวว่า

«أَجْرُكَ اللَّهُ فِيمَا أَعْطَيْتَ. بَارَكَ لَكَ فِيمَا أَبْقَيْتَ وَجَعَلَهُ لَكَ طَهُرًا»

“ขออัลลอฮ์ตอบแทนผลบุญแก่ท่านในสิ่งที่ท่านให้ ขออัลลอฮ์ให้ท่านมีความจำเริญในสิ่งที่ท่านเก็บไว้ และขอต่อพระองค์ให้เป็นการขัดเกลาแก่ท่าน”

- 3.5 ควรจ่ายชะกาตแก่เครือญาติที่ขัดสน ที่ไม่ได้อยู่ในการอุปการะตามหน้าที่

ผู้มีสิทธิรับชะกาต 8 จำพวก

«إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ» [التوبة : 60]

“แท้จริง ทานทั้งหลาย (ชะกาต) นั้น เป็นสิทธิสำหรับบรรดาผู้ที่ยากจน บรรดาผู้ขัดสน บรรดาเจ้าหน้าที่จัดเก็บ บรรดาผู้ที่ต้องโน้มน้าวจิตใจของพวกเขา ใช้ในการไถ่ทาส บรรดาผู้มีหนี้สิน ใช้ในหนทางของอัลลอฮ์ และผู้เดินทางที่ขาดเสบียง นั้นเป็นบัญญัติจากอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้ ทรงปรีชาญาณ” (อัลเตาเบะฮ์ 60)

1. บรรดาผู้ที่ยากจน (ฟะกีร) คือ ผู้ที่ไม่มีรายได้แม้สักเล็กน้อยของความจำเป็น

3. บรรดาผู้ที่ขัดสน (มิสกีน) คือ ผู้ที่มีรายได้ครึ่งของความจำเป็น หรือมากกว่าครึ่ง
3. เจ้าหน้าที่ คือ ผู้จัดเก็บ ผู้ดูแล เมื่อไม่มีค่าตอบแทนที่เป็นเงินเดือน
4. ผู้ที่ต้องโน้มน้าวจิตใจ คือ หัวหน้าหรือแกนนำกลุ่ม ซึ่งคาดหวังว่าเขาจะรับอิสลาม หรือยับยั้งความชั่วร้ายของเขา หรือการศรัทธาของเขาจะมั่นคง หรือคนอื่นจะรับอิสลามเพราะเขา
5. การไถ่ทาส คือ ทาสที่ทำสัญญากับนายว่าจะไถ่ตัวให้เป็นอิสระ
6. ผู้มีหนี้สิน มี 2 ประเภท
 - มีหนี้สินเพราะใกล้เคียงข้อพิพาทระหว่างคู่กรณี
 - มีหนี้สินเพราะตัวเอง โดยมีภาระหนี้สินมาก และไม่มีทรัพย์สินที่จะใช้หนี้
7. ในหนทางของอัลลอฮ์ คือนักบวชผู้เสียสละในหนทางของอัลลอฮ์ การเรียกร้องเชิญชวนสู่ศาสนาของอัลลอฮ์ และสิ่งที่ช่วยหรือส่งเสริมการเผยแพร่ศาสนา
8. คนเดินทาง คือ คนเดินทางที่ขาดปัจจัย ที่จะกลับสู่ภูมิลำเนา

ชะกาตตุลฟิฏร

1. เหตุผลทางบทบัญญัติ

ส่วนหนึ่งจากเหตุผล คือการขัดเกลาลจิตใจผู้ที่ถือศีลอด จากสิ่งไร้สาระ และการพูดจาหยาบคาย ซึ่งอาจจะเกิดขึ้น และยังเป็นอาหารแก่คนขัดสนและยากจน โดยที่พวกเขาไม่ต้องขอผู้อื่นในวันอีดี

2. ปริมาณและชนิดอาหารที่เป็นชะกาตตุลฟิฏร

1 ทะนัน คือ 4 ลิตร และเท่ากับ 3 กิโลกรัม โดยประมาณ โดยใช้อาหารหลักของผู้คนในเมืองนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นข้าวบาเลย์ อินทผลัม ข้าว องุ่นแห้ง หรือเนยแห้ง

3. เวลาที่ต้องจ่าย

จำเป็นต้องจ่ายเมื่อเข้าสู่คืนของวันอีดิลฟิฏร เวลาจ่าย คือ

- เวลาที่อนุญาต คือ หนึ่งวัน หรือสองวัน ก่อนวันอีดี เนื่องจากอับดุลลอฮ์ บิน อุมร์ ได้ปฏิบัติเช่นนั้น
- เวลาที่ประเสริฐ คือ เริ่มจากรุ่งอรุณของวันอีดี จนถึงเวลาใกล้ละหมาดอีดี เนื่องจากท่านเราะสูลได้สั่งให้จ่ายก่อนที่ผู้คนจะออกไปละหมาด

4. ผู้ที่ต้องจ่าย

คือ ทุกคนที่เป็นมุสลิม เป็นอิสระ หรือทาสชายหญิง เด็กหรือผู้ใหญ่ ซึ่งมีเหลือเพียงพอสำหรับเป็นอาหารของเขาในวันและคืนของวันอีดี

และควรจ่ายแทนทารกที่อยู่ในครรภ์

5. ผู้มีสิทธิรับชะกาตุลฟิฏรุ

คือ ผู้มีสิทธิรับชะกาตุลฟิฏรุทั้ง 8 จำพวก เพียงแต่คนขัดสนและยากจนสมควรยิ่งกว่าจำพวกอื่นๆ เพราะท่านเราะสูล คือลัลลิลลอฮุอะลียะฮ์วะสัลลัม กล่าวว่า

«أَغْنَوْهُمْ عَنِ السُّؤَالِ فِي هَذَا الْيَوْمِ»

“จงให้พวกเขามีเพียงพอในวันนี้โดยไม่ต้องขอจากผู้ใด”

ตอนที่ 4 การถือศีลอด

นิยามและประวัติการบัญญัติการถือศีลอด

1. นิยามการถือศีลอด

ทางภาษา คือการระงับ

ทางวิชาการ การตั้งใจงดเพื่อฮาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์โดยการละเว้นจากการกิน ดื่ม มีเพศสัมพันธ์ และทุกสิ่งที่ทำให้การถือศีลอดเสีย นับตั้งแต่แสงอรุณขึ้นกระทั่งดวงอาทิตย์ตก

2. ประวัติการบัญญัติการถือศีลอด

อัลลอฮ์ได้บัญญัติการถือศีลอดดังที่พระองค์ได้บัญญัติแก่ประชาชาติก่อนหน้านี้

พระองค์ตรัสว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [البقرة: 183]

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธา การถือศีลอดได้ถูกบัญญัติแก่พวกเจ้าดังที่ได้ถูกบัญญัติแก่ประชาชาติก่อนหน้านี้ ทั้งนี้เพื่อพวกเจ้าจะได้ยำเกรง” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 183)

การบัญญัติการถือศีลอดเกิดขึ้นในเดือนชะอฺบาน ปีที่สองหลังจากฮิจญ์เราะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ประโยชน์ของการถือศีลอด

การถือศีลอดศีลอดมีประโยชน์ทั้งในด้านจิตใจ สังคม และสุขภาพ

ประโยชน์ในด้านจิตใจคือ เป็นการฝึกให้ผู้ถือศีลอดคุ้นชินกับความอดทนและยับยั้งชั่งใจ อีกทั้ง ยังเป็นการเพิ่มความยำเกรงในกับตัวของเขาด้วย

ประโยชน์ในด้านสังคมคือ เป็นการฝึกประชาชาติมุสลิมให้มีระเบียบและร่วมเป็นหนึ่ง รักความเสมอภาคและยุติธรรม มีความเมตตาและจริยธรรมที่ดี ซึ่งทั้งหมด เป็นช่องทางป้องกันสังคมจากความชั่วต่าง ๆ ได้

ส่วนประโยชน์ในด้านสุขภาพคือ เป็นการช่วยชะล้างกระเพาะให้มีประสิทธิภาพในการทำงานดียิ่งขึ้น ชำระล้างร่างกายจากสิ่งปฏิกูล และช่วยลดไขมันและพุง

การกำหนดเดือนเราะมะฎอน

การกำหนดเดือนเราะมะฎอนมีสองวิธี คือ

1. นับเดือนชะอฺบานให้ครบจำนวนสามสิบวัน กล่าวคือ หากเดือนชะอฺบานมีจำนวนสามสิบวัน วันที่สามสิบเอ็ดก็คือวันที่หนึ่งของเดือนเราะมะฎอน

2. การเห็นเดือน เมื่อมีการเห็นเดือนของเราะมะฎอนในคืนที่สามสิบของเดือนชะอฺบานแล้ว จำเป็นที่ต้องถือศีลอด ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ﴾ [البقرة : 185]

“ดังนั้น ผู้ใดในหมู่พวกเจ้าอยู่ในเดือนนั้นแล้ว ก็จงถือศีลอด” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 185)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«إِذَا رَأَيْتُمُ الْهِلَالَ فَصُومُوا وَإِذَا رَأَيْتُمُوهُ فَأَفْطَرُوا فَإِنْ غُمَّ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ ثَلَاثِينَ يَوْمًا»

“เมื่อพวกท่านเห็นเดือน (เราะมะฎอน) ก็จงถือศีลอด และเมื่อพวกท่านเห็นมันอีก (เดือนชอวาล) พวกท่านก็จงละศีลอด หากมีเมฆปกคลุม (จนไม่อาจเห็นเดือน) พวกท่านก็จงทำให้เดือนนั้นมีจำนวนสามสิบวันเต็ม” (บันทึกโดยมุสลิม)

เมื่อมีการเห็นเดือนในประเทศหนึ่ง จำเป็นสำหรับประชาชนในประเทศนั้นต้องถือศีลอด กล่าวคือ ในแต่ละพื้นที่ที่มีมัญญะฮ์ (เวลาการขึ้นและตกของเดือน) ต่างกัน มัญญะฮ์ของทวีปเอเชียไม่ใช่มัญญะฮ์เดียวกันกับทวีปยุโรป มัญญะฮ์ของทวีปแอฟริกาไม่ใช่มัญญะฮ์เดียวกันกับทวีปอเมริกา เป็นต้น ดังนั้น ในแต่ละพื้นที่มีบทบัญญัติเฉพาะสำหรับพวกเขา แต่ถ้าหากมุสลิมทั่วโลกถือศีลอดพร้อมเพรียงกันโดยยึดการดูเดือนเพียงแห่งเดียวก็ถือว่าเป็นเรื่องดี และคือสัญลักษณ์ของความรวมใจเป็นหนึ่งและภราดรภาพ

สำหรับการดูเดือนของเราะมะฎอน พยานเพียงคนเดียวหรือสองคนก็เป็นเพียงพอแล้ว ทั้งนี้ เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้อนุญาตให้มีพยานเพียงคนเดียวในการกำหนดเดือนเราะมะฎอน (บันทึกโดยมุสลิม) ส่วนการกำหนดเดือนชอวาลนั้นจำเป็นต้องมีพยานสองคน เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไม่อนุญาตให้มีออกจากการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนเพื่อจะเข้าเดือนชอวาลนอกจากต้องมีพยานสองคน (บันทึกโดยมุสลิม)

วาญิบต้องถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน

การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนเป็นวาญิบ ดังที่มีหลักฐานจากอัลกุรอาน หะดีษ และอิญมาอฺของประชาชาติ และเป็นหนึ่งในหลักการของศาสนาอิสลาม

อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ﴾ [البقرة :

[185]

“เดือนเราะมะฎอน เป็นเดือนที่อัลกุรอานได้ถูกประทานลงมาในเดือนนั้น เพื่อเป็นทางนำแก่มนุษยชาติ และหลักฐานอันชัดเจนเกี่ยวกับข้อแนะนำนั้น และเกี่ยวกับสิ่งที่จำแนกระหว่างความจริงกับความเท็จ ดังนั้น ผู้ใดในหมู่พวกเจ้าอยู่ในเดือนนั้นแล้ว ก็จงถือศีลอด” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 185)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«بُني الإسلام على خمس: شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله، وإقام الصلاة، وإيتاء الزكاة»

“อิสลามถูกวางอยู่บนโครงสร้าง 5 ประการ หนึ่งใน การปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าที่ถูกเคารพสักการะโดยแท้จริง นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น และมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ สอง ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และสาม จ่ายซะกาต” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย 8, มุสลิม 16, อัตติรมิซีย 2609)

องค์ประกอบ (รูกัน) ของการถือศีลอด

1. ตั้งเจตนาถือศีลอด เพื่อปฏิบัติตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์และสร้างความใกล้ชิดกับพระองค์
- ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ»

“แท้จริง การงานทั้งหลายนั้นขึ้นอยู่กับเจตนา” (มุตตะพะกุนอะลียะฮ์)

2. ละเว้นจากสิ่งที่ทำให้เสียการถือศีลอด เช่น การกิน ดื่ม และมีเพศสัมพันธ์
3. เวลา กล่าวคือ ถือศีลอดในช่วงเวลากลางวัน ตั้งแต่แสงอรุณขึ้นกระทั่งดวงอาทิตย์ตก

เงื่อนไขที่วาญิบต้องถือศีลอด

1. เป็นมุสลิม
2. บรรลุปุสสุบะฮ์
3. มีสติสัมปชัญญะ
4. มีความสามารถ

ส่วนสตรีนั้น การถือศีลอดของนางจะถือว่าใช้ได้โดยไม่ต้องไม่มีรอบเดือนและเลือดนิฟาส

เงื่อนไขที่จะถือว่าการถือศีลอดใช้ได้

1. เป็นมุสลิม
2. ตั้งเจตนาในตอนกลางคืน
3. มีสติสัมปชัญญะ
4. รู้เดียงสา
5. ไม่มีรอบเดือน
6. ไม่มีเลือดนิฟาส

สิ่งที่เป็นสุนัตขณะถือศีลอด

1. รับประทานอาหารและเครื่องดื่ม นั้นคือการละศีลอดโดยทันทีหลังจากดวงอาทิตย์ตก

2. ละศีลอดด้วยผลอินทผลัมสดหรือแห้ง หรือละด้วยน้ำเปล่า ที่ประเสริฐที่สุดคือ การละศีลอดด้วยผลอินทผลัมสด หลังจากนั้นคือผลอินทผลัมแห้ง และหลังจากนั้นคือด้วยน้ำเปล่า และส่งเสริมให้ละโดยรับประทานในจำนวนคือ สาม ห้า หรือเจ็ดผล

3. กล่าวดุอาอัลละศีลอด ซึ่งทำในปี คือลลิลลอฮฺอะลัยฮิวัสสลัม จะกล่าวขณะละศีลอดว่า

«اللَّهُمَّ لَكَ صُومْنَا وَ عَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْنَا، فَتَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّعِيدُ الْعَلِيمُ»

“ข้าแต่อัลลอฮฺ พวกเราได้ถือศีลอดเพื่อพระองค์ และเราก็ได้ละศีลอดด้วยริซกีของพระองค์ ฉะนั้น ได้โปรดทรงตอบรับการถือศีลอดของพวกเรา แท้จริง พระองค์ทรงเป็นผู้ได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้” (บันทึกโดยอบูดาอูด 2358)

4. รับประทานชะฮูร คือการกินหรือดื่มในช่วงท้ายของเวลากลางคืนโดยมีเจตนาเพื่อถือศีลอด

5. ให้ล่าช้าในการรับประทานชะฮูรกระทั่งช่วงท้ายของกลางคืน

การกระทำที่น่ารังเกียจในขณะถือศีลอด

คือการกระทำสิ่งใดที่อาจทำให้การถือศีลอดเสีย ถึงแม้ว่าการกระทำนั้นโดยตัวของมันเองไม่ได้ทำให้การถือศีลอดเสีย นั่นคือ

1. บ้วนปากหรือสูดน้ำเข้าจมูกอย่างแรงจนเกินไป
2. การจูบที่อาจส่งผลให้เกิดอารมณ์และเสียศีลอด โดยการมีมะซีย์เคลื่อนออกหรืออาจมีเพศสัมพันธ์ที่ต้องจ่ายกัฟฟาเราะฮฺ
3. การเพ่งมองภรรยาด้วยอารมณ์ใคร่
4. คิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์
5. จับมือหรือสัมผัสร่างกายของสตรี

ข้อผ่อนปรนในการละศีลอด

1. ผู้หญิงมีรอบเดือนและนิฟาสจำเป็นต้องละศีลอด
2. ผู้ที่จำเป็นต้องบริโภคอาหารเพื่อช่วยเหลือชีวิตคนอื่น เช่น คนจมน้ำ เป็นต้น
3. อนุญาตให้ผู้เดินทางละหมาดย่อและละศีลอดได้
4. ผู้ป่วยที่เกรงว่าจะเกิดอันตราย
5. ผู้ที่เริ่มออกเดินทางในเวลากลางวันของเดือนเราะมะฎอน ทางที่ดีแล้วเขาไม่ควรละศีลอด ทั้งนี้

เพื่อเป็นการเลี่ยงจากพิษของการคิลาฟ

6. สตรีตั้งครรภ์หรือให้นมบุตรที่เกรงว่าหากถือศีลอดแล้วจะเกิดอันตรายต่อตัวนางและทารก หรือต่อทารกเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งหากเกรงว่าจะเกิดอันตรายเฉพาะกับทารก ผู้เป็นวะลียะฮฺของทารกจำเป็นต้องให้อาหารแก่คนยากจนเท่ากับวันที่ขาดศีลอด แต่ในทั้งสองกรณี นางจำเป็นต้องถือศีลอดชด

สิ่งที่ทำให้การถือศีลอดเสียมีดังนี้

1. เป็นมรต
2. เสียชีวิต
3. ตั้งใจละศีลอด
4. ไม่แน่ใจในการจะถือศีลอดต่อ
5. อาเจียนโดยเจตนา
6. ใช้ยาสวนทวารและฉีดยาบำรุง
7. มีรอบเดือนหรือเลือดนิฟาส
8. กลืนเสมหะที่ออกมาถึงปาก
9. กรอกเลือด ทั้งผู้ถูกรอกและผู้ทำการกรอก
10. มือสุญเคื่อนนอก โดยเกิดจากการตั้งใจเพ่งมอง
11. มือสุญหรือมะซียอก โดยเกิดจากการสัมผัส ช่วยตัวเอง หรือเล้าโลม
12. มีวัตถุตกถึงลำคอ หรือซึมเข้าถึงสมอง ไม่ว่าจะเป็ของเหลวหรือของแข็ง

หมายเหตุ

1. ผู้ที่เจตนามีเพศสัมพันธ์ในเดือนเราะมะฎอนไม่ว่าจะมีความสัมพันธ์กันด้านหน้าหรือด้านหลัง จำเป็นต้องถือศีลอดชดพร้อมกับจ่ายกัฟฟาราเราะฮฺ ส่วนผู้ที่ไม่เจตนา (ลืม) ไม่ต้องถือศีลอดชดและจ่ายกัฟฟาราเราะฮฺแต่ประการใด
2. สตรีที่ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ในเดือนเราะมะฎอน หรือไม่รับทบัญญัติ หรือลืม การถือศีลอดของนางใช้ได้ ในกรณีที่ถูบบังคับนางจำเป็นต้องถือศีลอดชดอย่างเดียว แต่ถ้าหากนางเจตนายินยอม ก็จำเป็นต้องถือศีลอดชดพร้อมกับจ่ายกัฟฟาราเราะฮฺด้วย
3. กัฟฟาราเราะฮฺคือการปล่อยทาสหนึ่งคนให้เป็นอิสระ หากไม่มีความสามารถ ให้ถือศีลอดสองเดือนติดต่อกัน หากไม่มีความสามารถ ให้จ่ายอาหารแก่ยากจนจำนวน 60 คน และหากไม่มีความสามารถอีก ก็ไม่ต้องจ่ายกัฟฟาราเราะฮฺ
4. ผู้มีเพศสัมพันธ์กับภรรยาโดยทางอื่นที่ไม่ใช่ทางอวัยวะเพศ จำเป็นต้องถือศีลอดชดและขอภัยโทษต่ออัลลอฮฺ
5. ส่งเสริมให้รีบเร่งในการถือศีลอดชดและถือติดต่อกัน หากประวิงเวลาจนเลยเดือนเราะมะฎอนโดยใช่เหตุ จำเป็นต้องให้อาหารแก่คนยากจนต่อหนึ่งวันที่ขาดศีลอดพร้อมกับการถือศีลอดใช้
6. ผู้เสียชีวิตโดยยังไม่ได้ถือศีลอดที่ได้บนบานไว้หรือถือศีลอดในช่วงหัจญ์ ให้ผู้เป็นวะลียุถือศีลอดแทน

การถือศีลอดที่เป็นสุนัต มักรูฮ์ (นารังเกียจ) และหะรอม (ต้องห้าม)

การถือศีลอดที่สุนัต

ส่งเสริมให้ถือศีลอดในวันต่อไปนี้

- วันอะเราะซะฮ์ (วันที่ 9 ชุลหิจญะฮ์) นอกจากผู้ประกอบพิธีหัจญ์
- วันที่ 9, 10, 11 ของเดือนมุหรรรอม
- หกวันในเดือนเซาวาล
- สิบวันแรกของเดือนชุลหิจญะฮ์
- การถือศีลอดในเดือนมุหรรรอม
- บรรดาวันสีขาว (วันที่ 13-15) ของทุกเดือน
- วันจันทร์และวันพฤหัสบดี
- ถือศีลอดวันเว้นวัน
- การถือศีลอดของคนโสดที่ไม่มีความสามารถจะแต่งงาน

การถือศีลอดที่มักรูฮ์ (นารังเกียจ)

- การถือศีลอดของผู้ประกอบพิธีหัจญ์ในวันอะเราะซะฮ์
- การถือศีลอดเฉพาะวันศุกร์วันเดียวเป็นเอกเทศ
- การถือศีลอดวันสุดท้ายของเดือนชะอฺบาน

ข้างต้น คือการถือศีลอดที่เป็นมักรูฮ์ในเชิงนารังเกียจ ส่วนการถือศีลอดที่เป็นมักรูฮ์เชิงต้องห้ามคือ

- การถือศีลอดสองวันติดต่อกันหรือมากกว่าโดยไม่ได้ละศีลอด
- ถือศีลอดในวันสงสั (30 ชะอฺบาน)
- ถือศีลอดตลอดทั้งปี
- การถือศีลอดสุนัตของสตรีที่ไม่ได้รับอนุญาตจากสามีของนาง ในขณะที่สามีนั้นอยู่กับนาง

การถือศีลอดที่ต้องห้ามคือ การถือศีลอดในวันต่อไปนี้

1. ถือศีลอดในวันอีดทั้งสอง
2. ถือศีลอดในวันดัชริก (11-13 ชุลหิจญะฮ์) นอกจากผู้ประกอบพิธีหัจญ์ประเภทตะมัดตุฮ์และไม่มี

ความสามารถในการครอบครองสัตว์เพื่อทำฟิเดยะฮ์

3. วันที่มีรอบเดือนหรือเลือดนิฟาสสำหรับสตรี
4. การถือศีลอดของผู้ป่วยที่คาดว่าอาจส่งผลอันตรายต่อชีวิตได้

ตอนที่ 5 การอิฎติกาฟ

الاعتكاف وأحكامه

นิยาม

ตามหลักภาษา

คือ การพำนัก, การอยู่ประจำ, การเก็บตัว, หรือการยับยั้ง

ตามหลักวิชาการ

คือ การตั้งเจตนาพำนักอยู่ในมัสญิด เพื่อการเคารพภักดี โดยมีรูปแบบเฉพาะ

ประโยชน์ของการบัญญัติการอิฎติกาฟ

1. ทำให้จิตใจปลอดโปร่ง ปราศจากการหมกมุ่นอยู่กับกิจการโลกดุนยา โดยมุ่งสู่การเคารพภักดีและรำลึกถึงอัลลอฮ์
2. ถวายใจให้กับอัลลอฮ์ โดยการมอบหมายและพำนักอยู่ที่ประตูแห่งความโปรดปรานและความเมตตาของพระองค์

ประเภทของการอิฎติกาฟ

การอิฎติกาฟมี 2 ประเภท

1. ภาคบังคับ

คือ การอิฎติกาฟที่แน่นอนไว้ เช่นกล่าวว่า หากฉันสำเร็จในกิจการนั้น ฉันจะอิฎติกาฟสามวัน หรือหากฉันได้รับความสะดวกในกิจการนั้น ฉันจะอิฎติกาฟเท่านั้น เท่านั้น

2. ภาคสมัครใจและส่งเสริม

ที่ดีที่สุดคือ สิบวันสุดท้ายของเดือนเราะมะฎอน

องค์ประกอบ (รูกน) ของการอิฎติกาฟ

1. ผู้ที่อิฎติกาฟ (มุอตะกิฟ)
2. การพำนักอยู่ในมัสญิด เนื่องจากท่านเราะสูล คือลัลลอฮ์อะลัยฮิอะสสลาม กล่าวว่า

«لَا اَعْتَكِفُ اِلَّا فِي مَسْجِدِ جَمَاعَةٍ»

“ไม่มีการอิฎติกาฟ นอกจากในมัสญิดที่มีการละหมาดญะมาอะฮ์เท่านั้น”

เนื่องจาก การอิฎติกาฟในมัสญิดที่มีละหมาดญะมาอะฮ์ จะเป็นการเตรียมตัวเพื่อละหมาดใน

ลักษณะที่สมบูรณ์ยิ่ง และที่สมบูรณ์ยิ่งของการละหมาดนั้น อยู่ที่การละหมาดญะมาอะฮ์

3. สถานที่อิฎติกาฟ (มุตะกะฟ)

เงื่อนไขที่ทำให้การอิฎติกาฟถูกต้อง (ใช้ได้)

1. ผู้อิฎติกาฟต้องเป็นมุสลิม
2. รู้เสียงสา ฉะนั้น การอิฎติกาฟของคนวิกลจริต และเด็กจึง ใช้ไม่ได้
3. ผู้ชายต้องอิฎติกาฟในมัสญิดที่มีการละหมาดญะมาอะฮ์
4. สะอาดจากมูลเหตุที่ต้องอาบน้ำ (ญะนาบะฮ์ เลือดประจำเดือน และเลือดหลังคลอดบุตร)

สิ่งที่ทำให้การอิฎติกาฟเป็นโมฆะ

1. การร่วมประเวณี แม้วาน้ำสุจิไม่หลังก็ตาม

﴿وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَلَىٰ مَسْجِدٍ﴾ [البقرة: ๒๓๖]

“และพวกเจ้าอย่ามีเพศสัมพันธ์กับภรรยา ขณะที่พวกเจ้าอิฎติกาฟอยู่ในมัสญิด” (อัลบะเกาะเราะฮ์ 187)

2. การเล้าโลมระหว่างสามีภรรยา
3. เป็นลม และวิกลจริต เนื่องจากมึนเมา หรืออื่นๆ
4. สิ้นสภาพจากการเป็นมุสลิม
5. ออกจากมัสญิด โดยไม่มีเหตุที่ได้รับการอนุโลม

เหตุที่อนุโลมให้ออกจากมัสญิด (สถานที่อิฎติกาฟ)

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. เหตุตามบทบัญญัติ

เช่น ออกไปละหมาดวันศุกร์ หรือ ละหมาดฮีดทั้งสอง หากมัสญิดที่อิฎติกาฟไม่มีการละหมาดวันศุกร์ และไม่มีละหมาดฮีด

เหตุผลที่อนุโลมให้ออก เนื่องจากการอิฎติกาฟนั้น เป็นการรักดีต่ออัลลอฮ์โดยการสัจใจ และออกห่างจากการฝ่าฝืน ขณะที่การละทิ้งละหมาดวันศุกร์ หรือละหมาดฮีด เป็นการฝ่าฝืน

2. เหตุตามปกติวิสัย

เช่น การขับถ่าย หรือ มีญะนาบะฮ์ (เหตุที่ต้องอาบน้ำ) โดยการฉีกเปียก เมื่อไม่สามารถอาบน้ำชำระร่างกายในมัสญิดได้ แต่มีข้อแม้ว่า ไม่อยู่นอกสถานที่อิฎติกาฟ นอกจากเวลาที่ทำการกิจเท่านั้น

3. อุปสรรคเพราะเหตุจำเป็นหรือฉุกเฉิน

เช่น เก่งว่าทรัพย์สินหรือเสบียงจะได้รับความเสียหาย หรือเกรงว่าตัวเขาจะได้รับอันตราย หากเขายังคงอยู่ในสถานที่อิฎติกาฟ

ตอนที่ 6 การทำหัจญ์ الحج

เป็นองค์ประกอบหลักของอิสลาม

1. ความหมายของหัจญ์
2. สถานภาพของหัจญ์ในอิสลาม

หัจญ์

เป็นองค์ประกอบหรือโครงสร้างหลักข้อที่ห้าของอิสลาม ถูกบัญญัติในปีที่เก้าฮิจญ์เราะฮ์ศักราช

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا﴾ [آل عمران : 97]

“และหน้าที่ของมนุษย์ต่ออัลลอฮ์ คือการทำหัจญ์ ณ บัยตุลลอฮ์นั้น สำหรับผู้ที่มีความสามารถในการเดินทาง” (อาล อิมรอน 97)

และท่านเราะสูล คืออัลลลอฮ์จะลยฮ์วะสัลลัม กล่าวว่า

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ،

“อิสลามถูกวางอยู่บนโครงสร้าง 5 ประการ หนึ่งใน การปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าที่ถูกเคารพภักดีโดยแท้จริง นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น และมุหัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ สอง ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และสาม จ่ายซะกาต” (บันทึกโดยอัลบุคอรียะ 8, มุสลิม 16, อัตติรมิซียะ 2609)

3. ข้อชี้ขาด หรือบทบัญญัติของหัจญ์

การทำหัจญ์เป็นข้อบังคับครั้งเดียวในชีวิต เนื่องจากท่านเราะสูลกล่าวว่า

«الْحَجُّ مَرَّةً، فَمَنْ زَادَ فَهُوَ تَطَوُّعٌ»

“การทำหัจญ์ที่บังคับ คือหนึ่งครั้งในชีวิต หากผู้ใดทำมากกว่าหนึ่งครั้งก็เป็นการสมัครใจ” (บันทึกโดย อันนะสาอี 2620, อับูดาวูด 1721, อิบน์มาญะฮ์ 2886, อะหมัด 1/291, อัลดาริมียะ 1788)

การทำหัจญ์ คือ การมุ่งสู่มักกะฮ์ เพื่อปฏิบัติสิ่งต่างๆ ที่ถูกกำหนดไว้ ในเวลาที่ถูกบัญญัติ

4. การทำอุมเราะฮ์

ตามหลักภาษา คือ การเยียมเยียน การเยือน

ตามบทบัญญัติ คือ การปฏิบัติต่างๆ ที่ถูกบัญญัติ ในสถานที่ที่ถูกกำหนดไว้

อุมเราะฮ์ ต้องปฏิบัติหนึ่งครั้งในชีวิต

5. เหตุผลเกี่ยวกับการบัญญัติหัจญ์และอุมเราะฮ์

ส่วนหนึ่ง คือ การชำระจิตใจให้สะอาดจากร่องรอยของบาป เพื่อให้เขาเป็นผู้ที่มีเกียรติ ณ ที่อัลลอฮ์ ใน
วันปรโลก

«مَنْ حَجَّ هَذَا الْبَيْتَ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ»

“บุคคลใดได้ทำหัจญ์ ณ วิหารแห่งนี้ โดยที่เขาไม่ทำการร่วมประเวณี หรือทำอนาจาร และไม่ละเมิด เขา
กลับไปดังวันที่เขาออกจากครรภ์ของมารดา” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 1724, มุสลิม 1350, อัตติรมิซีย์ 811,
และท่านอื่นๆ)

6. เงื่อนไขที่จำเป็นต้องทำหัจญ์และอุมเราะฮ์

1. เป็นมุสลิม
2. มีสติสัมปชัญญะ
3. บรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ
4. มีความสามารถ คือ มีเสบียงและพาหนะ
5. เป็นไท (อิสระ)
6. สำหรับผู้หญิง ต้องมี มะห์รอม (ญาติที่แต่งงานกันมิได้) หากเขาทำหัจญ์โดยไม่มีมะห์รอม หัจญ์ก็ถือว่าใช้ได้
 - การทำหัจญ์ของเด็ก ถือว่าใช้ได้ แต่ถือว่าเป็นภาคสมัครใจ และต้องทำอีกครั้ง เมื่อบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ
 - เมื่อผู้ที่จำเป็นต้องทำหัจญ์เสียชีวิต โดยยังไม่ได้ทำหัจญ์ ให้เอาทรัพย์สินของเขาที่เป็นมรดก ให้ผู้อื่นทำหัจญ์แทน
 - ผู้ที่ยังไม่ทำหัจญ์ ไม่สามารถทำหัจญ์แทนผู้อื่นได้ ส่วนหัจญ์หรืออุมเราะฮ์ภาคสมัครใจสำหรับผู้ที่มีความสามารถและไม่มีความสามารถนั้นอนุญาตให้ผู้อื่นทำแทนได้

ประเภทของหัจญ์และอุมเราะฮ์

1. อุมเราะฮ์อย่างเดียว
2. หัจญ์อย่างเดียว (อิฟรอด)
3. หัจญ์และอุมเราะฮ์ควบคู่กัน (กิรอน)
4. อุมเราะฮ์แล้วต่อด้วยหัจญ์ (ตะมัดตุอุ)
 - อุมเราะฮ์อย่างเดียว ทำได้ตลอดทั้งปี ที่ดีที่สุดคือ ทำควบคู่กับหัจญ์ หรือในเดือนเราะมะฎอน
 - การทำหัจญ์อย่างเดียว (อิฟรอด) คือ การตั้งใจจะทำหัจญ์ โดยไม่ทำอุมเราะฮ์มาก่อน หรือทำหัจญ์โดยไม่ควบคู่กับอุมเราะฮ์
 - หัจญ์ควบคู่กับอุมเราะฮ์ (กิรอน) คือ การเข้าพิธีหัจญ์และอุมเราะฮ์พร้อมกัน การปฏิบัติต่างๆ ก็

ผนวกรวมกัน เพียงพอด้วยกับการญะวาฟเพียงครั้งเดียว สะแอครั้งเดียว

● อุมเราะฮ์แล้วต่อด้วยหัจญ์ (ตะมัดตุอ) ซึ่งแบบนี้ดีที่สุดที่สุดในจำนวนรูปแบบการทำหัจญ์ทุกประเภท คือ การเข้าพิธีอุมเราะฮ์ในเดือนหัจญ์ ญะวาฟ สะแอ และตะห์ลุลออกจากอุมเราะฮ์ และต่อมา ในวันที่แปด เดือนซุลหิจญะฮ์ ในปีเดียวกัน ให้เข้าพิธีหัจญ์ต่อ และปฏิบัติภารกิจทำพิธีหัจญ์จนเสร็จสมบูรณ์

● จะต้องเชือดสัตว์พลี (ดัม หรือ ฮัดยฺ) สำหรับตะมัดตุอและกิรอน

องค์ประกอบหลัก (รูก่น) ของหัจญ์และอุมเราะฮ์

องค์ประกอบหลักของหัจญ์ มี 4 ประการ

1. อิห์รอม (การตั้งเจตนาเข้าพิธี)
2. ญะวาฟ (การเดินวนรอบอัลกะบะฮ์)
3. สะแอ (การเดินไปมาระหว่างเศาะฟาและมัรวะฮ์)
4. วุกุฟที่อะเราะะฟะฮ์ (การไปอยู่ที่อะเราะะฟะฮ์)

หากขาดองค์ประกอบประการใด หัจญ์ก็เป็นโมฆะ

องค์ประกอบหลักของอุมเราะฮ์ มี 3 ประการ

1. อิห์รอม
2. ญะวาฟ
3. สะแอ

การทำอุมเราะฮ์จะไม่สมบูรณ์ หากขาดข้อหนึ่งข้อใด

ประการที่หนึ่ง : อิห์รอม

คือ การตั้งเจตนาเข้าพิธีหัจญ์ หรือพิธีอุมเราะฮ์ หลังจากที่มีการเปลี่ยนเสื้อผ้า แล้วใส่ชุดอิห์รอม

สิ่งที่วาญิบในการอิห์รอม (สิ่งที่ต้องปฏิบัติ หากละเลยต้องมีการชดใช้) มี 3 ประการ คือ

1. อิห์รอมจากเขตที่กำหนด (มีกอต)

คือ สถานที่ที่ถูกกำหนดเพื่อการอิห์รอม กล่าวคือ ไม่อนุญาตให้ผู้ประกอบพิธีหัจญ์ หรืออุมเราะฮ์ ผ่านโดยไม่อิห์รอม

2. การเปลื้องเสื้อผ้าที่ตัดเย็บเป็นชุดออกจากร่างกาย

ผู้ชายจะไม่สวมใส่เสื้อชุดยาว เสื้อ เสื้อคลุมตรีษะ ไม่ใช้ผ้าโพกศรีษะ และไม่เอาสิ่งใดคลุมติดศรีษะ และไม่สวมรองเท้าหุ้มส้น นอกจากนี้ไม่มีรองเท้าแตะ ส่วนผู้หญิงจะไม่สวมถุงมือ และจะไม่ปิดหน้า

3. การกล่าวตัลบียะฮ์ คือ

«لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكُ، لَا شَرِيكَ لَكَ»

“ฉันตอบรับการเรียกร้องของพระองค์ ไม่มีภาคีใด ๆ ต่อพระองค์ แท้จริง การสรรเสริญ ความโปรดปราน และ

อำนาจ เป็นสิทธิของพระองค์ ไม่มีภาคีใดๆ ต่อพระองค์”

จะกล่าวเมื่อเริ่มเข้าพิธี ขณะอยู่ที่มิกอต โดยไม่เลยเขตมิกอต และส่งเสริมให้กล่าวซ้ำหลายๆ ครั้ง ผู้ชายควรกล่าวเสียงดัง ควรกล่าวอยู่เสมอ เมื่อขึ้นหรือลงจากพาหนะ หรือตอนจะละหมาด เสร็จสิ้นจากการละหมาด หรือเมื่อพบกับกลุ่มผู้อิห์รอม และคำตลียะฮ์ของอุมเราะฮ์นั้น จะสิ้นสุดเมื่อเริ่มญะวาฟ ส่วนตลียะฮ์ของหัจญ์ จะสิ้นสุดเมื่อเริ่มขว้างเสาหิน

ประการที่สอง : การญะวาฟ

ญะวาฟ คือ การเดินวนรอบกะบะฮ์เจ็ดรอบ และมีเงื่อนไข 7 ประการ

1. ตั้งเจตนาเมื่อเริ่มญะวาฟ
2. สะอาดจากสิ่งสกปรก (นะญิส) และสะอาดจากหะดัศ (เหตุที่ต้องอาบน้ำและอาบน้ำละหมาด)
3. ปกปิดเอวเราะฮ์ (ส่วนของร่างกายที่ต้องปกปิด) เนื่องจากการญะวาฟนั้น เหมือนกับการละหมาด
4. ต้องญะวาฟในมัสญิด แม้ว่าจะห่างจากกะอฺบะฮ์ก็ตาม
5. ให้กะอฺบะฮ์อยู่ด้านซ้ายมือ
6. ญะวาฟเจ็ดรอบ
7. ต่อเนื่องกันในแต่ละรอบ นอกจากจะมีเหตุจำเป็น

ข้อควรปฏิบัติของการญะวาฟ

1. **วิงเหยาะฮ์** ส่งเสริมเฉพาะผู้ชายเท่านั้น นั่นคือการเดินเร็ว พร้อมกับยกย่างก้าวเป็นจังหวะ ดังมีบันทึกของมุสลิม จากอิบนุ อุมรฺว่า แท้จริงท่านเราะฮ์ลุลวิงเหยาะฮ์ รอบหินดำ สามรอบ และเดินสี่รอบ และส่งเสริมให้ปฏิบัติในการญะวาฟทุกมเท่านั้น (ญะวาฟแรกถึง) และในสามรอบแรกของการญะวาฟเท่านั้น

2. **อิฎฏิบาฮ์** คือ เปิดไหล่ หรือป่าข้างขวา และส่งเสริมให้ปฏิบัติในการญะวาฟทุกมเท่านั้น และส่งเสริมเฉพาะผู้ชาย และให้ทำดังกล่าวทั้งเจ็ดรอบ (ดังมีบันทึกของอะหมัด แท้จริงท่านเราะฮ์ลุลและบรรดาสาวกของท่าน ได้เข้าพิธีอุมเราะฮ์ จากอัลญะรอนะฮ์ โดยพาดสไบเฉียงให้อยู่ใต้รักแร้ แล้วชายผ้าอยู่บนบ่าด้านซ้าย)

3. **การจับหินดำ** ขณะเริ่มญะวาฟในทุกๆรอบ หากมีความสามารถ และการจับมูมะนิยฺ

4. **กล่าวคำดุอาอ์** (เมื่อเริ่มรอบแรก)

بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ إِنَّمَا بِكَ وَتَصَدِّيقًا بِكِتَابِكَ وَوَفَاءً بِعَهْدِكَ وَاتِّبَاعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ

“ด้วยพระนามแห่งอัลลอฮ์ อัลลอฮ์ทรงยิ่งใหญ่ โอ้อัลลอฮ์ เพราะการศรัทธาต่อพระองค์ การเชื่อต่อคำภีร์ของพระองค์ รักษาพันธะสัญญาของพระองค์ และเพราะปฏิบัติตามแบบอย่างนบีของพระองค์”

5. **การขอพรขณะญะวาฟ** ซึ่งไม่มีบทขอพรเฉพาะ แต่ขอได้ทุกบทขอพร เพียงแต่ส่งเสริมให้กล่าวตอนจบทุกๆ รอบว่า

﴿ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴾ [البقرة: 201]

“โอ้พระผู้อภิบาลของเรา โปรดให้สิ่งดีแก่เรา ในโลกนี้และปรโลก และโปรดปกป้องเราจากการลงโทษของไฟนรก” (อัลบะเกาะเราะฮ์ 201)

6. การขอพรที่มุลตะซัหม์เมื่อเสร็จจากการเฎาะวาฟ (คือบริเวณระหว่างประตูของกะบะฮ์ และหินดำ)
7. ละหมาดสองร็อกอะฮ์หลังจากเฎาะวาฟ ณ บริเวณหลังมะกะอมอิบรอฮีม โดยอ่านซูเราะฮ์อัลฟาฏิน ในร็อกอะฮ์ที่หนึ่ง และซูเราะฮ์อัลอิคลาศ ในร็อกอะฮ์ที่สอง (หลังจากซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์)
8. ดื่มน้ำซัหม์ซัหม์ หลังจากละหมาดสองร็อกอะฮ์ และดื่มเยอะเยอะจนอิ่ม
9. กลับไปจับหินดำอีกครั้ง ก่อนที่จะไปสะแอ

ประการที่สาม : การสะแอ

การสะแอ คือ การเดินไปมาระหว่างเนินเขาเศาะฟาและมัรวะฮ์ โดยตั้งใจเตนาคำการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ การสะเอนั้น เป็นองค์ประกอบหลักของการทำหัจญ์และอุมเราะฮ์

เงื่อนไขของการสะแอ

1. การตั้งใจเตนา เนื่องจากท่านเราะฮ์ซูลกล่าววว่า

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ»

“แท้จริงการปฏิบัติความดีทั้งหลายจะถูกตอบรับ เพราะเจตนา” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 1, มุสลิม 1907, อัตติรมิซีย 1607, อันนะซะอี 75, อับูดาวูด 2201, อิบน์มาญะฮ์ 4227, และอะหมัด 1/43)

2. เรียบเรียงตามลำดับ โดยเฎาะวาฟก่อนสะแอ
3. ต่อเนื่องกันระหว่างรอบ แต่การเว้นระยะเพียงเล็กน้อยไม่เป็นไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีมีเหตุจำเป็น
4. ครอบเจ็ตรอบ หากขาดรอบหนึ่งรอบใด หรือขาดครึ่งรอบ ก็ใช้ไม่ได้ เนื่องจากต้องครบทุกรอบ
5. ต้องสะแอหลังจากเฎาะวาฟที่ถูกต้อง (ใช้ได้) ไม่ว่าจะเป็นเฎาะวาฟวาญิบ (บังคับ) หรือเฎาะวาฟสมัครไ

ข้อควรปฏิบัติในการสะแอ

ข้อควรปฏิบัติ คือ

1. การเดินเร็ว (อัลเคะบับ) ระหว่างสัญลักษณ์ไฟสีเขียว ซึ่งอยู่ทั้งสองฝั่งที่ราบลุ่มเดิม ซึ่งฮาญัรุมารดาของอิสมาอีลได้วิ่งไปมา ส่งเสริมให้ผู้ชายที่แข็งแรงปฏิบัติ แต่ไม่ส่งเสริมคนอ่อนแอและผู้หญิง
2. ยืนบนภูเขาเศาะฟาและมัรวะฮ์ เพื่อขอพร

3. ขอพรบนเขาเศาะฟาและมัจวะฮ์ ในทุกๆ รอบของการสะแอ

4. กล่าว (สามครั้ง) ว่า

«الله أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، وَحْدَهُ صَدَقَ وَعْدُهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ»

“อัลลอฮ์ผู้ยิ่งใหญ่ ไม่มีพระเจ้าที่แท้จริงนอกจากพระองค์เท่านั้น ไม่มีภาคีใดๆ ต่อพระองค์ การสรรเสริญเป็นสิทธิของพระองค์ พระองค์ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่ง ไม่มีพระเจ้านอกจากพระองค์ ผู้ทรงรักษาสัญญา ทรงช่วยเหลือบ่าวของพระองค์ และทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ แต่พระองค์เดียว”

กล่าวสามจบทุกครั้งขณะขึ้นภูเขาเศาะฟาและมัจวะฮ์ในทุกๆ รอบของการสะแอ

5. ให้ต่อเนื่องกันระหว่างสะแอและญะวาฟ คือไม่เว้นระยะเวลาระหว่างกัน โดยไม่มีอุปสรรคที่อนุโลมตามบทบัญญัติ

ประการที่สี่ : การวูฟที่อะเราะซะฮ์

วูฟ คือ การมาอยู่ ณ สถานที่หนึ่ง ซึ่งเรียกว่าอะรอฟาต เพียงครั้งเดียวหรือมากกว่า โดยตั้งใจนาวูฟ เริ่มตั้งแต่เวลาละหมาดซุฮรี ในวันที่ 9 เดือนซุลหิจญะฮ์ จนถึงรุ่งอรุณของวันที่ 10

บุคคลใดพลาด โดยไม่ได้ทำการวูฟ เขาย่อมพลาดการทำหัจญ์ ให้เขาออกจากพีธีหัจญ์ (ตะห์ลุลุล) เปลี่ยนเป็นอุมเราะฮ์ และชดเชยในปีต่อไป และต้องเชือดสัตว์พลีถ้าหากเขาไม่ได้ตั้งเจ็อนไขไว้ก่อนหน้านี

และบุคคลใดถูกกีดกันไม่ให้เขาไปถึงกะบะฮ์ ให้เขาเชือดสัตว์พลี แล้วให้เขาออกจากพีธี (ตะห์ลุลุล)

และถ้าเขาเจออุปสรรค โดยเจ็บป่วย หรือขาดเสบียง หากเขาตั้งเจ็อนไขไว้ว่า

وَحَلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي

ความว่า “หากมีอุปสรรคใดๆ มาขัดขวาง ก็ให้ที่ปลดปล่อยของฉัน เป็นสถานที่ที่พระองค์ทรงกักฉัน” แล้วให้เขาออกจากพีธี และไม่ต้องชดใช้ด้วยสิ่งใด และหากเขาไม่ได้ตั้งเจ็อนไขไว้ ให้เขาออกจากพีธี และชดใช้ด้วยการเชือดสัตว์พลีตามที่เขามีความสะดวก

ประการวาญิบของการทำหัจญ์ มี 7 ประการ

1. ตั้งเจ็อนเข้าพีธีตั้งแต่มีกอด (เขตที่ถูกกำหนดไว้)
2. วูฟที่อะเราะซะฮ์จนตะวันตกดิน (สำหรับผู้่วูฟกลางวัน)
3. การค้ำคั้น (มะบัต) ที่มุชตะลิมะฮ์ จนถึงหลังเที่ยงคืน
4. การค้ำคั้นที่มินา ในค้ำคั้นของวันตัชริก (11, 12 และ 13 ซุลหิจญะฮ์)
5. การขว้างเสาหินโดยเรียงตามลำดับ
6. การโกนศีรษะหรือตัดผม
7. การญะวาฟอะดาอู (ญะวาฟอำลา)

ประการวาญิบของอุมเราะฮ์

ตั้งเจตนาเข้าพิธีจากมิกออต ส่วนชาวมักกะฮุนัน ให้ตั้งเจตนาจากนอกเขตหะรอม

คำเตือน

- บุคคลใดละทิ้งองค์ประกอบหลัก (รุกน) การทำหัจญ์จะไม่สมบูรณ์
- บุคคลใดละทิ้งสิ่งที่เป็นวาญิบ ต้องชดใช้ด้วยดัม (เชือดสัตว์พลี)
- ผู้ใดละทิ้งข้อควรปฏิบัติ ไม่ต้องชดใช้สิ่งใด

สิ่งต้องห้ามของการครองอิห์รอม

คือ การกระทำต่างๆ ที่ต้องห้ามสำหรับบุคคลที่ทำหัจญ์ หรืออุมเราะฮฺ หากกระทำ ต้องมีการชดใช้โดยการเชือดสัตว์พลี หรือถือศีลอด หรือเลี้ยงอาหารแก่คนยากจน ซึ่งสิ่งต้องห้ามสำหรับผู้ที่ยู่ในการครองอิห์รอม ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง มีดังต่อไปนี้

1. การกำจัดขนออกจากร่างกาย
 2. การตัดเล็บ
 3. การคลุมศีรษะ (สำหรับผู้ชาย) การปิดหรือคลุมหน้า (สำหรับผู้หญิง) นอกจากในกรณีที่มีผู้ชายที่ไม่ใช่มะห์รอมผ่านมา
 4. การสวมใส่อาภรณ์ที่ตัดเย็บเป็นชุด (คือตัดเป็นทรวดทรง เช่น เสื้อยาว กางเกง และอื่นๆ)
 5. การใช้เครื่องหอม
 6. การล่าสัตว์บก (สัตว์ป่าที่อนุญาตให้บริโภค)
 7. ทำพิธีแต่งงาน
 8. การมีเพศสัมพันธ์
 - หากมีเพศสัมพันธ์ก่อนเปลี่ยนจากการอิห์รอมครั้งแรก (ตะห์ลุลเลอาวัล) การทำหัจญ์ก็เป็นโมฆะ จำเป็นต้องเชือดอูฐหนึ่งตัว และจะต้องทำหัจญ์ต่อไปให้เสร็จสมบูรณ์ และชดเชยหัจญ์ในปีต่อไปด้วย
 - หากมีเพศสัมพันธ์หลังจากการเปลี่ยนครั้งแรก (ตะห์ลุลเลอาวัล) การทำหัจญ์ไม่เป็นโมฆะ แต่ต้องเชือดแพะหนึ่งตัว
 9. การเล้าโลม การหยอกล้อด้วยอารมณ์ทางเพศ แต่ไม่ถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ทางอวัยวะเพศ
 - หากการกระทำดังกล่าวนำไปสู่การหลั่งอสุจิ ต้องเชือดอูฐหนึ่งตัว และการทำหัจญ์ก็ไม่เป็นโมฆะ
 - หากไม่มีการหลั่งอสุจิ ต้องเชือดแพะหนึ่งตัว และการทำหัจญ์ก็ไม่เป็นโมฆะ
- ผู้หญิงก็มีสิ่งต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้ชาย นอกจากการสวมใส่เสื้อผ้าที่ตัดเย็บเป็นชุด สวมใส่ได้ตามต้องการ โดยไม่เผยโฉม และให้คลุมศีรษะ ให้เปิดหน้า นอกจากกรณีที่มีผู้ชายที่ไม่ใช่มะห์รอมอยู่ด้วย

การเปลี่ยนจากอิห์รอหมครั้งแรก (ตะห์ลูลฺเอาวัล)

โดยการปฏิบัติลู่สองในสามประการต่างๆ ดังนี้

1. ฆุอะวาฟ
2. ขว้างเสาดิน
3. โกงศรีษะหรือตัดผม

● หากผู้หญิงที่ทำหัจญ์แบบตะมัดตุอมีประจำเดือนก่อนจะฆุอะวาฟ (ฆุอะวาฟฮุมเราะฮฺ) และเกรงว่าจะพลาดโอกาสในการทำหัจญ์ ให้ตั้งใจเตนาคำหัจญ์ควบคู่กับฮุมเราะฮฺ เป็นการทำให้หัจญ์แบบกิรอน

● ผู้หญิงที่มีประจำเดือน และเลือดหลังคลอดบุตร อนุญาตให้ทำได้ทุกพิธีกรรม นอกจากการฆุอะวาฟ

● อนุญาตให้ผู้ที่ยู่ในการอิห์รอหม ทำการเชือดสัตว์ที่เลี้ยง อูฐ วัว แกะ ไก่ และอื่นๆ และอนุญาตให้ฆ่าสัตว์ดุร้าย เช่นสิงโต หมาป่า เสือ หงู และสัตว์ดุร้ายทุกชนิด

● และอนุญาตให้ล่าสัตว์ทะเล และอาหารทะเล (สัตว์ทะเลที่ตาย)

● ไม่อนุญาตให้ผู้ที่ยู่ในอิห์รอหม หรือไม่อยู่ในอิห์รอหม ตัดต้นไม้และหญ้า ในเขตหะรอมมักกะฮฺ นอกจากต้นอิซกีร์

● และห้ามล่าสัตว์ป่าในเขตหะรอมมักกะฮฺเช่นกัน หากผู้ใดกระทำเช่นนั้น ต้องจ่ายค่าชดใช้

● และห้ามตัดต้นไม้ ห้ามล่าสัตว์ป่าในเขตหะรอมมะดีนะฮฺ แต่ไม่ต้องจ่ายค่าชดใช้

● ผู้ใดที่มีอุสุรค และจำเป็นต้องทำในสิ่งต้องห้าม (ยกเว้นการมีเพศสัมพันธ์) เช่น การกำจัดขน สวมใส่เสื้อผ้าที่ตัดเย็บเป็นชุด และอื่นๆ ก็สามารถทำได้ แต่ต้องจ่ายค่าชดใช้ ซึ่งสามารถเลือกระหว่าง จะถือศีลอดสามวัน หรือเลี้ยงอาหารแก่คนยากจนหกคน คนละหนึ่งลิตร เป็นข้าวสาลี ข้าวบาเล่ หรืออื่นๆ หรือเชือดแพะหนึ่งตัว

● ผู้ใดกระทำการสิ่งต้องห้ามเพราะขาดความรู้ ลืม หรือถูกบังคับ จะไม่เป็นบาป และไม่ต้องจ่ายค่าชดใช้ แต่ต้องสลัดจากสิ่งนั้นโดยเร็ว เนื่องจาก อัลลอฮ์กล่าวว่

﴿ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ﴾ [البقرة : 286]

“โอ้พระผู้อภิบาลของเราอย่าเอาโทษแก่เรา หากเราลืมหรือผิดพลาด” (อัลบะเกาะเราะฮฺ 286)

● ผู้ใดฆ่าสัตว์บก (สัตว์ป่าที่อนุมัติให้บริโภค) ขณะที่ยู่ในการอิห์รอหม หากเขามีปศุสัตว์ที่มีลักษณะเหมือนกับสิ่งที่ถูกฆ่า ให้เขาเลือกระหว่างการเชือดสิ่งที่เหมือนกัน แล้วแจกจ่ายเพื่อเป็นอาหารแก่คนจนในเขตหะรอม หรือจะประเมินเป็นราคา แล้วซื้ออาหารแก่คนยากจนคนละหนึ่งลิตร หรือจะถือศีลอดทดแทน (ถือศีลอดหนึ่งวันทดแทนอาหารหนึ่งลิตร) หากเขาไม่มีปศุสัตว์ที่มีลักษณะเหมือนกัน ให้เขาเลือกระหว่างการประเมินราคา แล้วซื้อเป็นอาหารแจกจ่ายแก่คนจนในเขตหะรอม หรือจะถือศีลอดทดแทน (ถือศีลอดหนึ่งวันทดแทนอาหารหนึ่งลิตร)

● ค่าชดใช้ในการล่าโดยไม่มีหลังอสุจิ ก็เช่นเดียวกับค่าชดใช้ในกรณีมีสิ่งราคาอยู่บนศรีษะ (เช่นมีเหาแล้วต้องโกนศรีษะ) คือ ถือศีลอดสามวันหรือแจกจ่ายอาหารแก่คนจนหกคน หรือเชือดแพะหนึ่งตัว

- ค่าชดใช้ในกรณีมีเพศสัมพันธ์ ในการทำหัจญ์ หากมีเพศสัมพันธ์ก่อนการเปลื้องครั้งแรก (ตะหัลลุลเอาวัล) คือ เชือดอูฐหนึ่งตัว หากไม่มี ก็ให้ถือศีลอดสามวัน ในระหว่างการทำหัจญ์ และอีกเจ็ดวันเมื่อกลับภูมิลำเนา หากมีเพศสัมพันธ์หลังจากตะหัลลุลเอาวัล ก็ให้ชดใช้โดยการถือศีลอดสามวัน หรือจ่ายอาหารแก่คนจนหกคน หรือเชือดแพะหนึ่งตัว
- ผู้ที่ทำหัจญ์แบบตะมัดตุอและกิรอน (ยกเว้นชาวมักกะฮฺ) ต้องเชือดสัตว์พลี คือ แพะหนึ่งตัว หรือหนึ่งจากเจ็ดส่วนของอูฐ หรือหนึ่งจากเจ็ดส่วนของวัว หากผู้ใดไม่มีสัตว์พลี ก็ให้ถือศีลอดสามวันระหว่างการทำหัจญ์ และเจ็ดวันเมื่อกลับภูมิลำเนา
- ผู้ที่ถูกกีดกันจนไม่สามารถทำหัจญ์ให้เสร็จสมบูรณ์ หากไม่มีสัตว์พลี ก็ให้ถือศีลอดสิบวัน จากนั้นก็เปลี่ยนจากการอิห์รอมได้
- ผู้ที่ทำในสิ่งต้องห้ามซ้ำหลายครั้ง
 - ทำสิ่งต้องห้ามชนิดเดียวกันหลายครั้ง แต่ยังไม่จ่ายค่าชดใช้ ให้จ่ายครั้งเดียว ซึ่งต่างกับค่าชดใช้ในการล่าสัตว์ (ต้องจ่ายตามจำนวนครั้งที่ทำ)
 - ทำสิ่งต้องห้ามหลายครั้ง แต่ต่างชนิด เช่น โกงศรีษะ แล้วตัดเล็บ ก็ต้องจ่ายค่าชดใช้ชนิดละหนึ่งครั้ง

มิกอต (เขตกำหนด)

มิกอต มีสองประเภท

1. มิกอตเวลา

คือ เดือนแห่งการทำหัจญ์ เซาวาล ชุลเกาะฮฺอะฮฺ และชุลหิจญะฮฺ

2. มิกอตสถานที่

คือ สถานที่ที่ผู้ทำหัจญ์หรืออุมเราะฮฺตั้งเจตนาเข้าพิธี ซึ่งมี 5 แห่ง

1. **ชุลหุลัยพะฮฺ** เป็นมิกอตของชาวมะดีนะฮฺ และผู้ที่ผ่านมาจากมะดีนะฮฺ ห่างจากมักกะฮฺ 435 กิโลเมตร ซึ่งไกลที่สุดจากบรรดามิกอต
 2. **อัลญุห์พะฮฺ** เป็นมิกอตของชาวซาม อียิปต์ และผู้ที่อยู่ในบริเวณหรือผู้ที่ผ่านมาจากทางนั้น คือ หมู่บ้านหนึ่งใกล้กับ รอบิฮฺ ห่างจากมักกะฮฺ 180 กิโลเมตร ณ ปัจจุบัน ผู้คนจะทำการอิห์รอมจาก รอบิฮฺ
 3. **ยะลัมลัม** เป็นมิกอตของชาวเยเมน และผู้ที่อยู่ในบริเวณ หรือผ่านมาจากทางนั้น ยะลัมลัม คือ ที่ราบลุ่ม ห่างจากมักกะฮฺ ประมาณ 92 กิโลเมตร
 4. **กือรุลมะนาซิล** เป็นมิกอตของชาวนัจญ์ดู ฏอฮิฟ และผู้ที่ผ่านมาจากทางนั้น ปัจจุบันรู้จักกันในชื่อ **อัลสัยลุลกะบิร** ห่างจากมักกะฮฺ 75 กิโลเมตร และจุดที่อิห์รอมคือ สถานที่ที่อยู่นอกสุดของกือรุลมะนาซิล
 5. **ซาตุ อิริก** เป็นมิกอตของชาวอิรัก คูรอซาน ชาวนัจญ์ดูส่วนกลางและเหนือ และผู้ที่อยู่ในบริเวณ และผู้ที่ผ่านมาจากทางนั้น เป็นที่ราบลุ่มมีชื่อว่า ฏอริบะฮฺ ห่างจากมักกะฮฺประมาณ 100 กิโลเมตร
- มิกอตเหล่านี้ เป็นมิกอตของชาวเมืองต่างๆ ตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น และเป็นมิกอตของผู้ที่ผ่านมา

ทางนั้น สำหรับผู้ที่ต้องการทำหัจญ์หรืออุมเราะฮ์

- ผู้ที่อาศัยอยู่ในระหว่างเขตมีกอดและมักกะฮ์ ก็ให้ยึดมีกอดของเขา ณ จุดที่เขาต้องการอิห์รอมสำหรับหัจญ์และอุมเราะฮ์ แม้กระทั่งชาวมักกะฮ์ให้อิห์รอมหัจญ์จากมักกะฮ์
- ชาวมักกะฮ์ เมื่อต้องการทำหัจญ์ ก็อิห์รอมจากมักกะฮ์ ส่วนอุมเราะฮ์นั้น ให้อิห์รอมจากนอกเขตหะรอมมักกะฮ์จากทิศใดก็ได้
- หากเขาไม่ผ่านไปทางมีกอด ให้เขาอิห์รอมจากจุดที่มีระยะทางเท่ามีกอดที่เขาอยู่ใกล้ที่สุด (ระยะทางระหว่างมักกะฮ์กับมีกอด) เมื่อเขาผ่านไปทางนั้น ไม่ว่าจะเป็นทางอากาศ รถยนต์ หรือทางเรือ
- ไม่อนุญาตให้ผู้ที่ทำหัจญ์หรืออุมเราะฮ์ ผ่านมีกอดโดยไม่ตั้งใจเข้าพิธี (อิห์รอม) และผู้ใดเลยมีกอดโดยไม่มีการอิห์รอม จำเป็นต้องกลับไปอิห์รอมที่มีกอด หากเขาไม่กลับไป แต่อิห์รอมจากจุดนั้น จำเป็นที่เขาต้องจ่ายดัม(สัตว์พลี) หัจญ์และอุมเราะฮ์ของเขาใช้ได้ หรือหากจะอิห์รอมก่อนถึงมีกอดก็ได้ แต่ไม่ควรปฏิบัติเช่นนั้น

ตอนที่ 7

การเชือดอูฮิยะฮ์และอะกีเกาะฮ์

الأضحية والعقيقة

อัลอูฮิยะฮ์ (กurban)

คือ อูฐ วัว แพะหรือแกะ ที่เชือดในวันนะหฺร์และวันดัชริก (10-13 เดือนซุลหิจญะฮ์) เพื่อเป็นทาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ

เวลาเชือด คือ

หลังจากละหมาดอีด ในวันที่สิบ จนถึงสิบสาม เดือนซุลหิจญะฮ์

ควรแบ่งเนื้อเป็นสามส่วน เพื่อรับประทานเองหนึ่งส่วน เพื่อเป็นของมอบให้(ฮะดียะฮ์)หนึ่งส่วน และบริจาคแก่คนจนอีกหนึ่งส่วน

การทำอูฮิยะฮ์นั้น มีความประเสริฐอย่างยิ่ง เนื่องจากทำให้เกิดความสะอาด ยังประโยชน์แก่คนจน และขจัดความเดือดร้อนของพวกเขา

การเชือดสัตว์พลีจะใช้ไม่ได้ นอกจากอูฐที่ครบห้าปีบริบูรณ์ วัวครบสองปีบริบูรณ์ แกะครบหกเดือน และแพะครบหนึ่งปี

แพะหนึ่งตัวสำหรับหนึ่งคน อูฐหนึ่งตัวได้เจ็ดส่วน และวัวหนึ่งตัวได้เจ็ดส่วน และอนุญาตให้แพะหนึ่งตัว หรืออูฐ หรือวัว เป็นกurbanของตัวเขาและคนในครอบครัว และสัตว์ที่จะเชือด ควรเป็นสัตว์ที่ปราศจากตำหนิต่างๆ

อัลอะกีเกาะฮ์

คือ สัตว์ที่เชือดในกรณีที่เกิดคลอดบุตร ส่งเสริมให้ปฏิบัติ แพะสองตัวสำหรับทารกชาย หนึ่งตัวสำหรับทารกหญิง จะเชือดในวันที่เจ็ด (นับจากวันคลอด) และให้ตั้งชื่อเด็กในวันที่เจ็ด และโกนศีรษะทารก แล้วบริจาคเงินตามราคาทองที่มีน้ำหนักเท่ากับผมของทารก หากพลาด(เลยเวลา)วันที่เจ็ด ก็ให้ทำในวันที่สิบสี่ หากพลาดอีกก็ให้ทำวันที่ยี่สิบเอ็ด หลังจากนั้นให้ทำในเวลาใดก็ได้ และไม่ควรทำให้กระดูกของมันหักหรือแตก

อะกีเกาะฮ์ เป็นการขอบคุณในความปรอดปรานใหม่ๆ ของอัลลอฮ์ และในโอกาสที่มีบุตร

ตอนที่ 8

การญิฮาด

الجهاد

1. นิยาม

การญิฮาด คือ การทุ่มเทพลกำลังและความสามารถในการต่อสู้กับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา

2. เหตุผลทางบทบัญญัติ

การญิฮาดนั้น คือจุดสูงสุดแห่งโดมของอิสลาม เป็นการเสียสละอันประเสริฐยิ่ง ถูกบัญญัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่อไปนี้

1. เพื่อเชิดชูดำรัสของอัลลอฮ์ให้สูงส่ง และให้มีการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์เพียงองค์เดียว
2. เพื่อคืนความสุขแก่มนุษยชาติ และนำพวกเขาออกจากความมืดสู่แสงสว่าง
3. เพื่อดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมบนแผ่นดิน ให้สัจธรรมปรากฏและความเท็จต้องเสื่อมสลาย อันจะเป็นการยับยั้งมิให้ความวิบัติเกิดขึ้น
4. เพื่อเผยแพร่ศาสนา เพื่อปกป้องมุสลิม และตอบโต้แผนการชั่วร้ายของผู้ปฏิเสธศรัทธา

3. ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติเกี่ยวกับการญิฮาด

การญิฮาด โดยทั่วไปนั้นเป็นภาคบังคับส่วนรวม (ฟัรฎูกิฟายะฮ์) แต่จะเป็นภาคบังคับรายบุคคล (ฟัรฎุอัยน์) ในกรณีต่อไปนี้ สำหรับทุกคนที่มีความสามารถ

1. เมื่ออยู่ในแนวทหารเพื่อทำสงคราม
2. เมื่อศัตรูบุกประชิดบ้านเมือง
3. เมื่อผู้นำสั่งเคลื่อนทัพ

4. เงื่อนไขที่จำเป็นต้องญิฮาด

- เป็นมุสลิม
- มีสติสัมปชัญญะ
- บรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ
- เพศชาย
- ปราศจากความอุปสรรคหรือความลำบาก (เช่น เจ็บป่วย ตาบอด และพิการ)
- มีเสบียง

5. ประเภทของการญิฮาด

การญิฮาดมี 4 ประเภท

1. เสียสละกำลังกาย โดยการเรียนรู้บัญญัติศาสนา แล้วปฏิบัติ และเผยแพร่ และการอดทนต่อความลำบากในการเรียกร้องเชิญชวน
2. ต่อสู้กับชัยฏอนมารร้าย คือการจัดความคลุมเครือและอารมณ์ใฝ่ต่ำ ซึ่งมาจากการยุยงของมารร้าย
3. ต่อสู้กับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาและพวกก๊กลับกลอก (มุนาฟิก) ด้วยวาจา พลละกำลัง และใจ
4. ต่อสู้กับเหล่าผู้อธรรม ผู้ทำอุตุกรรม และความชั่วทั้งหลาย ดีที่สุดต่อสู้ด้วยการใช้มือหรือกำลังกาย หากมีความสามารถ หากไม่สามารถก็ด้วยวาจา หากไม่สามารถก็ด้วยใจ

6. ความประเสริฐของผู้ที่เสียชีวิตในสงคราม

สำหรับผู้เสียชีวิตในสงครามนั้น ณ ที่อัลลอฮ์มีผลบุญ 7 ประการ

1. ได้รับการอภัยโทษตั้งแต่เลือดหยดแรก
2. จะได้เห็นที่พำนักของเขาในสวรรค์
3. จะได้รับการคุ้มครองจากการลงโทษ
4. เขาจะปลอดภัยจากการตื่นตระหนกครั้งยิ่งใหญ่ (ในปรโลก)
5. จะได้สวมอาภรณ์แห่งศรัทธา
6. จะมีสาวสวรรค์เป็นภรรยา
7. จะได้รับการขออุทธรณ์ให้แก่เครือญาติถึงเจ็ดสิบคน

7. หลักปฏิบัติในการทำสงคราม

ส่วนหนึ่งจากหลักปฏิบัติในการทำสงครามนั้นคือ ไม่ตีตลบหลังข้าศึก ไม่ฆ่าเด็กและสตรี หากพวกเขาไม่ร่วมทำสงครามด้วย ไม่ล่าพองตน ไม่หลงตน ไม่คาดหวังอยากจะได้เจอสัตว์ ต้องขอคู่อำนาจจากอัลลอฮ์ให้พระองค์ช่วยเหลือ เช่น

«اللَّهُمَّ مَنْزِلَ الْكِتَابِ، وَمَجْرِي السَّحَابِ، وَهَازِمَ الْأَحْزَابِ اهْزِمْهُمْ وَانْصُرْنَا عَلَيْهِمْ»

“โอ้อัลลอฮ์ ผู้ทรงประทานคัมภีร์ ผู้ขับเคลื่อนก้อนเมฆ ผู้ทำให้ศัตรูพราลัย โปรดให้พวกเขาพ่ายแพ้ และโปรดให้การช่วยเหลือแก่พวกเรา”

- ห้ามหันหลังหนีขณะเผชิญหน้ากับศัตรู นอกจากในสองกรณี

1. ถอยหนีเพื่อการสู้รบ (ถอยเพื่อตั้งหลัก)
2. ถอยเพื่อไปรวมกับอีกกลุ่ม

8. เซลยสงคราม

1. สตรีและเด็กจะถูกจับเป็นทาส

2. ผู้ชายที่เป็นนักรบ ผู้นำมีสิทธิเลือกกระหว่าง ปล่อยพวกเขาไป หรือเอาค่าไถ่ หรือประหารชีวิต

ผู้นำ (แม่ทัพ) ต้องตรวจตราทหารเมื่อออกรบ ห้ามมิให้ผู้ชักจูงยุยงผู้อื่นให้ละทิ้งสงครามออกไปกับ กองทหาร และห้ามผู้ที่ก่อความทำให้ทหารเสียขวัญกำลังใจออกรบ และไม่อาศัยความช่วยเหลือจากต่างศาสนา (กาฟิร) นอกจากนี้ในภาวะคับขันเท่านั้น ให้จัดเตรียมเสบียง และสิ่งเคลื่อนทัพโดยสุภาพ และจัดหาที่พำนักที่ดีแก่ทหาร และหักห้ามมิให้ทหารกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติ สร้างขวัญกำลังใจ กำชับให้มีความอดทน แบ่งทหารเป็นหมู่เหล่า อาศัยผู้มีประสบการณ์ ให้จัดเวรยาม ส่งกองสอดแนมไปยังศัตรู ให้ทรัพย์สินเชลยเป็นรางวัลแก่ทหาร ปรีกษาหารือกับสภาที่ปรึกษาในการทำสงคราม

9. หน้าที่ของทหารต่อผู้นำ(แม่ทัพ)

ทหารต้องเชื่อฟังผู้นำ มีความอดทน อดกลั้น ไม่ทำสงครามโดยไม่ได้รับอนุญาต เว้นแต่ในกรณีที่ศัตรูจู่โจม และเกรงว่าจะได้รับอันตราย และหากศัตรูขอเจรจาพักรบหรืออยู่ในเดือนต้องห้าม (เซาวาล ชุลเกาะ อุตะฮฺ ชุลหิจญะฮฺ และเราะญับ) ก็สามารถทำได้

หมวดที่ 2 การทำธุรกรรม

القسم الثاني : المعاملات

ตอนที่ 1

การซื้อขาย

1. คำนิยาม

เชิงภาษา : มาจากคำว่า บาอา คือ การแลกเปลี่ยนทรัพย์สินกับทรัพย์สิน หรือการให้สิ่งแลกเปลี่ยนแก่กัน

เชิงบทบัญญัติ : คือ การทำนิติกรรม (หรือข้อตกลง) แลกเปลี่ยนทรัพย์สิน โดยให้ถือกรรมสิทธิ์ครอบครอง หรือให้ใช้ประโยชน์อย่างถาวร และไม่ใช่เพื่อการกุศล

ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ :

การซื้อขายเป็นสิ่งอนุมัติ โดยอิงหลักฐานจากอัลกุรอาน หะดีษ มติเอกฉันท์ของปวงปราชญ์ และสอดคล้องกับสติปัญญา

2. เหตุผลจากการอนุมัติการซื้อขาย

เนื่องจากเงินตราและสินค้านั้น อยู่กระจัดกระจายในหมู่ผู้คนทั่วไป ขณะที่ผู้หนึ่งมีความต้องการสิ่งที่ยู่ในการครอบครองของอีกผู้หนึ่ง ซึ่งเขาจะไม่ได้รับ เว้นแต่จะต้องมีสิ่งแลกเปลี่ยน

การซื้อขายเป็นการจัดความเดือดร้อน และบรรลู่ในสิ่งที่ต้องการ ดังนั้นศาสนาจึงอนุมัติการซื้อขาย เพื่อให้เกิดประโยชน์โดยรวม

องค์ประกอบหลักของการซื้อขาย

1. คำเสนอและสนอง
2. ผู้ซื้อและผู้ขาย
3. สินค้าและราคา

สำนวนการซื้อขาย

คือ คำเสนอและคำสนองตอบรับ และทุกๆ สิ่งที่บ่งบอกถึงความพึงพอใจ เช่น ฉันขายแก่ท่าน ฉันมอบสิ่งนี้แก่ท่าน หรือฉันให้เป็นกรรมสิทธิ์ของท่าน และผู้ซื้อบอกว่า ฉันซื้อ ฉันรับเป็นกรรมสิทธิ์ ฉันตกลง หรือคำอื่นๆ ในทำนองนี้

และการซื้อขายสมบูรณ์ได้เพียงการกระทำจากฝ่ายเดียว (เช่น คำพูด หรือการมอบให้) และจากทั้งสองฝ่าย (ผู้ซื้อ ผู้ขาย)

การซื้อขายทางโทรศัพท์

การสนทนาทางโทรศัพท์นั้น ให้ถือว่าเป็นสถานที่ทำการซื้อขาย และการซื้อขายจะสิ้นสุดลงเมื่อจบการ

สนทนา เพราะสถานที่ในการซื้อขาย ให้ยึดธรรมเนียมปฏิบัติเป็นเกณฑ์

เงื่อนไขที่ทำให้การซื้อขายสมบูรณ์ 7 ประการ

1. ความพึงพอใจจากทั้งสองฝ่าย (ผู้ซื้อ ผู้ขาย) หรือความพึงพอใจของตัวแทน
2. ทั้งสองฝ่ายอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการได้ (คือ เป็นไท บรรลุนิติภาวะและมีสติสัมปชัญญะ)
3. สินค้าต้องเป็นสิ่งที่อนุมัติให้ใช้ประโยชน์ ดังนั้น ไม่อนุญาตให้ซื้อขายสิ่งที่ไม่ใช่ประโยชน์ สิ่งที่เป็นประโยชน์ที่ต้องห้าม (หะรอม) เช่น เหล้า และหมู และสิ่งที่เป็นประโยชน์ของมันไม่เป็นที่อนุมัติ นอกจากในภาวะคับขัน เช่น ชากสัตว์
4. สินค้าต้องเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขาย หรือผู้ขายได้รับอนุญาตให้ขาย ขณะทำสัญญา
5. สินค้าต้องรู้ชัดเจนโดยการเห็น หรือระบุลักษณะรูปร่างพรรณ
6. ราคาเป็นที่ทราบกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย
7. สินค้าและราคาสามารถส่งมอบแก่กันได้ ดังนั้น การขายสิ่งที่ผลิต (เช่น สัตว์ หรือพืช) ขายนอกในอากาศ หรือทำนองเดียวกันนี้ ใช้ไม่ได้

เงื่อนไขในการซื้อขาย

เงื่อนไขในการซื้อขายมี 2 ประเภท

1. เงื่อนไขถูกต้องซึ่งมีผลบังคับ
2. เงื่อนไขไม่ถูกต้องซึ่งส่งผลให้การทำสัญญาเป็นโมฆะ

สำหรับเงื่อนไขถูกต้อง เช่น มีเงื่อนไขว่าให้ผ่อน หรือจ่ายก่อนเพียงบางส่วน หรือให้มีสิ่งค้ำประกัน หรือมีหลักประกัน เพราะส่งผลดีต่อพันธะสัญญา หรือมีเงื่อนไขเกี่ยวกับลักษณะของสินค้า ทำนองนี้ คือลุล่วงลุลอ สุอะลยฮิวะสัลลัม กล่าวว่

«الْمُسْلِمُونَ عَلَى شُرُوطِهِمْ»

“บรรดาผู้ศรัทธาต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ให้ไว้ต่อกัน” (บันทึกโดย อะหมัด และอบู ดาหวัด 3594)

และการที่ผู้ขายตั้งเงื่อนไขต่อผู้ซื้อว่า จะใช้ประโยชน์ของสินค้าสักระยะ เช่น อาศัยในบ้านหลังนั้นเป็นเวลาหนึ่งเดือน เงื่อนไขเช่นนี้ก็ถูกต้อง

สำหรับเงื่อนไขที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่

- **เงื่อนไขไม่ถูกต้อง และการซื้อขายเป็นโมฆะ** เช่น ฝ่ายหนึ่งตั้งเงื่อนไขแก่อีกฝ่ายโดยมีสัญญาซ้อน เช่น ซื้อขายพร้อมกุ๊ยม และให้เช่าพร้อมกับซื้อขาย
 - **เงื่อนไขเป็นโมฆะแต่เพียงลำพัง** แต่การซื้อขายไม่เป็นโมฆะ เช่น ผู้ซื้อตั้งเงื่อนไขว่าหากซื้อสินค้าไปแล้วเกิดขาดทุน ก็จะไม่คืนสินค้า หรือตั้งเงื่อนไขว่าอย่าไปขายต่อหรือมอบให้แก่ผู้ใด
- แต่เมื่อเงื่อนไขนั้นส่งผลดีต่อสัญญาซื้อขาย เงื่อนไขนั้นก็ถูกต้อง

การค้าขายที่ต้องห้าม

อิสลามได้อนุมัติการค้าขายทุกประเภทที่จะนำมาซึ่งความดีและความจำเริญ และห้ามการซื้อขายบางประเภท เนื่องจากไม่ทราบรายละเอียด และมีความเสี่ยง หรือเกิดผลเสียต่อวงการตลาด หรือเกิดผลต่อความรู้สึก เป็นเหตุให้มีการวิวาทต่อกัน และพิพาทกัน ได้แก่

1. **บัยอุมุลามะสะฮฺ** (การซื้อขายโดยการสัมผัส) เช่นผู้ขายกล่าวว่า ผ้าชิ้นใดที่ท่านสัมผัส ก็จะเป็นของท่าน ด้วยราคาเท่านั้นเท่านี้ การขายเช่นนั้น เป็นโมฆะ เนื่องจากมีความไม่ชัดเจนและมีความเสี่ยง
2. **บัยอุมุนาบะชะฮฺ** (การโยนสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ) เช่นกล่าวว่า ผ้าชิ้นใดที่ท่านโยนมายังฉัน ก็จะเป็นของฉัน ด้วยราคาเท่านั้นเท่านี้ การซื้อขายเช่นนั้นก็เป็นโมฆะ เนื่องจากมีความเสี่ยงและไม่ชัดเจน
3. **บัยอุนหะศอด** (โยนก้อนหิน) เช่นผู้ขายกล่าวว่า จงโยนก้อนหิน หากโดนชิ้นใด ก็จะเป็นของท่าน ด้วยราคาเท่านั้นเท่านี้ การซื้อขายเช่นนั้นก็ไม่ถูกต้อง เนื่องจากไม่มีความชัดเจนและมีความเสี่ยง
4. **บัยอุนัจญ์ฮฺ** (แบบมีหน้าม้า) คือการเพิ่มราคาจากผู้ที่ไม่ต้องการซื้อสินค้า (เพื่อให้ผู้ซื้อหลงกลและซื้อในราคาที่สูง) เป็นการซื้อขายที่ต้องห้าม เพราะเกิดผลเสียต่อผู้ซื้อ และเป็นการหลอกลวง
5. **สองขายในหนึ่งขาย** (ขายสองแบบ) เช่น ผู้ขายกล่าวว่า ฉันขายสิ่งนี้แก่ท่าน โดยที่ท่านต้องขายสิ่งนั้นแก่ฉัน หรือ ฉันขายสิ่งนี้แก่ท่านด้วยราคาสด 10 หรือราคาผ่อน 20 แล้วก็แยกย้ายจากกันก่อนที่จะตกลงกันในราคาใด การกระทำเช่นนั้นไม่ถูกต้อง เนื่องจากการซื้อขายยังผูกพันอยู่กับเงื่อนไข (ในตัวอย่างแรก) และเนื่องจากราคาไม่แน่นอน (ในตัวอย่างที่สอง)
6. **ผู้ที่อยู่ในเมืองขายแทนผู้มาจากชนบท** นั่นก็คือ นายหน้า (ตัวกลาง) ซึ่งจะขายสินค้าด้วยราคาสูงกว่าราคาทั่วไป (ปกติ)
7. **การขายตัดหน้า** เช่น เขากล่าวแก่คนที่ซื้อสินค้าชิ้นหนึ่งในราคา 10 เหรียญ โดยกล่าวว่า ณ ที่ฉันก็มีสิ่งเหมือนกันแต่ขายแค่ 9 เหรียญ
8. **ขายสินค้าที่ยังมิได้ครอบครอง**
9. **บัยอูลินะฮฺ** คือ ขายสินค้าในราคาผ่อน (หรือเครดิต) แล้วซื้อคืนด้วยราคาสด ในราคาที่น้อยกว่า
10. **การซื้อขายหลังจากอะซานครั้งที่สองในละหมาดวันศุกร์** (สำหรับคนที่วาญิบต้องละหมาดวันศุกร์)

ตอนที่ 2

บทบัญญัติเกี่ยวกับดอกเบี้ย

احكام الربا

1. นิยามของดอกเบี้ย

เชิงภาษา คือ การเพิ่มเติมและงอกเงย และจะถูกนำมาใช้กับการซื้อขายที่ต้องห้ามทุกประเภท

เชิงบทบัญญัติ คือ การเพิ่มในสิ่งต่างๆ ที่ถูกกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ หรือการทำนิติกรรมในการแลกเปลี่ยน โดยที่ไม่มีความเท่าเทียมกันตามกรอบของศาสนา หรือ สิ่งแลกเปลี่ยนของอีกฝ่ายยังคงค้างจ่าย หรือค้างจ่ายทั้งสองฝ่าย

2. เหตุผลการห้ามดอกเบี้ย

ดอกเบี้ยเป็นสิ่งต้องห้าม (หะรอม) เนื่องจาก

1. มีความไม่สมดุล (ไม่มีสิ่งแลกเปลี่ยนกัน) ระหว่างความเหน็ดเหนื่อยกับผลที่ได้รับ เพราะเจ้าหนี้ที่เอาดอกเบี้ยนั้นไม่ต้องใช้ความพยายาม ไม่ต้องทำอะไร และไม่ต้องรับภาระการขาดทุนในสิ่งที่จะเป็นรายได้ของเขา หรือกำไรที่เขาจะได้รับ

2. ระบบเศรษฐกิจจะพังทลาย เพราะเจ้าหนี้ไม่ทำงานและอยู่อย่างสบาย เกียจคร้าน เพียงเพราะมีความละโมภในผลตอบแทนที่เป็นกำไร และเพิ่มภาระแก่ลูกหนี้ โดยที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของระบบดอกเบี้ย

3. ทำลายจริยธรรมของสังคม เพราะขาดการร่วมมือระหว่างกัน เป็นเหตุ นำพาสู่การเอาเปรียบเห็นแก่ตัว แทนที่จะมีการเสียสละ ความรัก และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

4. มีการแยกชนชั้นในสังคม ระหว่างคนทำงาน คนจน กับกลุ่มนายทุน ซึ่งแรงงานและความเหน็ดเหนื่อยของพวกเขาถูกเอาเปรียบ

3. ประเภทของดอกเบี้ย

ดอกเบี้ยตามทัศนะของผู้รู้ส่วนมาก มี 2 ประเภท

1. ดอกเบี้ยเชิงเวลา (ริบา อันนะสีอะฮฺ)

คือ การยืระยะเวลาในการชำระหนี้ นั่นก็คือ ฝ่ายหนึ่งต้องจ่ายเพิ่ม เพื่อทดแทนกับการยืระยะเวลาในการจ่าย ซึ่งเรียกว่า ผ่อน (หรือ เช้น หรือ เครดิต)

2. ดอกเบี้ยเชิงปริมาณ หรือความเหลื่อมล้ำ (ริบา อัลฟัฎล)

คือ ความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมกันในเรื่องแลกเปลี่ยนชนิดเดียวกัน เช่น ทองคำแลกเปลี่ยนกับทองคำ ที่มีน้ำหนักไม่เท่ากัน ข้าวบาเล่กับข้าวบาเล่ที่มีปริมาณไม่เท่ากัน หรืออื่นๆ ในทำนองนี้ จากทรัพย์สินที่มีมูลเหตุดอกเบี้ยเชิงปริมาณ (คือ ทองคำ เงิน ข้าวสาลี ข้าวบาเล่ อินทผลัม และเกลือ) ดอกเบี้ยประเภทนี้ถูกเรียกว่า “ดอกเบี้ยการซื้อขาย และดอกเบี้ยที่ซ่อนเร้น (มองไม่เห็น)”

- ดอกเบี้ยประเภทที่สามตามทัศนะของอัชชาฟีอียะฮ์ (ผู้รู้มัซฮับชาฟีอียะฮ์) คือ ดอกเบี้ยในการครอบครองกรรมสิทธิ์ คือ การยืมระยะเวลาในการครอบครองสิ่งแลกเปลี่ยนจากทั้งสองฝ่าย หรือจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

- ดอกเบี้ยประเภทที่สี่ (ตามทัศนะของบางส่วน) คือ ดอกเบี้ยในการกู้ยืม คือ การกู้ยืมที่เรียกร้องผลประโยชน์

แต่ในความเป็นจริง การแบ่งประเภทของดอกเบี้ยยังคงอยู่ในสองประเภทหลักข้างต้น

นักเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่แบ่งดอกเบี้ยเป็น 2 ประเภท

1. ดอกเบี้ยเงินกู้ที่นำมาใช้ในการบริโภค

คือ ส่วนเพิ่มที่ถูกเก็บจากการกู้ยืมที่นำไปซื้อสิ่งจำเป็นพื้นฐาน เช่น อาหาร เครื่องดื่ม และยารักษาโรค และในทำนองนี้

2. ดอกเบี้ยเงินกู้ที่นำมาลงทุน

คือ เพื่อใช้ในการผลิต เช่น สร้างโรงงาน โรงเรือน หรือเพื่อเป้าหมายในการค้า

และดอกเบี้ยยังแบ่งได้อีก 2 ประเภท

1. ดอกเบี้ยทบเท่าทวี คือ ดอกเบี้ยที่คิดเพิ่มในอัตราหลายเท่า

2. ดอกเบี้ยธรรมดา คือ ดอกเบี้ยที่คิดเพิ่มเพียงเล็กน้อย

ดอกเบี้ยเป็นสิ่งต้องห้ามในทุกๆ การทำธุรกรรม ไม่ว่าจะเป็นดอกเบี้ยเชิงปริมาณ ดอกเบี้ยเชิงเวลา ดอกเบี้ยทบเท่าทวี หรือดอกเบี้ยธรรมดา ดอกเบี้ยเพื่อการบริโภคหรือลงทุน

อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا﴾ [البقرة: 275]

“อัลลอฮ์ทรงอนุมัติการค้าขาย และห้ามดอกเบี้ย” (อัลบะเกาะเราะฮ์ 275)

3. แนวทางที่จะปลอดภัยจากดอกเบี้ย มีหลายประการ

อิสลามได้วางหลายแนวทางเพื่อให้บริสุทธิ์จากดอกเบี้ย ได้แก่

1. อนุมัติให้มีการหุ้นส่วน (ร่วมทุน) คือ การหุ้นส่วนจากสองคน คนหนึ่งมีต้นทุน และอีกคนเป็นผู้ลงมือทำ ถ้าใครแบ่งตามที่ได้ตกลงกัน การขาดทุนจะเกิดแก่เจ้าของทุน ส่วนผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบในการขาดทุน แต่เขาขาดทุนในแรงงาน

2. อนุญาตให้มีการซื้อขายล่วงหน้า คือ (สะสม) คือ จ่ายก่อนและจะส่งมอบสินค้าภายหลัง

ผู้ใดมีความเดือดร้อนต้องการทรัพย์ ก็ให้ขายผลผลิตตามฤดูกาล ด้วยราคาที่เหมาะสม (ตามเงื่อนไขที่ถูกกล่าวไว้ในตำราฟิคุฮ์)

3. อนุญาตให้มีการขายผ่อน (เชื้น หรือเครดิต) คือ ราคาจะสูงกว่าราคาสด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวก และปราศจากดอกเบี้ย

4. ส่งเสริมให้มีกองทุนเพื่อการยืม เป็นรายบุคคล หรือแบบกลุ่ม หรือระดับชาติ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการช่วยกันอย่างแท้จริง

5. อิสลามบัญญัติให้ผู้ที่มีหนี้สินซึ่งมีความเดือดร้อน คนยากจน คนเดินทางที่ขาดปัจจัยเป็นผู้มีสิทธิรับชะกาต ทั้งนี้เพื่อขจัดความเดือดร้อนของพวกเขา และเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของพวกเขาให้ดีขึ้น

เหล่านี้คือช่องทางที่สำคัญเพื่อรักษาไว้ซึ่งความดีงามและประโยชน์แก่มนุษยชาติ และบรรลุป้าหมายในการขจัดความเดือดร้อนต่างๆ

4. กำไรหรือรายได้ที่เกิดจากธนาคาร

หมายถึง (ตามนักเศรษฐศาสตร์) คือ ส่วนเกินหรือส่วนเพิ่มที่ธนาคารจ่ายให้แก่ผู้ฝากเงิน และเรียกเก็บจากผู้กู้ยืม นั่นเป็นส่วนหนึ่งจากดอกเบี้ย ยิ่งกว่านั้น มันคือตัวตนของดอกเบี้ยโดยแท้เพียงอย่างเดียว แม้จะมีชื่อเป็นอย่างอื่นก็ตามแต่ ดังนั้นมันต้องสงสัยเลยว่า นั่นคือดอกเบี้ยที่ต้องห้าม (หะรอม) ตามอัลกุรอาน หะดีษ และมติเอกฉันท์ของปวงปราชญ์

และส่วนเพิ่มจากการกู้ยืมที่มีการตั้งเงื่อนไขไว้นั้น เป็นสิ่งต้องห้าม โดยมติเอกฉันท์ ส่วนชื่อที่เรียกว่า กู้ยืมนั้น ไม่ใช่การกู้ยืมที่แท้จริง ดังที่เชค มุหัมมัด บิน อิบรอฮีม มุฟตี ประเทศซาอุดีอาระเบียได้กล่าวไว้ว่า “ในความเป็นจริงสิ่งที่ถูกเรียกว่าการกู้ยืมนั้น ไม่ใช่การกู้ยืม เนื่องจากการกู้ยืมที่แท้จริงคือ การทำทาน การช่วยเหลือและให้ความสะดวก แต่นี่คือการแลกเปลี่ยนที่ชัดเจน คือการซื้อขายเงินตราด้วยเงินตราในราคาผ่อน และมีกำไรตามที่ตั้งเงื่อนไขไว้”

ด้วยเหตุนี้ เป็นที่ชัดเจนว่า กำไรที่ธนาคารเรียกเก็บจากการกู้ยืม และที่ธนาคารจ่ายแก่ผู้ฝากนั้น มีสถานะเท่าเทียมกับดอกเบี้ยทุกประการ

ตอนที่ 3

การเช่าและการจ้าง

الإجارة

1. ความหมาย อัลอิจูเราะฮะฮ์

คือ การทำนิติกรรมให้ใช้ประโยชน์ หรือให้ทำประโยชน์ในสิ่งที่มีมูลค่าและเป็นที่ยอมรับกันทั้งสองฝ่าย

2. ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ

การเช่าและการจ้างเป็นสิ่งที่อนุมัติ คือการทำนิติกรรมที่มีผลบังคับทั้งสองฝ่าย (ผู้ว่าจ้างและลูกจ้าง/ ผู้ให้เช่าและผู้ขอเช่า)

3. เหตุผลแห่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการจ้างและการเช่า

ในการเช่าและการว่าจ้างเป็นการแลกเปลี่ยนประโยชน์ซึ่งกันและกัน เพราะบางคนมีความต้องการคนที่ชำนาญทำงานแก่เขา สร้างอาคารและโรงเรียน รถยนต์ เครื่องมือในการบรรทุก ขนส่ง และใช้ประโยชน์ และในการว่าจ้าง เช่า เป็นการให้ความสะดวกแก่ผู้คนที่จัดการกับความเดือดร้อนต่างๆ

4. ประเภทของการเช่าและการว่าจ้าง มี 2 ประเภท

- การเช่าสิ่งของ เช่น “ฉันให้ท่านเช่าบ้านหลังนี้ หรือรถยนต์คันนี้”
- การว่าจ้างให้ทำงาน เช่น ว่าจ้างให้ก่อสร้างกำแพง หรือไถดิน หรืออื่นๆ

5. เงื่อนไขการว่าจ้างและเช่า

1. การว่าจ้างและเช่าผู้ที่อยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการได้ (มีสติสัมปชัญญะ ไม่เป็นทาส และบรรลุนิติภาวะ ตามศาสนบัญญัติ)
2. มีความชัดเจนในการใช้ประโยชน์ หรือให้ทำประโยชน์ เช่น เช่าบ้านเพื่ออยู่อาศัย ว่าจ้างเพื่อเป็นคนรับใช้ หรือเพื่องานสอน
3. ค่าเช่าหรือค่าจ้างมีความชัดเจน
4. การใช้หรือทำประโยชน์ในสิ่งที่ศาสนานอนุมัติ เช่น บ้านเพื่ออยู่อาศัย ดังนั้นไม่อนุญาตให้ว่าจ้างในสิ่งต้องห้าม เช่น การชินา (ผิดประเวณี) ร้องเพลง เช่าบ้านเพื่อทำเป็นโบสถ์ หรือเพื่อเป็นที่ขายเหล้า เหล่านี้เป็นต้น

ประเด็น การโดยสารรถยนต์ เครื่องบิน หรือเรือ หรือจ้างตัดเย็บผ้า หรือว่าจ้างให้แบกสัมภาระ โดยไม่มีการทำการตกลงกัน (สัญญา) ก็เป็นอันใช้ได้ ด้วยราคาเช่าหรือจ้างตามจารีตประเพณี

6. เงื่อนไขสิ่งที่ให้เช่า

มีเงื่อนไขว่าสิ่งที่ให้เช่า ต้องทราบชัดเจน โดยการเห็นหรือการบอกบอกลักษณะ และทำสัญญาตกลงกันให้ใช้ประโยชน์ในสิ่งนั้น โดยไม่ใช่ตัวของมัน และสามารถส่งมอบแก่กันได้ และต้องเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ และเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่า หรือผู้ให้เช่าได้รับอนุญาตในสิ่งนั้น

7. ประเด็นต่างๆ ในการให้เช่า

- สิ่งที่เป็นวัตถุสามารถให้เช่าได้ หากผู้ให้เช่าเสียชีวิต กรรมสิทธิ์จะตกแก่ทายาท ค่าเช่าก็เป็นของทายาท การเช่าจะไม่ถูกยกเลิก
- ไม่อนุญาตให้เช่าในสิ่งที่ห้ามซื้อขาย ยกเว้นเช่าสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์ (ระกัฟ) ว่าจ้างคนที่เป็นอิสระ (ไม่ใช่ทาส) และจ้างทาสที่เป็นแม่ของลูก (สามประการนี้ห้ามขายแต่ว่าจ้างหรือเช่าได้)
- การเช่าจะถูกยกเลิก เนื่องจากสิ่งที่ให้เช่าเกิดชำรุด เสียหาย หรือหมดประโยชน์
- อนุญาตให้เอาค่าจ้างในการสอน การก่อสร้างมัสยิด และอื่นๆ ในทำนองนี้ ส่วนค่าจ้างในการทำหัจญ์ สามารถเอาได้เมื่อจำเป็น
- ผู้ทำหน้าที่อิมาม ครูสอนอัลกุรอาน และ ผู้ทำหน้าที่อะซาน สามารถเอาค่าจ้างหรือรับค่าตอบแทนจากกองคลังได้ โดยไม่ต้องมีการตั้งเงื่อนไขไว้ก่อน
- ลูกจ้างหรือผู้เช่าไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย หากไม่เกิดจากการละเลย หรือใช้เกินขอบเขต
- จำเป็นต้องจ่ายค่าจ้างหรือค่าเช่า เมื่อมีการทำสัญญา และจำเป็นต้องจ่ายค่าเช่าเมื่อมีการส่งมอบสิ่งที่ให้เช่า และหากทั้งสองฝ่ายยินยอมให้มีการยืดเวลา หรือผ่อนชำระ ก็สามารถทำได้ ส่วนลูกจ้างต้องได้รับค่าจ้างเมื่อทำงานเสร็จ

ตอนที่ 4

วะกัฟ

الوقف

1. คำนิยาม

เชิงภาษา คือมาจากคำว่า วะ กอ ฟา แปลว่า สงวน ระวัง และบริจาค

เชิงวิชาการ คือ การสงวนทรัพย์สินหลักที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ไว้ และนำประโยชน์ไปบริจาคเพื่อเป็นทาน

2. หลักฐานการทำวะกัฟ

มีหลักฐานจากหะดีษ และมติเอกฉันท์ของปวงปราชญ์

หลักฐานจากหะดีษ

أَنَّ عُمَرَ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي أَصَبْتُ مَا لَا يَخْتِيرُ لَمْ أَصِبْ قَطُّ مَا لَا أَنْفَسَ عِنْدِي مِنْهُ، فَمَا تَأْمُرُنِي فِيهِ؟ قَالَ: «إِنْ شِئْتَ حَبَسْتَ أَصْلَهَا وَتَصَدَّقْتَ بِهَا، غَيْرَ أَنَّهُ لَا يُبَاعُ أَصْلُهَا وَلَا يُوهَبُ وَلَا يُورَثُ»

อุมัร บิน อัลค็อฏฏอบ กล่าวว่า “โอ้ท่านเราะสูลของอัลลอฮ์ ฉันได้ครอบครองทรัพย์สิน (ที่ดินได้มาโดยการซื้อ) ที่เมืองคัยบะรฺ ฉันไม่เคยได้รับทรัพย์สินที่มีค่าเช่นนี้มาก่อน ท่านจะสั่งให้ฉันทำสิ่งใด ท่านเราะสูลกล่าวว่า “หากท่านต้องการก็จงระวังสิทธิไว้ (ห้ามถ่ายโอนกรรมสิทธิ์) โดยไม่ขายและไม่มอบให้คนอื่น และไม่เป็นมรดก แล้วนำผลประโยชน์มาบริจาคเป็นทาน”

فَتَصَدَّقَ بِهَا عُمَرُ عَلَى الْفُقَرَاءِ وَذَوِي الْقُرْبَى وَالرَّقَابِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَالضَّيْفِ، وَلَا جُنَاحَ عَلَى مَنْ وَلِيَهَا أَنْ يَأْكُلَ مِنْهَا بِالْمَعْرُوفِ أَوْ يَطْعَمَ صَدِيقًا غَيْرَ مَتَمُولٍ فِيهِ.

“แล้วอุมัรก็บริจาคเป็นทานแก่คนยากจน ญาติใกล้ชิด ในการไถ่ทาส และแก่นักบวชในศาสนา คนเดินทางที่ขาดเสบียง และผู้ที่เป็นแขก และไม่เป็นบาปแก่ผู้ใดแลที่จะบริโภครตามปกติวิสัย (ธรรมเนียม) หรือให้ผู้อื่นบริโภคโดยไม่ถือเอาเป็นกรรมสิทธิ์” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 2586, มุสลิม 1633, อัตติรมิซีย์ 1375, อันนะสาอี 3640, อับูดาวูด 2878, และท่านอื่น)

การทำวะกัฟเป็นคุณสมบัติที่โดดเด่นของมุสลิม

ญาบิร กล่าวว่า “ไม่มีสาวกของเราจะสุจริตใคร่ที่ที่มีความสามารถ นอกจากเขาจะทำการวะกัฟ

จากหะดีษบทนี้ เป็นที่ประจักษ์ว่า ผู้คนในปัจจุบันนี้ มีความแตกต่างกับยุคของบรรดาเศาะหาบะฮ์ เพราะโดยมากในปัจจุบันจะไม่มีใครรู้จักสิ่งใด นอกจากการทำพินัยกรรม พวกเขาไม่รู้จักการทำวะกัฟ

3. เหตุผลการบัญญัติการทำวะกัฟ

1. ส่งเสริมให้ผู้ที่มีฐานะดีเตรียมเสบียงเพื่อโลกหน้า โดยการทำความดีให้มากๆ โดยให้ทำการบริจาค

ทรัพย์สินเพื่อเป็นทาน เพราะเกรงว่าหลังจากที่เขาตายไปแล้ว ทรัพย์สินของเขาจะถูกถ่ายโอนไปยังผู้ที่ไม่รู้จักรักษา แล้วการทำงานของเขาก็จะถูกกลบฝัง และลูกหลานของเขาจะยากจน และเพื่อป้องกันมิให้เกิดเช่นนั้น และเพื่อให้มีส่วนร่วมในการทำความคิด ศาสนาจึงบัญญัติให้มีการทำวะกะฟ เพื่อที่เขาจะทำความดีด้วยตัวเอง และจัดการตามความประสงค์ และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง เหมือนกับตอนที่เขามีชีวิต

2. การทำวะกะฟเป็นสาเหตุหลัก (ปัจจัยหลัก) ที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งมัสญิด โรงเรียน และอื่นๆ ที่เป็นการกุศล เพราะตามประวัติศาสตร์มัสญิดโดยมากดำรงอยู่ด้วยกับสิ่งวะกะฟ ยิ่งกว่านั้น สิ่งจำเป็นอื่นๆ ที่เกี่ยวกับมัสญิด เช่น การทำความสะอาด เครื่องปู และปัจจัยยังชีพของผู้ดูแล ยังต้องอาศัยสิ่งวะกะฟ

4. ถ้อยคำวะกะฟ

ถ้อยคำที่ชัดเจน เช่น ฉันได้สงวนสิทธิไว้ ฉันทำการวะกะฟ ฉันทำทานในหนทางแห่งอัลลอฮ์ และถ้อยคำที่เป็นนัย เช่น ฉันทำทาน ฉันหวังห้ามไว้มิให้มีการโอนกรรมสิทธิ์ ฉันให้มันอยู่ตลอดไปโดยไม่เป็นสิทธิของผู้ใด

ถ้อยคำที่เป็นนัยจะบ่งชี้ถึงการทำวะกะฟได้ โดยอย่างหนึ่งอย่างใดหนึ่งจากสามกรณี

1. ถ้อยคำเป็นนัยและเจตนาทำวะกะฟ
2. ถ้อยคำที่เป็นนัยพร้อมกับถ้อยคำที่ชัดเจน หรือพร้อมกับถ้อยคำที่เป็นนัยเช่น ฉันสงวนสิ่งนี้ไว้ หรือสิ่งนี้เพื่อหนทางแห่งอัลลอฮ์ หรือให้อยู่ตลอดไปโดยไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใด
3. การระบุลักษณะของสิ่งของ เช่น สิ่งนี้ห้ามขายและห้ามมอบให้ และเช่นเดียวกัน การวะกะฟจะสมบูรณ์โดยการกระทำ เช่น สร้างมัสญิดในที่ดินตนเองแล้วอนุญาตให้คนอื่นละหมาด

5. ประเภทของการทำวะกะฟ

การทำวะกะฟโดยแบ่งตามผู้รับประโยชน์ มี 2 ประเภท

- การกุศล
- เพื่อส่วนตัวหรือลูกหลาน

1. วะกะฟเพื่อการกุศล

คือ ในเบื้องต้นวะกะฟเพื่อการกุศล แม้ว่าเพียงระยะเวลาหนึ่งก็ตาม จากนั้นจะวะกะฟแก่คนใด หรือกลุ่มใดเป็นการเฉพาะเจาะจง เช่น บริจาคที่ดินแก่โรงพยาบาล หรือโรงเรียน ต่อจากนั้นจะเป็นของลูกหลาน

2. วะกะฟเพื่อส่วนตัวหรือลูกหลาน

คือ สิ่งที่จะวะกะฟในเบื้องต้นแก่ตัวเอง หรือคนใด หรือกลุ่มใด เป็นการเฉพาะ แล้วต่อมาจะวะกะฟเพื่อการกุศล เช่น วะกะฟแก่ตัวเองเมื่อเขาเสียชีวิตจะเป็นของลูกๆ และเมื่อพวกเขาเสียชีวิตจะวะกะฟเพื่อการกุศล

6. สิ่งที่ทำวะกะฟ

สิ่งที่ทำวะกะฟคือ ทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่มีอยู่ (สิ่งปลูกสร้าง) เช่น อาคาร ที่ดิน หรือบ้าน โดยมีเอกฉันท์ หรือสังหาริมทรัพย์ (ทรัพย์สินเคลื่อนย้ายได้) เช่น หนังสือ เสื้อผ้า สัตว์เลี้ยง และอาวุธ

ดังหะดีษที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าวว่า

«وَأَمَّا خَالِدٌ فَإِنَّكُمْ تَظْلُمُونَ خَالِدًا فَإِنَّهُ اخْتَبَسَ أَرْعَهُ وَأَعْتَدَهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ»

“สำหรับคอลิดนั้น แท้จริงพวกท่านอธรรมต่อคอลิด (โดยกล่าวว่าไม่จ่ายชะกาตเสียเกราะ เพราะเข้าใจว่ามีไว้เพื่อค้าขาย) เนื่องจากเขาได้บริจาคเสียเกราะและอาวุธของเขาเพื่ออัลลอฮ์แล้ว” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 1399, มุสลิม 983, อัตติรมิซีย์ 3761, อันนะสาอี 2464, อบู ดาวูด 1623, และอะหมัด 2/323)

และมติเอกฉันท์ของประชาชาตินี้ ในการวะกัฟเสีย และโคมไฟ แกมัสยิด โดยไม่มีการคัดค้าน

การวะกัฟเครื่องประดับเพื่อการสวมใส่และเย็บ (เช่น ชุดเจ้าสาวเพื่อให้เย็บ) ก็ใช้ได้ เนื่องจากการวะกัฟคือถาวรวัตถุที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ก็เช่นเดียวกับอาคาร

7. เงื่อนไขผู้วะกัฟ

ผู้ที่ทำวะกัฟต้องประกอบด้วยเงื่อนไขต่อไปนี้ หากขาดข้อหนึ่งข้อใด การทำวะกัฟใช้ไม่ได้

1. ต้องมีคุณสมบัติที่จะบริจาคได้ การทำวะกัฟของทรัพย์สินที่ปล้น หรือซื้อแต่ยังไม่ได้สิทธิ์ครอบครองโดยสมบูรณ์ ก็ใช้ไม่ได้
2. ผู้วะกัฟต้องมีสติสัมปชัญญะ ดังนั้นการทำวะกัฟของคนวิกลจริต คนปัญญาอ่อน และในทำนองนี้ใช้ไม่ได้
3. ต้องบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ ดังนั้นการวะกัฟของเด็ก ใช้ไม่ได้ ไม่ว่าจะรู้เพียงสาหรือไม่ก็ตาม
4. เป็นผู้มีความสามารถในการใช้ทรัพย์สิน (เป็นผู้ที่มีความปราดเปรื่อง) ดังนั้นการวะกัฟของผู้ที่ถูกอายัดใช้ไม่ได้ (อายัดเพราะสติไม่สมประกอบ หรือล้มละลาย)

8. เงื่อนไขสิ่งวะกัฟ

เพื่อให้สิ่งวะกัฟดำเนินอย่างต่อเนื่อง ต้องประกอบด้วยเงื่อนไขต่อไปนี้

1. ต้องเป็นทรัพย์สินอสังหาริมทรัพย์ (สิ่งปลูกสร้าง) เช่น อาคาร หรืออื่นๆ
2. เป็นทรัพย์สินที่ทราบตัวตน ปริมาณอย่างชัดเจน
3. เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้วะกัฟ ขณะที่วะกัฟ
4. จะต้องเจาะจง ดังนั้นการวะกัฟสิ่งที่ไม่เจาะจงใช้ไม่ได้
5. สิ่งที่จะวะกัฟจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น
6. สามารถใช้ประโยชน์ได้ตามปกติวิสัย
7. ใช้ประโยชน์ในสิ่งที่ศาสนานูมนิต

9. การใช้ประโยชน์จากสิ่งวะกัฟ

การใช้ประโยชน์จากสิ่งวะกัฟ เช่น บ้านโดยการอยู่อาศัย พาหนะโดยการขับขี่ และสัตว์โดยการตัดเอาขน นม ไข่ หรืออื่นๆ ไปใช้ประโยชน์

10. ความแตกต่างระหว่างวะกะฟและวะศียะฮฺ(พินัยกรรม)

1. วะกะฟ คือการสงวนไว้ซึ่งสิทธิของทรัพย์สินหลัก และบริจาคผลประโยชน์ (ผลผลิต) ไว้เป็นทาน ขณะที่วะศียะฮฺ(พินัยกรรม) คือการโอนกรรมสิทธิ์ให้โดยสมัครใจหลังจากที่เจ้าของเสียชีวิต ไม่ว่าจะเป็นวัตถุหรือผลประโยชน์ต่างๆ

2. วะกะฟมีผลบังคับ จะกลับคำหรือยกเลิกไม่ได้ (ตามทัศนะของผู้รู้โดยรวม) เนื่องจากท่านเราะสูลคือลุลลอฮฺจะดลยิบะฮ์ลัม กล่าวแกุ่มัรว่า

«إِنْ شِئْتَ حَبَسْتَ أَصْلَهَا وَتَصَدَّقْتَ بِهَا»

“หากท่านต้องการ (ประสงค์) ก็จงสงวนสิทธิไว้ และนำผลประโยชน์บริจาคเป็นทาน” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 2586, มุสลิม 1633 และท่านอื่น ๆ)

ส่วนพินัยกรรมนั้น จะมีผลบังคับ และอนุญาตให้เจ้าของพินัยกรรมกลับคำพูดได้ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน

3. สิ่งที่จะกะฟจะไม่มีผู้ใดถือสิทธิครอบครอง ส่วนประโยชน์เป็นสิทธิของผู้รับวะกะฟ ขณะที่พินัยกรรมนั้น สิทธิและประโยชน์ จะเป็นของผู้รับพินัยกรรม

4. การให้สิทธิใช้ประโยชน์ในสิ่งวะกะฟ จะเกิดขึ้นขณะที่ผู้กะฟมีชีวิตและหลังจากที่เสียชีวิต ส่วนสิทธิในพินัยกรรมจะเกิดขึ้นหลังจากเจ้าของพินัยกรรมเสียชีวิตเท่านั้น

5. ในการวะกะฟจะไม่มีการจำกัดปริมาณ ส่วนพินัยกรรม จะต้องไม่เกินหนึ่งในสาม เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากทายาท

6. อนุญาตให้วะกะฟแก่ทายาท ส่วนพินัยกรรมนั้น ไม่อนุญาต เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากบรรดาทายาท

ตอนที่ 5

พินัยกรรม

1. นิยาม

วะศียะฮฺ หรือพินัยกรรม คือ คำสั่งให้จัดการทรัพย์สินหลังจากที่เขาเสียชีวิต รวมถึงการคืนของฝาก การบริจาคและภาระต่างๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน การจัดงานแต่งงานให้ลูกสาว การอาบน้ำและละหมาดศพ การจัดการหนึ่งส่วนสามของทรัพย์สิน และอื่นๆ

2. หลักฐานทางบทบัญญัติการทำพินัยกรรม

อัลกุรอาน หะดีษ และมติเอกฉันท์ของปวงปราชญ์

﴿ كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةَ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴾ [البقرة: 180]

“การทำพินัยกรรมให้แก่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และบรรดาญาติที่ใกล้ชิดโดยชอบธรรมนั้นได้ถูกกำหนดขึ้นแก่พวกเจ้าแล้ว เมื่อความตายได้มายังคนหนึ่งคนใดในพวกเจ้า หากเขาได้ทิ้งทรัพย์สินสมบัติไว้ ทั้งนี้เป็นหน้าที่แก่ผู้ยำเกรงทั้งหลาย” (อัลบะเกาะเราะฮฺ 180)

และหะดีษ

«مَا حَقَّ امْرَأُ مُسْلِمٍ لَهُ شَيْءٌ يُوصِي بِهِ يَبِيتَ لِيْلَتَيْنِ إِلَّا وَوَصِيَّتُهُ مَكْتُوبَةً»

“ไม่บังควรแก่มุสลิมคนใดที่เขาจะมีภาระต้องสั่งเสียโดยที่เขานอนโดยไม่เอาใจใส่ (เผอเรอ) เพียงสองคืน นอกจากว่าต้องมีพินัยกรรมของเขาถูกจารึกไว้ ณ ที่เขา” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 2587, มุสลิม 1627, อัตติรมิซียฺ 974, อันนะสาอี 3616, อับูดาวูด 2862, อิบน์มาญะฮฺ 2699, อะหมัด 2/80, และมาลิก 1492)

3. พินัยกรรมมีผลบังคับโดย

1. วาจา
2. ลายลักษณ์อักษร
3. สัญญาณบ่งชี้ที่เข้าใจได้

หนึ่ง : วาจา

นักนิติศาสตร์อิสลามมีความเห็นพ้องกันว่าพินัยกรรมมีผลบังคับโดยคำพูดที่ชัดถ้อยชัดคำ เช่น สิ่งนี้จะเป็นกรรมสิทธิ์ของคนนั้น หรือคำพูดที่เป็นนัยแต่เข้าใจได้ว่าเป็นพินัยกรรมโดยมีพยานแวดล้อมประกอบ เช่น หลังจากฉันตายฉันให้เขาสิ่งนั้นสิ่งนี้ หรือจงเป็นพยานด้วยว่าฉันสั่งเสียสิ่งนี้แก่คนนั้น

สอง : ลายลักษณ์อักษร

ลายลักษณ์อักษรจากคนที่ไม่สามารถพูดได้ เช่น เป็นใบ้ หรือผู้ที่ลิ้นหนักพูดไม่ได้ หรือผู้ที่หมดหวังที่จะ

พูด

สาม : สัญญา

คือสัญญาที่บ่งบอกถึงการเสี่ยง และพินัยกรรมของคนเป็นใบ้ และคนที่พูดไม่ได้มีผลบังคับโดยสัญญาที่เข้าใจได้ โดยมีเงื่อนไขว่าเขาไม่สามารถพูด และหมดหวังที่จะพูดได้

4. ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ

พินัยกรรมเป็นคำสั่งที่ถูกบัญญัติไว้ในอัลกุรอาน

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا شَهِدُوا بَيْنَكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ ءَاخَرَانِ مِّنْ غَيْرِكُمْ إِن أَنْتُمْ صَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصْبَحْتُمْ مَصِيبَةً لِّلْمَوْتِ تَحْسِبُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيَقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنِ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الْآثِمِينَ ﴿١٠٦﴾﴾ [المائدة : 106]

“โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! การเป็นพยานระหว่างพวกเจ้า เมื่อความตายได้มายังคนหนึ่งคนใดในพวกเจ้า ขณะมี การทำพินัยกรรมนั้น คือสองคนที่เป็นผู้เที่ยงธรรมในหมู่พวกเจ้า หรือคนอื่นสองคนที่มีไซ้ในหมู่พวกเจ้า หากพวกเจ้าได้เดินทางไปในผืนแผ่นดิน แล้วได้มีเหตุภัยแห่งความตายประสบกับพวกเจ้า โดยที่พวกเจ้า จะต้องกักตัวเขาทั้งสองไว้หลังจากละหมาด แล้วทั้งสองนั้นก็จะสาบานต่ออัลลอฮ์ หากพวกเจ้าคลางแคลง ใจ ด้วยการให้พวกเขากล่าวว่า เราจะไม่นำการสาบานนั้นไปแลกเปลี่ยนกับราคาใด ๆ และแม้ว่าเขาจะเป็น ญาติใกล้ชิดก็ตาม และเราจะไม่ปกปิดหลักฐานของอัลลอฮ์ มิเช่นนั้นแล้ว แน่นอน เราก็คงจะอยู่ในหมู่ผู้ที่ กระทำบาป” (อัลมาอิดะฮ์ 106)

5. ประเภทของพินัยกรรม

1. พินัยกรรมภาคบังคับ (วาญิบ)
2. พินัยกรรมภาคสมัครใจ (ส่งเสริมให้ปฏิบัติ)

หนึ่ง : ภาคบังคับ

ผู้ที่มีหนี้สิน ผู้ที่มีภาระต้องรับผิดชอบและมีพันธะสัญญา จำเป็นต้องทำพินัยกรรมให้ชัดเจน โดยทำ เป็นลายลักษณ์อักษร ระบุหนี้สิน จะเป็นหนี้ที่ด่วน หรือหนี้ที่จ่ายตามระยะ และระบุให้ชัดเจนเกี่ยวกับพันธะ สัญญาต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นที่ประจักษ์แก่ทายาทในการจัดการให้ดำเนินตามพินัยกรรม

สอง : ภาคส่งเสริม (สมัครใจ)

คือการทำพินัยกรรมแก่บุคคลที่ไม่ใช่ทายาท โดยอัตราหนึ่งในสามของทรัพย์สิน หรือน้อยกว่านั้น และ ทำพินัยกรรมในด้านการกุศล ไม่ว่าจะเป็นการกุศลที่จำกัดเฉพาะ เช่น ให้แก่ญาติ หรือคนอื่นๆ หรือแก่ องค์กรใดเป็นการเฉพาะ เช่น มัสญิดนั้นๆ หรือแก่องค์กรการกุศลสาธารณะ เช่น มัสญิดต่างๆ โรงเรียน หอสมุด ค่ายลีเกีย โรงพยาบาล และอื่นๆ

6. อัตราทรัพย์สินในการทำพินัยกรรม

ไม่อนุญาตให้ทำพินัยกรรมเกินกว่าหนึ่งในสามของทรัพย์สิน เนื่องจากหะดีษของสะอัด บิน อบี วัก กอศ ที่ได้ถามท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า

أوصي بمالي كله؟ قال: «لا» قال: بالشرط؟ قال: «لا» قال: بالثلث؟ قال: «الثلث والثلث كثير»

“ได้หรือไม่ที่ฉันจะบริจาคทรัพย์สินทั้งหมด ? ท่านเราะสูลตอบว่า “ไม่” สะอัด ก็กล่าวว่า “ครึ่งหนึ่งล่ะ?” ท่านเราะสูลตอบว่า “ไม่ได้” สะอัดก็กล่าวว่า “หนึ่งในสามล่ะ?” ท่านเราะสูลก็ตอบว่า “ได้ และหนึ่งในสามนั้นก็มากแล้ว” (บันทึกโดย อัลบุคอรี 2591, มุสลิม 1628, อัตติรมิซีย์ 2116, อันนะสาอี 3628, อับูดาวูด 2864 และท่านอื่นๆ)

และไม่อนุญาตให้ทำพินัยกรรมให้กับผู้ที่ไม่ใช่ทายาท ในอัตรามากกว่าหนึ่งในสาม หรือทำพินัยกรรมแก่ทายาทผู้มีสิทธิในมรดก เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากทายาทคนอื่นๆ

7. พินัยกรรมจะสมบูรณ์โดย

1. พินัยกรรมต้องมีความชอบธรรม คือมีความเป็นธรรม
2. ต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติ
3. เจ้าของพินัยกรรมต้องกระทำอย่างบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์ และตั้งใจว่าพินัยกรรมดังกล่าวขอให้เป็นการทำความดีและการกุศล

8. เงื่อนไขผู้ทำพินัยกรรม (เจ้าของพินัยกรรม)

1. เป็นผู้ที่อยู่ในวิสัยบริจาคได้ (มีสติสัมปชัญญะ ไม่เป็นทาส บรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ)
2. เป็นผู้ครอบครองกรรมสิทธิ์โดยสมบูรณ์
3. ยินยอมและสมัครใจ (ไม่ถูกบังคับ)

9. เงื่อนไขผู้รับพินัยกรรม

1. รับพินัยกรรมไปใช้ในสิ่งที่ดี หรืออนุมัติ
2. ผู้รับพินัยกรรมต้องมีชีวิตขณะทำพินัยกรรม มีอยู่จริงหรือโดยการคาดการณ์ (เช่นเด็กในครรภ์) และตามเงื่อนไข พินัยกรรมแก่ผู้ที่ยังไม่มีอยู่ จะสมบูรณ์ใช้ได้
3. ระบุผู้รับอย่างชัดเจน
4. เป็นผู้ครอบครองกรรมสิทธิ์ได้ (เช่น ไม่ใช่ญิน สัตว์ หรือคนตาย)
5. จะต้องไม่เป็นฆาตกรฆ่าเจ้าของพินัยกรรม
6. มิใช่ทายาท

10. เงื่อนไขสาระแห่งพินัยกรรม (สิ่งที่เป็นพินัยกรรม)

1. เป็นทรัพย์สินที่เป็นมรดกได้
2. ทรัพย์สินนั้นต้องเป็นสิ่งปลูกสร้าง ตามนิยามของบทบัญญัติ

3. เป็นทรัพย์สินที่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ได้ แม้ว่าจะไม่มีอยู่ขณะทำพินัยกรรมก็ตาม
4. เป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้าของพินัยกรรมขณะที่ทำพินัยกรรม
5. จะต้องไม่เป็นสิ่งที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติ

11. การยืนยันพินัยกรรม

เป็นประเด็นที่มีมติเอกฉันท์ว่าควรเขียนพินัยกรรมโดยเริ่มด้วยบัสมะละฮฺ และการสรรเสริญอัลลอฮฺ และเศาะละวาตุนนบี และประกาศชื่อพยาน โดยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร

12. ผู้รับผิดชอบพินัยกรรม (หรือผู้จัดการพินัยกรรม)

ผู้รับผิดชอบพินัยกรรมมี 3 ประเภท

1. ผู้ปกครองรัฐ หรือเจ้าหน้าที่
2. ผู้พิพากษา
3. สามัญชน

13. สิ่งที่ทำให้พินัยกรรมเป็นโมฆะ

1. การกลับคำ หรือ ยกเลิกพินัยกรรม โดยวาจา หรือพยานแวดล้อม
2. พินัยกรรมถูกวางเงื่อนไขไว้กับสิ่งที่ไม่เกิดขึ้น
3. ไม่มีมรดกให้ดำเนินการตามพินัยกรรม
4. เจ้าของพินัยกรรมไม่อยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการได้ (เช่น วิกลจริต ส่วนเด็กสามารถทำพินัยกรรมได้)
5. เจ้าของพินัยกรรมสิ้นสภาพจากการเป็นมุสลิม (ตามทัศนะของบางส่วน)
6. ผู้รับพินัยกรรมปฏิเสธไม่ยอมรับพินัยกรรม (ส่งคืน)
7. ผู้รับพินัยกรรมเสียชีวิตก่อนเจ้าของพินัยกรรม
8. ทรัพย์สินที่ถูกระบุในพินัยกรรมเกิดชำรุด หรือส่งสัญญาณว่าจะชำรุด
9. ผู้รับพินัยกรรมเป็นฆาตกรฆ่าเจ้าของพินัยกรรม
10. ทำพินัยกรรมแก่ทายาทโดยไม่ได้รับความยินยอมจากทายาททุก ๆ คน

หมวดที่ 3 กฎหมายครอบครัว
القسم الثالث : الأحوال الأسرية

การแต่งงาน

เหตุผลบัญญัติการนิกاح

การนิกاح (การสมรส) เป็นวิถีของอิสลาม เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ ท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ، مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ فَإِنَّهُ أَغْضُ لِلْبَصَرِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ، وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءٌ»

“โอ้คนหนุ่มทั้งหลาย คนใดในหมู่พวกเจ้ามีความสามารถในคำสินสอดและการอุปการะเลี้ยงดู เขาจึงแต่งงานเถิด เพราะการแต่งงานนั้นจะช่วยยับยั้ง (ลด) สายตาจากการมองสิ่งต้องห้าม (หะรอม) เป็นอย่างยิ่ง และช่วยรักษาอวัยวะสืบพันธุ์ให้บริสุทธิ์ยิ่ง (จากการผิดประเวณี) หากคนใดไม่มีความสามารถ เขาจงถือศีลอด เพราะการถือศีลอดจะลดกำหนดของเขา” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ 4778, มุสลิม 1400, อัต-ติรมิซียุ 1081, อันนะสาอียุ 2240, อับู ดาวูด 2046, อิบน์มาญะฮ์ 1845, และอะหมัด 1/378)

ส่วนหนึ่งจากเหตุผล

1. การแต่งงานเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดี สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว มอบความรักแก่กัน ทำให้ชีวิตมีความบริสุทธิ์ และป้องกันจากสิ่งที่ต้องห้าม (เช่น มองสิ่งต้องห้ามหรือผิดประเวณี)
2. การสมรสเป็นปัจจัยในการกำเนิดบุตร และเพิ่มผู้สืบทายาท พร้อมกับรักษาไว้ซึ่งวงศ์ตระกูล
3. การสมรสเป็นปัจจัยที่ดียิ่งในการขจัดอารมณ์ทางเพศที่อาจนำไปสู่การกระทำที่ต้องห้าม พร้อมกับปลอดภัยจากโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์
4. การมีบุตรจะเติมเต็มความรักระหว่างสามีและภรรยา
5. ในการแต่งงานทำให้จิตใจสงบและมีสมาธิ ปกป้องรักษาสามีและภรรยาให้มีความบริสุทธิ์จากสิ่งต้องห้าม

ความหมายของการนิกاح

ตามหลักภาษา คือ การมีเพศสัมพันธ์ และการรวมสองสิ่งไว้ด้วยกัน และจะใช้กับการทำสัญญาหรือข้อตกลง

ตามบทบัญญัติ คือ การทำข้อตกลง ซึ่งยึดบรรทัดฐานคำว่า นิกاح หรือสมรส เป็นเกณฑ์ ซึ่งตกลงกันในการหาประโยชน์ในการเสพสุข ในการใช้ชีวิตคู่หรืออยู่ร่วมกัน

ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ

- ส่งเสริมให้ปฏิบัติ (สุนนะฮ์) สำหรับผู้ที่มีความรู้สึกในอารมณ์ทางเพศ และไม่กลัวว่าจะเกิดการผิดประเวณี
- เป็นภาคบังคับ (วาญิบ) สำหรับผู้ที่เกรงว่าจะเกิดการผิดประเวณี (หากไม่แต่งงาน)
- และเป็นข้อห้ามสำหรับผู้ที่ไม่มีอารมณ์ทางเพศ เช่น คนชราและผู้ที่มีอวัยวะสืบพันธุ์อ่อนแอ

- เป็นสิ่งต้องห้าม (หะรอม) ขณะที่อยู่ในประเทศคู่สงคราม โดยไม่มีความจำเป็น (ไม่อยู่ในภาวะคับขัน)

ถ้อยคำในการนิกาห

การนิกาหจะมีผลโดยทุกถ้อยคำที่บ่งบอกถึงการแต่งงาน จะเป็นภาษาใดก็ได้ เช่น ฉันแต่งงาน ฉันสมรส ฉันตอบรับการสมรสนี้ ฉันรับนางเป็นภรรยา หรือฉันพึงพอใจ และควรใช้ภาษาอาหรับ ส่วนคนที่ไม่รู้ภาษาอาหรับ ก็ให้ใช้ภาษาของตัวเอง

องค์ประกอบหลักของการนิกาห

1. **อัลอียาบ** (คำเสนอ) คือ ถ้อยคำของผู้ปกครองฝ่ายหญิง หรือผู้ทำหน้าที่แทน โดยใช้คำว่า อินกาห หรือ ตัซวีญ (แต่งงาน) สำหรับผู้ที่รู้ภาษาอาหรับ เพราะสองคำนี้มีระบุในอัลกุรอาน

﴿وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُفْسِدُوا فِي الْإِيمَانِ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ﴾ [النساء : 3]

“และหากพวกเจ้าเกรงว่าจะไม่ให้เป็นธรรมแก่ผู้หญิงที่กำลังทำ (โดยไม่ให้สินสอดแก่พวกนาง) จงปล่อยพวกนางไป แล้วจงแต่งงานกับผู้หญิงอื่นจากพวกนาง ที่ดีๆสำหรับพวกเจ้า” (อันนิสาฮ์ 3)

﴿فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا﴾ [الأحزاب : 37]

“ครั้งเมื่อเขาได้หย่ากับนาง เราได้ให้เจ้าแต่งงานกับนางต่อ” (อัลอะห์ซาบ 37)

2. **อัลเกาะบูล** (คำสนอง) คือ ถ้อยคำตอบรับของฝ่ายชาย หรือตัวแทน เช่น ฉันตอบรับ หรือฉันพึงพอใจการสมรสนี้ หรือจะใช้เพียงคำว่า ฉันตอบรับ ก็ได้ คำเสนอต้องอยู่ก่อนคำสนอง นอกจากจะมีพยานแวดล้อมที่บ่งชี้ให้เข้าใจ ก็สามารถเอาคำสนองขึ้นก่อนได้

เงื่อนไขที่ทำให้การนิกาหสมบูรณ์

1. ต้องระบุคู่สมรสให้ชัดเจน
2. ความพึงพอใจ (ยินยอม) จากคู่สมรส ดังนั้น ไม่อนุญาตให้มีการบังคับแก่ฝ่ายใด ต้องขอความยินยอมจากสาวพรหมจรรย์และหญิงหม้าย การยินยอมของสาวพรหมจรรย์คือ การนิ่งเฉย ส่วนหญิงหม้ายนั้น ต้องมีการเปล่งวาจา

และเงื่อนไขจะไม่ใช้กับคนวิกลจริต และคนที่สติปัญญาไม่สมประกอบ

3. ผู้ปกครองของฝ่ายหญิง โดยมีเงื่อนไขต่อไปนี้

- เป็นชาย
- ไม่เป็นทาส
- มีสติสัมปชัญญะ ปราศเบื่อง
- บรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ
- เป็นผู้มียุคคุณธรรม (คือ เป็นมุสลิม บรรลุนิติภาวะ มีสติสัมปชัญญะ ไม่ทำบาปใหญ่ หรือบาปเล็ก

เป็นประจำ ไม่กระทำการที่ทำให้เสื่อมเสียบุคลิกภาพ)

- ศาสนาเดียวกันกับเจ้าสาว

และผู้ที่มีสิทธิ์จะเป็นผู้ปกครอง ให้เรียงตามลำดับต่อไปนี้

1. พ่อ
2. ผู้รับหน้าที่ตามพินัยกรรม (ตามคำสั่งเสียของพ่อ)
3. ปู่ (พ่อของพ่อ แม้ว่าจะลำดับสูงขึ้นก็ตาม)
4. ลูกชาย หลานชาย (แม้ว่าจะต่ำลงไปก็ตาม โดยสืบสายโลหิตทางฝ่ายชาย)
5. พี่น้องชายที่ร่วมพ่อร่วมแม่
6. พี่น้องชายที่ร่วมพ่อเดียวกัน
7. ลูกชายของพี่น้องชายที่ร่วมพ่อร่วมแม่
8. ลูกชายของพี่น้องชายที่ร่วมพ่อ
9. พี่น้องชายของพ่อ ที่ร่วมพ่อร่วมแม่ (ลุงหรืออา)
10. พี่น้องชายของพ่อ ที่ร่วมพ่อเดียวกัน
11. ลูกชายของพี่น้องชายของพ่อ ที่ร่วมพ่อร่วมแม่ (ลูกชายของลุงหรืออา)
12. ลูกชายของพี่น้องชายของพ่อ ที่ร่วมพ่อ (ลูกชายของลุงหรืออา)
13. เครือญาติใกล้ชิดที่รับมรดกส่วนเหลือของนาง
14. สุลต่านหรืออัลหากิม (ผู้มีอำนาจปกครองในรัฐหรือตัวแทน)

4. พยานชายสองคนที่มีคุณธรรม (คือ เป็นมุสลิม บรรลุศาสนภาวะ ไม่ทำบาปใหญ่ ไม่กระทำการในสิ่งที่ทำให้เสื่อมเสียบุคลิกภาพ) และ

5. คู่สมรสต้องปราศจากอุปสรรคที่ทำให้การสมรสเป็นโมฆะ (เช่น ผู้หญิงเป็นภรรยาของผู้อื่น หรืออยู่ในอดีตะฮฺ หรือฝ่ายชายเป็นต่างศาสนิก ขณะที่ฝ่ายหญิงเป็นมุสลิม หรือฝ่ายชายมีภรรยาอยู่สี่คน เหล่านี้เป็นต้น)

สิ่งควรปฏิบัติและห้ามปฏิบัติ

- ผู้ที่เกรงว่าจะไม่มีความยุติธรรมระหว่างภรรยา ควรมีภรรยาเพียงคนเดียว ควรหาผู้หญิงที่เคร่งครัด ศาสนา ไม่เป็นเครือญาติ ควรแต่งกับสาวพรหมจรรย์ เผ่าพันธุ์ถูกต้อง และหน้าตาดี

- ควรมองผู้หญิงที่จะสู่ขอ โดยมองส่วนที่ไม่ใช่เอาเราะฮฺ (ส่วนที่ต้องปกปิด) และมองในสิ่งที่ดึงดูดเขา เพื่อการแต่งงาน โดยไม่อยู่กันตามลำพัง (ต้องอยู่หน้ามะหฺรอม) เพื่อให้ประจักษ์ชัด และผู้หญิงก็ควรมองฝ่ายชายเช่นกัน

- หากไม่สะดวกที่จะมองด้วยตนเอง ก็ให้ส่งผู้หญิงที่มีความน่าเชื่อถือไปดูแทน
- ไม่อนุญาตให้สู่ขอ (หรือทาบทาม) ผู้หญิงที่มีผู้อื่นสู่ขอแล้ว จนกว่าเขาจะบอกเลิก หรือเขาอนุญาต
- อนุญาตให้ใช้ถ้อยคำที่ชัดเจน หรือถ้อยคำที่เป็นนัยยะ ในการสู่ขอผู้ที่อยู่ในอดีตะฮฺ (อดีตะฮฺ คือ ระยะเวลาที่ต้องรอเพื่อการคืนดีหรือแต่งงานใหม่) สำหรับสามีที่หย่าขาดกับนาง แต่ยังไม่ครบสามครั้ง

- ห้ามใช้ถ้อยคำที่ชัดเจน หรือถ้อยคำที่เป็นนัยยะในการทาบถามผู้หาคำตอบที่ถูกต้องที่มีการคิดได้ ซึ่งยังอยู่ในอดีต
- ส่งเสริมให้ทำพิธีนิกายในบัยวันศุกร์ เนื่องจากช่วงนั้น มีเวลาที่จะมีการวิงวอนขอจะถูกตอบรับ และหากสะดวกควรทำพิธีในมัสญิด

หมวดที่ 4 บทบัญญัติเกี่ยวกับสตรี
القسم الرابع : أحكام خاصة بالمرأة المسلمة

บทบัญญัติเฉพาะสตรี

คำสั่งแห่งบทบัญญัติแก่ผู้ปฏิบัติมี สาม ประเภท

1. เฉพาะผู้ชาย
2. เฉพาะสตรี
3. เกี่ยวพันทั้งผู้ชายและผู้หญิง

ที่กล่าวแล้วข้างต้นส่วนมากเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวพันทั้งผู้ชายและผู้หญิง

ต่อไปนี้จะอธิบายบทบัญญัติเกี่ยวกับสตรีเป็นการเฉพาะ

ประเด็นที่หนึ่ง : การอาบน้ำหรือเช็ดบน (ขณะอาบน้ำละหมาด) บนผมปลอม ที่อนุญาตให้สวมใส่ในกรณีที่มีความจำเป็น

เมื่อผู้หญิงมีความจำเป็นต้องสวมใส่ผมปลอม ไม่อนุญาตให้อาบน้ำหรือเช็ดบนผมปลอมขณะอาบน้ำละหมาด เพราะไม่ใช่ผ้าคลุม และไม่อยู่ในขอบข่ายหรือข้อบัญญัติของผ้าคลุม และจำเป็นต้องเช็ดบนศีรษะโดยตรง หรือบนผมแท้เท่านั้น

ประเด็นที่สอง : ทาเล็บ ย้อมเล็บ

ผู้หญิงบางคนย้อมเล็บด้วยผลิตภัณฑ์ที่ห้ามมิให้น้ำเข้าถึงผิวหนัง ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่อนุญาต ยิ่งกว่านั้นจำเป็นต้องขจัดออกขณะอาบน้ำละหมาด

ประเด็นที่สาม : อัลหัยฎ (เลือดประจำเดือน)

คือ เลือดที่ออกจากมดลูกของสตรี ขณะที่สุขภาพดี ไม่เจ็บป่วย และมีไข้เลือดที่ออกมาเนื่องจากการคลอดบุตรและบาดแผล

ผู้รู้ส่วนมากมีความเห็นว่า เลือดประจำเดือนจะเริ่มเมื่ออายุครบเก้าขวบ ดังนั้นเมื่อเห็นเลือดก่อนเก้าขวบ ก็ไม่ใช่เลือดประจำเดือน แต่เป็นเลือดเนื่องจากเจ็บป่วยหรือเลือดเสีย และจะมีจนถึงวัยชรา โดยที่ส่วนมากจะหมดเลือดประจำเดือนตอนอายุห้าสิบปี

และเลือดประจำเดือนมี 6 ประเภท สีดำ แดง เหลือง ขุ่น เขียว สีดิน

ระยะเวลาของเลือดประจำเดือน

- น้อยสุด คือ วันกับคืน
- ปานกลาง 5 วัน
- มากสุด 15 วัน

แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว คือหกถึงเจ็ดวัน ระยะเวลาระหว่างเลือดประจำเดือนสองครั้ง น้อยที่สุด คือสิบ

สามวัน (โดยส่วนมาก) และบางที่อาจจะน้อยกว่านั้นหรือมากกว่า

ข้อห้ามสำหรับผู้ที่มีเลือดประจำเดือน

- ละหมาด
- ถือศีลลอด
- เข้ามัสญิด
- อ่านอัลกุรอานโดยสัมผัสคัมภีร์
- ฆูอะวาฟ
- มีเพศสัมพันธ์

และเลือดประจำเดือนเป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกการบรรลุนิติภาวะตามศาสนบัญญัติ

ประเด็นที่สี่ : นิฟาส (เลือดหลังคลอดบุตร)

คือ เลือดที่ออกจากมดลูก หลังจากการคลอด หรือแท้ง

ระยะเวลาของนิฟาส โดยมาก 40 วัน ส่วนจำนวนวันน้อยที่สุดนั้นไม่มีเวลาที่แน่นอน หากคลอดลูกแฝด ให้นับระยะจากการคลอดคนแรก

ข้อห้ามสำหรับนิฟาส ก็เช่นเดียวกับข้อห้ามของเลือดประจำเดือน เช่นละหมาด การถือน้ำศีลลอด และอื่นๆ

ประเด็นที่ห้า : อัลอิสติฮาฎะฮฺ เลือดเสีย

คือ เลือดที่ออกมาจากมดลูกในช่วงระยะเวลาที่ไม่ใช่เวลาของเลือดประจำเดือนและเลือดหลังการคลอดบุตร ดังนั้น เลือดที่เลยระยะเวลา หรือน้อยกว่าระยะเวลาน้อยสุดของเลือดประจำเดือน หรือนิฟาส หรือก่อนอายุเก้าขวบ คือ เลือดเสีย

ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ

- ผู้ที่มีเลือดเสีย เป็นผู้มีหะดัษประจำซึ่งไม่เป็นอุปสรรคหักห้ามการละหมาดและการถือน้ำศีลลอด
- ผู้ที่มีเลือดเสีย ต้องอาบน้ำละหมาดทุกๆ ครั้งก่อนละหมาด
- ผู้ที่มีเลือดเสีย สามารถมีเพศสัมพันธ์ได้
- เลือดของหญิงที่กำลังตั้งครรภ์นับว่าเป็นเลือดเสีย

ประเด็นที่หก : การโกนขนหรือผม

ไม่อนุญาตให้สตรีโกนขนและผมของนาง เว้นแต่ในกรณีจำเป็น และไม่อนุญาตให้โกนหรือวาดคิ้ว สักต่อผม ดัดฟัน เนื่องจากหะดัษ

«لَعَنَ الْفَاعِلَةُ وَالْمَفْعُولُ بِهَا»

“แท้จริงท่านเราะสูลสถาปนาผู้ที่จะกระทำและผู้รับกระทำ” (บันทึกโดยนักบันทึกทั้งเจ็ด คือ อัลบุคอรี, มุสลิม, อัตติรมิซีย, อบู ดาวูด, อันนะสาอี, อิบนุมาญะฮฺ และอะหมัด)

และไม่อนุญาตให้สตรีใส่น้ำหอม นอกจากเพื่อสามี และระหว่างที่อยู่กับผู้หญิงด้วยกัน

ประเด็นที่เจ็ด : เอาเราะฮฺ (สิ่งที่ต้องปกปิด)

เอาเราะฮฺของผู้หญิง คือ ทุกส่วนของร่างกาย ขณะที่อยู่พร้อมกับผู้ชายที่ไม่ใช่มะหฺรอม ดังนั้นนางต้องสวมใส่หิญาบ และเช่นเดียวกันไม่อนุญาตให้อยู่ตามลำพังกับผู้ชายที่ไม่ใช่มะหฺรอม

และจะต้องไม่เดินทางโดยที่ไม่มีมะหฺรอม นั่นคือ บุคคลที่ห้ามแต่งงานตลอดไป เนื่องจากเป็นเครือญาติ การเกี่ยวดอง (แต่งงาน) และการร่วมแหม่ม

และเวลาละหมาดจะต้องปกปิดทุกส่วนของร่างกาย นอกจากใบหน้า มือทั้งสอง และเท้าทั้งสอง แต่จำเป็นต้องปกปิดทุกส่วน หากอยู่ต่อหน้าผู้ชายที่ไม่ใช่มะหฺรอม และส่งเสริมให้ปกปิดมือและเท้าทั้งสองในทุกๆ กรณี

อาภรณ์ที่สวมใส่จะต้องหนา ไม่ลอกเลียนแบบบุรุษเพศ ไม่ดึงดูดสายตา ไม่เลียนแบบต่างศาสนา และไม่เป็นที่โดดเด่น

ประเด็นที่แปด : เครื่องประดับ

เครื่องประดับของผู้หญิงมีสองประเภท คือที่อนุญาตและต้องห้าม

ที่อนุญาต น้ำหอม ทองคำ เงิน ผ้าไหม และผ้าย้อมสีเหลืองหรือแดง

และที่ห้าม คืออาภรณ์ที่ใส่เพื่อให้เป็นที่โดดเด่นและโอ้อวด และดึงดูดสายตาของผู้คน และน้ำหอมที่กลิ่นฟุ้งกระจาย และเปิดเผยต่อหน้าผู้ชายที่ไม่ใช่มะหฺรอม

ประเด็นที่เก้า : เสียง

เสียงของผู้หญิงมิใช่เอาเราะฮฺ (สิ่งที่ต้องปกปิด) นอกจาก การพยายามพูดอ่อนโยน และยั่ววนผู้คน และเล่ห์เหลี่ยมของการอ่อนโยน

ส่วนการขับร้องเพลง เป็นสิ่งต้องห้าม ผู้คนส่วนมากในสมัยนี้ได้หลงใหลในเสียงเพลง และยึดเอาเป็นช่องทางในการดึงดูดและแสวงหาทรัพย์สิน

การขับร้องเพลง เป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับผู้ชาย ส่วนผู้หญิงก็ต้องห้ามมากยิ่งขึ้น จะอนุโลมในโอกาสงานรื่นเริงต่างๆ และในวันฮีด และอยู่ท่ามกลางผู้หญิงเท่านั้น

และด้วยเนื้อร้องที่ไม่ขัดหลักศาสนา และปราศจากดนตรี

ประเด็นที่สิบ :

- อนุญาตให้ผู้หญิงอาบน้ำสพให้สามี และลูกชายที่ยังเล็ก และเช่นกัน อนุญาตให้ละหมาดศพเช่นเดียวกับผู้ชาย แต่ไม่อนุญาตให้ตามไปส่งศพที่สุสาน

- และไม่อนุญาตให้เยี่ยมสุสาน และไม่อนุญาตให้ร้องคร่ำครวญ ตบหน้า ฉีกผ้า ถอนผม เพราะนั่นเป็นวิถีปฏิบัติของยุคก่อนอิสลาม (ญะฮิลียะฮฺ) และเป็นบาปใหญ่

- และไม่อนุญาตให้ไว้ทุกข์เกินสามวัน ในกรณีที่ไม่ใช่สามี ส่วนในกรณีสามีเสียชีวิตนั้น ต้องไว้ทุกข์สี่เดือนกับสิบวัน และต้องพำนักรออยู่ในบ้านที่เคยอยู่กับสามี และต้องเลี้ยงการใส่เครื่องประดับและน้ำหอม และการไว้ทุกข์นั้น ไม่มีอาภรณ์เป็นการเฉพาะ

ประเด็นที่สิบเอ็ด :

การใส่เครื่องประดับทองคำ และเงิน ตามปกติวิสัยนั้น เป็นที่อนุมัติแก่สตรี และจะต้องหลีกเลี่ยงการฟุ่มเฟือย และการโอ้อวด

เครื่องประดับทองและเงินที่ผู้หญิงสวมใส่ตามปกติประจำวัน หรือตามโอกาสต่างๆ ไม่ต้องจ่ายชะกาต

ประเด็นที่สิบสอง :

- อนุญาตให้ผู้หญิงบริจาคทานจากทรัพย์สินของสามีตามจารีต(ปกติวิสัย) โดยไม่ต้องขออนุญาต หากรู้ว่าสามียินยอม

- และอนุญาตให้นางจ่ายชะกาตของนาง (ทานบังคับ) แก่สามี หากเขาเป็นผู้มีสิทธิรับชะกาต

- หากสามีเป็นคนตระหนี่ ไม่จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูที่จำเป็น นางสามารถเอาจากทรัพย์สินของสามีได้ตามจำนวนที่เพียงพอกับการใช้จ่ายของนางและลูก โดยมีต้องขออนุญาต

ประเด็นที่สิบสาม :

- อนุมัติให้ผู้ที่ตั้งครรภ์และให้นมบุตรละศีลอดได้ หากเกรงว่าจะเกิดอันตรายแก่ตัวเองและเด็ก หรือเกรงจะเกิดอันตรายแก่ตัวเองเท่านั้น ทั้งสองกรณีนี้ ให้ชดใช้โดยไม่ต้องจ่ายฟidyะฮุ แต่หากเกรงว่าจะเกิดอันตรายแก่เด็กเท่านั้น ต้องชดเชยและจ่ายฟidyะฮุ นี้สำหรับคนตั้งครรภ์

- ส่วนผู้ที่ให้นมบุตร หากเด็กดื่มนมของหญิงอื่นได้ และสามารถจ่ายค่าจ้าง หรือมีทรัพย์สินที่จะจ้างได้ ก็ไม่อนุมัติให้ละศีลอด

- แม่นมก็เข้าบัญญัติเดียวกับผู้เป็นแม่ ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น

- ภรรยาไม่มีสิทธิถือศีลอดภาคสมัครใจ (สุนนะฮฺ) โดยไม่ได้รับอนุญาตจากสามี หากสามีอยู่บ้าน

ประเด็นที่สิบสี่ :

- สามีไม่มีสิทธิที่จะหักห้ามภรรยาให้ทำหัจญ์ที่เป็นภาคบังคับ และเมื่อนางขออนุญาต จำเป็นต้องอนุญาตแก่นาง และให้การสนับสนุนตามความสามารถ

- ส่วนการทำหัจญ์ภาคสมัครใจ สามีมีสิทธิหักห้าม เมื่อการทำหัจญ์นั้น มีผลเสียต่อสามีและลูกๆ

ประเด็นที่สิบห้า :

ขณะอยู่ในพิธีหัจญ์และอุมเราะฮฺ จะสวมใส่อาภรณ์ใดก็ได้ นอกจาก

1. เสื้อผ้าที่เปื้อนหรือโดนน้ำหอม
2. ถุงมือ
3. ผ้าคลุมหน้า
4. ผ้าที่ย้อมสีเหลืองหรือสีแดง (ย้อมด้วยพืชชนิดหนึ่งซึ่งมีกลิ่นหอม)

ประเด็นที่สิบหก :

ผู้ที่มีเลือดประจำเดือน และเลือดหลังคลอดบุตร จะอาบน้ำชำระร่างกาย เข้าพิธีหัจญ์และอุมเราะฮ์ และปฏิบัติทุกพิธีกรรม นอกจากการญะวาฟ ต้องรอจนกว่าจะสะอาด

ประเด็นที่สิบเจ็ด :

- ผู้หญิงกล่าวคำตลปียะฮ์ด้วยเสียงเบา ๆ ขณะที่ผู้ชายส่งเสริมให้กล่าวเสียงดัง
- สำหรับผู้หญิงไม่มีการวิ่งเหยาะๆ ในการญะวาฟ และในการสะแอ
- ไม่อ่านดุอาอ์ด้วยเสียงดัง
- ไม่แทรกเข้าไปอยู่อย่างแออัดในมุมนินด้า และที่อื่นๆ

ประเด็นที่สิบแปด :

การโกนศีรษะหรือตัดผมเป็นองค์ประกอบในพิธีกรรมหัจญ์และอุมเราะฮ์ ซึ่งเฉพาะผู้หญิงนั้นจะไม่มี การโกนศีรษะ แต่จะมีการตัดผมแทน ซึ่งอยู่ในสถานะเดียวกับการโกนสำหรับผู้ชาย

และลักษณะการตัดของผู้หญิงนั้น ให้ตัดจากทุกเปี่ยมประมาณหนึ่งข้อนิ้ว หรือถ้าไม่มีเปี้ยก็ให้รวบผม แล้วตัดประมาณนั้นเช่นเดียวกัน

ประเด็นที่สิบเก้า :

- ผู้หญิงควรรีบในการตอวาฟอิฟาญะฮ์ (ญะวาฟหัจญ์) ในวันที่สิบซุลหิจญะฮ์ หากเกรงว่าเลือด ประจำเดือนมาเร็ว ดังที่ท่านหญิงอาอิชะฮ์ ได้สั่งให้ทำเช่นนั้น เพราะเกรงว่าเลือดประจำเดือนจะมาเสียก่อน
- เมื่อญะวาฟอิฟาญะฮ์แล้ว ผู้ที่มีเลือดประจำเดือนไม่ต้องญะวาฟอัมลา หากออกจากมกกะฮ์ใน สภาพที่มีประจำเดือน

ประเด็นที่ยี่สิบ :

ไมอนุญาตให้แต่งงานกับชายต่างศาสนิก ไม่ว่าศาสนาใดก็ตาม เนื่องจากสามีมีสิทธิเหนือภรรยาและ ภรรยาต้องเชื่อฟัง นี่คือการแก้แค้นของการปกครอง ดังนั้นผู้ปฏิเสธศรัทธาไม่มีสิทธิที่จะเป็นผู้ปกครอง และมี อำนาจเหนือผู้ศรัทธา

ประเด็นที่ยี่สิบเอ็ด :

หน้าที่ของแม่ต้องเลี้ยงดูบุตรที่ยังเยาว์วัย หรือสตรีไม่สมประกอบ ที่ยังไร้เดียงสา หากนางปฏิเสธ ต้องมีการบังคับ จากนั้นเป็นหน้าที่ของบุคคลเหล่านี้ตามลำดับ

- แม่ของนาง
- แม่ของแม่ ตามลำดับความใกล้ชิด
- พ่อ
- แม่ของพ่อ (ตามลำดับความใกล้ชิด)
- พ่อของพ่อ (ปู่) จากนั้นแม่ของปู่ (ตามลำดับความใกล้ชิดเช่นเดียวกัน)
- พี่น้องสาวร่วมพ่อรวมแม่
- พี่น้องสาวร่วมแม่
- พี่น้องสาวร่วมพ่อ
- พี่น้องสาวของพ่อ
- พี่น้องสาวของแม่
- ป้าหรือน้าของแม่
- ป้าหรือน้าของพ่อ
- ลูกสาวของพี่น้อง
- ลูกสาวของลุงและป้า
- ลูกสาวของลุงและป้าของพ่อ
- ผู้ที่มีสิทธิรับมรดกในส่วนเหลือตามเครือญาติของเขา
- เครือญาติที่ไม่มีสิทธิในมรดกของเขา
- อัลฮากิม (ผู้มีอำนาจการปกครองในรัฐ)

และผู้เป็นพ่อต้องจ่ายค่าจ้างในการเลี้ยงดูแก่ผู้ที่ขอค่าจ้าง

เงื่อนไขผู้ที่เลี้ยงดู

- บรรลุนิติภาวะ
- มีสติสัมปชัญญะ
- มีความสามารถในการอบรมสั่งสอน
- มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- มารยาทดี
- เป็นมุสลิม
- เป็นโสด หากมีสามี หน้าที่จะตกไป
- เมื่อเด็กมีอายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ ให้เขาเลือกที่จะอยู่กับพ่อหรือแม่ (ในกรณีหย่าร้าง) ส่วนเด็กผู้หญิง

นั่น หลังจากเจ็ดปี พ่อจะมีสิทธิเลี้ยงดูมากกว่า จนกว่านางจะแต่งงานมีครอบครัว

ประเด็นที่ยี่สิบสอง :

ปวงปราชญ์ในทุกมัซฮับมีความเห็นพ้องกันว่า จำเป็นต้องปกปิดทุกส่วนของร่างกายจากชายที่ไม่ใช่มะห์รอม แม้กระทั่งผู้ที่มิทศนะว่าใบหน้าและฝ่ามือทั้งสองของผู้หญิงไม่ใช่เอวเราะฮ์ก็ตาม เนื่องจากยุคนี้มีผู้คนส่วนมากมีความวิบัติ ไม่เคร่งครัด ไม่ยับยั้งการมองในสิ่งที่ต้องห้าม

นี่คือสิ่งที่ข้าพเจ้ามีความสามารถจะรวบรวมและเรียบเรียงไว้ในโอกาสนี้อย่างรีบเร่ง ซึ่งขอพรต่ออัลลอฮ์ผู้สูงส่งและปรีชาสามารถให้ทรงอำนวยการประโชชน์จากผลงานชิ้นนี้ด้วยเถิด พระองค์นั้นอยู่เบื้องหลังทุกเจตนา และทรงเป็นผู้ชี้ทางสู่ทางที่เที่ยงตรง

ดร.ศอลิห์ บิน มอนิม อัลสัดดาน

อาจารย์สาขาฟิกฮ์ คณะชะรีอะฮ์ กรุงริยาด

เสร็จสิ้นจากการเรียบเรียงเมื่อต้นเดือนซุลหิจญะฮ์ ปี ฮ.ศ. 1413

